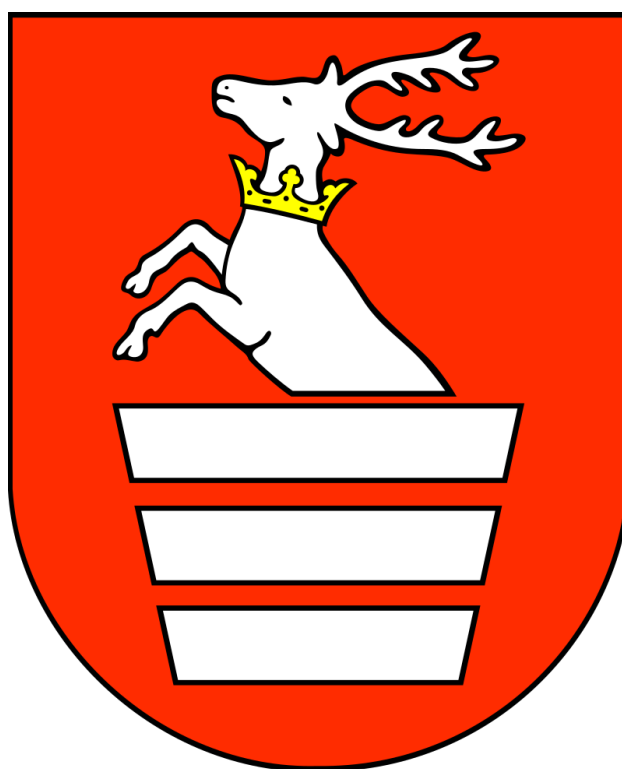


RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KRAŚNICKIEGO ZA LATA 2023-2024



Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja
43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10
tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98
biuro@eko-precyzja.eu



Spis treści

1. Wykaz skrótów	4
2. Wstęp	5
2.1. Podstawa prawna	5
2.2. Okres sprawozdawczy	5
2.3. Źródła danych	5
2.4. Zakres opracowania	6
3. Charakterystyka powiatu kraśnickiego	7
3.1. Położenie	7
3.2. Budowa geologiczna i zasoby kopalin	9
3.2.1. Budowa geologiczna	9
3.2.2. Zasoby kopalin	11
3.3. Klimat	20
3.4. Komunikacja	25
3.4.1. Sieć drogowa	25
3.4.2. Transport kolejowy	26
3.4.2. Komunikacja publiczna	27
3.4.3. Transport rowerowy – zeroemisyjny transport w powiecie	28
3.5. Demografia	28
3.6. Sieć ciepłownicza, sieć gazowa oraz energetyka	30
3.7. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	33
3.8. Wody powierzchniowe i podziemne	45
3.9. Zasoby przyrodnicze	53
3.9.1. Formy ochrony przyrody	53
3.9.2. Grunty leśne i tereny zieleni	73
3.10. Gleby	74
4. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego za lata 2023–2024	79
4.1. Gospodarka wodno-ściekowa	79
4.2. Gospodarka odpadami	90
4.3. Ochrona gleb	96
4.4. Ochrona przyrody i krajobrazu oraz lasów	99
4.5. Ochrona powietrza	106
4.6. Ochrona przed hałasem	108
4.7. Promieniowanie elektromagnetyczne	119
4.8. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	122
4.9. Ochrona zasobów kopalin	131
4.10. Edukacja ekologiczna	133
5. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	141
5.1. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2023-2024	143
6. Ocena systemu monitoringu	144
7. Podsumowanie lat 2023-2024	148
Spis tabel	151
Spis rysunków	152

1. Wykaz skrótów

ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
b.d.	Brak danych
CRFOP	Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody
EFRR	Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IMGW	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
IUNG PIG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWPd	Jednolita część wód podziemnych
JST	Jednostka Samorządu Terytorialnego
KSRG	Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy
KPOŚK	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KPPSP	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
LGD	Lokalna Grupa Działania
MPZP	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ODR	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OSChR	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OUG	Okręgowy Urząd Górniczy
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGL LP	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PSPAP	Potencjalny Sprawca Poważnej Awarii Przemysłowej
PSZOK	Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDW	Ramowa Dyrektywa Wodna
RFIL	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
RFRD	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
RPO WL	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego
RWMŚ	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
UE	Unia Europejska
UMWL	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZDP	Zarząd Dróg Powiatowych
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka

2. Wstęp

2.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza, co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Raport został opracowany na podstawie Programu Ochrony Środowiska przyjętego Uchwałą nr XLIII-321/2022 Rady Powiatu Kraśnickiego z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego na lata 2021–2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2027 roku”.

Program Ochrony Środowiska ma na celu realizację polityki ochrony środowiska na terenie powiatu kraśnickiego. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem. Celem Raportu jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie działań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi.

2.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport z realizacji *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2027 roku* sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w Programach, określonych dla Powiatu Kraśnickiego. Raport obejmuje okres od **1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r.**

2.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z:

- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie;
- Starostwa Powiatowego w Kraśniku;
- Urzędu Miasta w Kraśniku;
- Urzędu Miejskiego w Urzędowie;
- Urzędu Miejskiego w Annopolu;
- Urzędu Gminy w Zakrzówce;
- Urzędu Gminy Wilkołaz;
- Urzędu Gminy Szastarka;
- Urzędu Gminy Kraśnik;
- Urzędu Gminy Gościeradów;
- Urzędu Gminy Dzierzkowice;
- Urzędu Gminy Trzydnik Duży;
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie;

- Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Lublinie;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie;
- Nadleśnictwa Gościeradów;
- Nadleśnictwa Kraśnik;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie;
- Zarządu Dróg Wojewódzkich w Lublinie;
- Zarządu Dróg Powiatowych w Kraśniku;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Drogowego w Lublinie;
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Lublinie;
- Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli;
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Lublinie;
- Okręgowego Urzędu Górniczego w Lublinie;
- MPK Sp. z o.o. w Kraśniku;
- PGW WP RZGW w Warszawie;
- PGW WP RZGW w Krakowie;
- PGW WP RZGW w Rzeszowie;
- Spółdzielni mieszkaniowej „Metalowiec”;
- Kraśnickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Kraśniku;
- Komendy Powiatowej Policji w Kraśniku;
- Placówek oświatowych na terenie powiatu kraśnickiego.

2.4. Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

- Charakterystyka powiatu kraśnickiego;
- Zakres realizacji Programu;
- Ocena realizacji Programu;
- Ocena systemu monitoringu;
- Podsumowanie.

3. Charakterystyka powiatu kraśnickiego

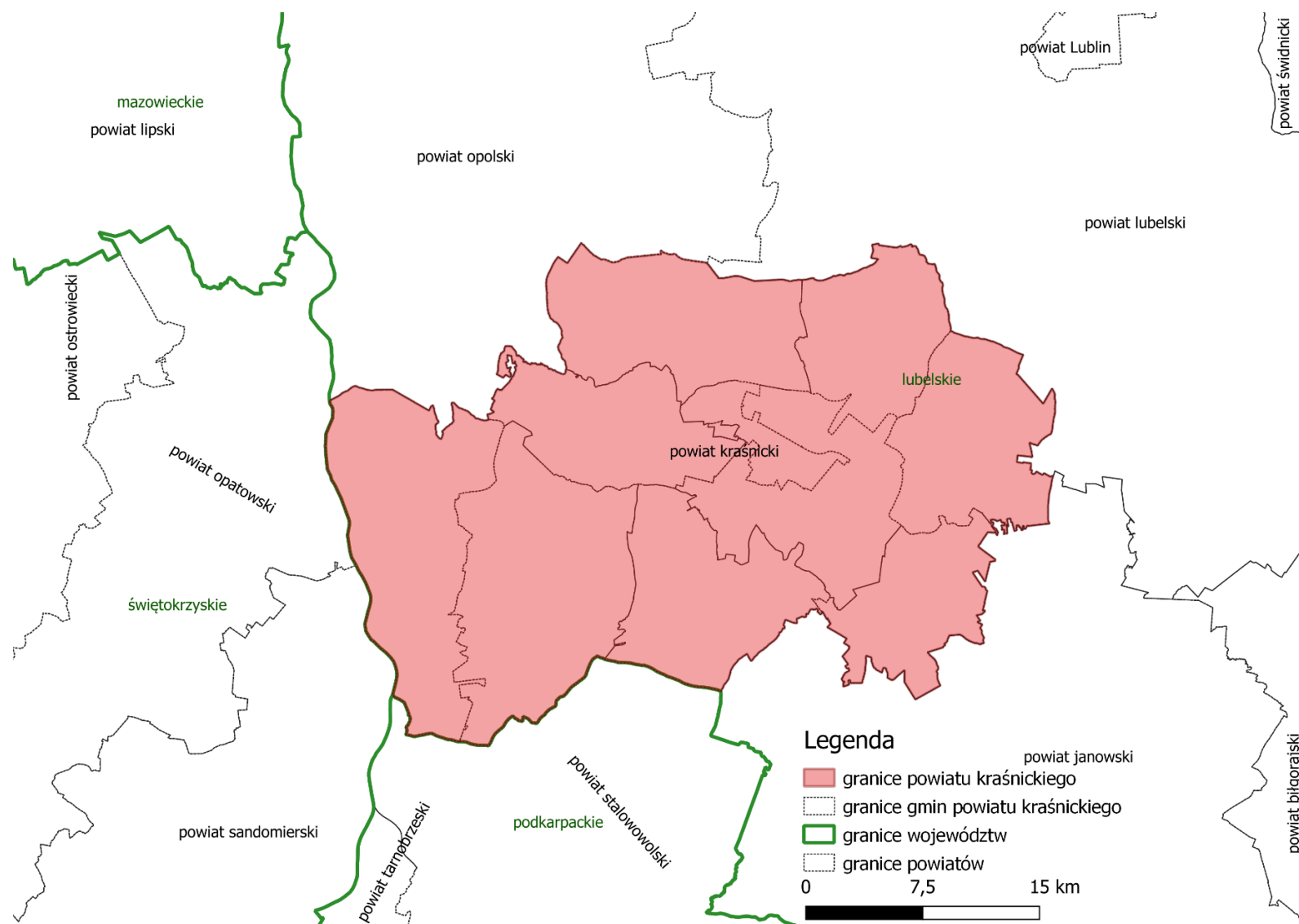
3.1. Położenie

Powiat kraśnicki położony jest w południowo – zachodniej części województwa lubelskiego na Rostoczu Zachodnim oraz na Wzniesieniach Urzędowskich i jest jednym z 24 powiatów w województwie lubelskim. Obszar powiatu wynosi 1 005,3 km², co stanowi 5% powierzchni województwa.

Powiat kraśnicki graniczy z powiatami: na północy z powiatem opolskim, na zachodzie z lubelskim, od południa z powiatem janowskim i stalowowolskim, natomiast od zachodu z powiatami: sandomierskim oraz opatowskim. Zachodnia granica powiatu kraśnickiego stanowi jednocześnie granicę województwa lubelskiego z województwem świętokrzyskim, a część południowej granicy – granicę z województwem podkarpackim.

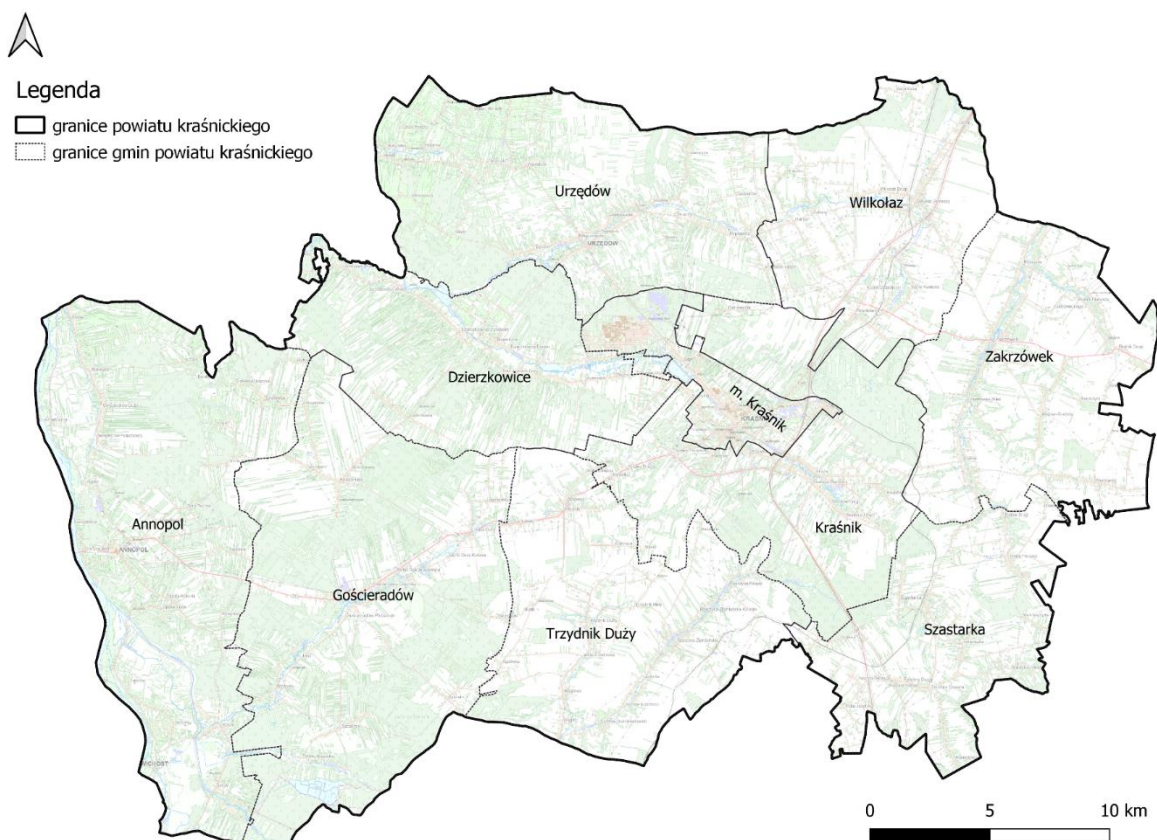
W skład administracyjny powiatu wchodzi 10 gmin:

- Annopol – gmina miejsko – wiejska;
- Dzierzkowice – gmina wiejska;
- Gościeradów – gmina wiejska;
- Kraśnik – gmina wiejska;
- Kraśnik – gmina miejska;
- Szastarka – gmina wiejska;
- Trzydnik Duży – gmina wiejska;
- Urzędów – gmina miejsko - wiejska;
- Wilkołaz – gmina wiejska;
- Zakrzówek – gmina wiejska.



Rysunek 1. Położenie powiatu na tle województw

źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoprzestrzennych: <https://dane.gov.pl/pl/dataset>



Rysunek 2. Powiat kraśnicki w podziale na gminy

źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoprzestrzennych: <https://dane.gov.pl/pl/dataset>

3.2. Budowa geologiczna i zasoby kopalin

3.2.1. Budowa geologiczna

Omawiany obszar pod względem geologicznym położony jest w obrębie Rowu Lubelsko–Lwowskiego i Podniesienia Radomsko–Kraśnickiego. Rów Lubelsko-Lwowski wypełniony jest utworami karbonu, które tworzą wychodnie na erozyjnej powierzchni podjurajskiej. Jednakże omawiany rejon trzeba uznać za pozabilansowy ze względu na dużą głębokość zalegania warstw węgla (poniżej 1000 m) oraz niewielką ich miąższość.

W stropie paleozoicznego podłoża zalega seria osadów mezozoicznych. Są to zalegające prawie poziomo lub łagodnie pofałdowane piaskowce, margle, wapienie i dolomity jury oraz wapienie, margle, opoki, gezy i kreda pizująca. Seria utworów mezozoicznych pocięta jest licznymi uskokami o amplitudzie nieprzekraczającej 100 m. W profilu utworów paleozoiczno-mezozoicznych brak jest utworów permu i triasu.

Osady kredy górnej występują na całym omawianym obszarze. Osiągają one duże miąższości w granicach 800-1000 m. wykształcone są w postaci opok, wapieni i margli.

Osady trzeciorzędu zachowały się jedynie szczątkowo w postaci izolowanych płatów. Są to mioceńskie osady strefy przybrzeżnej i płytkowodne, wykształcone w postaci: piaskowców, wapieni detrytycznych, wapieni rafowych, margli i iłów, osiagające miąższość do 20-25 m.

Utwory najmłodsze, powierzchniowe, reprezentowane są głównie przez osady czwartorzędowe, które zalegają nieciągłą warstwą na zerodowanym, starszym podłożu – głównie na utworach węglanowych kredy górnej. Miąższość osadów czwartorzędowych jest

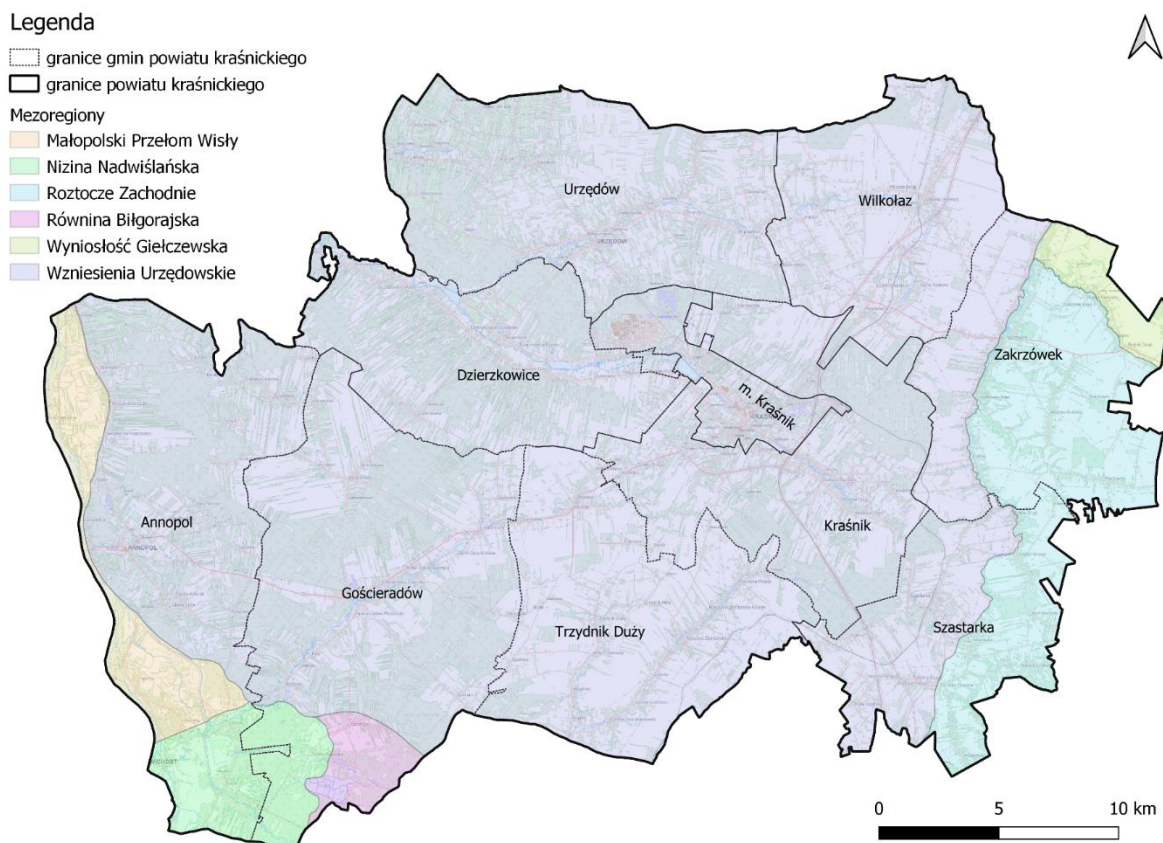
bardzo zróżnicowana i ściśle związana z deniwelacjami starszego podłoża – waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów. Większe miąższości tych utworów występują jedynie w dolinach rzek: Wyżnicy, Urzędówki i Bystrzycy oraz w ich rozgałęzionej sieci bocznych dolin. Są to plejstoceny osady facji lodowcowych, wodnolodowcowych, rzecznych i eolicznych, należące do stadiów lub faz poszczególnych zlodowaceń. Najstarszy czwartorzęd reprezentują preglacjalne osady piaszczysto-żwirowe oraz bruk, powyżej których zalegają żwiry i glina zwałowa z dużą ilością gruzu i otoczków skał kredowych zlodowacenia południowopolskiego. Zlodowacenie środkowopolskie to osady występujące w formie płatów i wykształcone w postaci piasków i żwirów wodnolodowcowych o miąższości dochodzącej do 8-10 m. Osady zlodowacenia północnopolskiego pokrywają znaczną część omawianego obszaru. Reprezentowane są one przez piaski, mułki rzeczne i rzeczno-peryglacjalne tarasów nadzalewowych. Są one częściowo zerodowane i lokalnie przykryte młodszymi piaskami deluwialnymi wynoszonymi z bocznych dolin. Miąższość piasków tarasowych jest dość zmienna i dochodzi do 15 m. Najbardziej charakterystycznymi i rozpowszechnionymi osadami okresu zlodowacenia północnopolskiego są lessy. Ich miąższość miejscami przekracza 10 m. Na omawianym obszarze stwierdzono również występowanie lessów piaszczystych i piasków pyłowych lessopodobnych. Z osadów, których wieku nie można jednoznacznie określić, należy wymienić piaski deluwialne, które są bardzo pospolite na omawianym terenie. Wypełniają one doliny i lokalne depresje. W dolinach Wyżnicy, Urzędówki i Bystrzycy piaski deluwialne maskują osady rzeczne, z którymi się zazębiają. Tworzyły się one zarówno w plejstocenie jak i w holocenie.

Piaski eoliczne na omawianym obszarze występują w okolicy Kraśnika. Obejmują one dużą część lasów kraśnickich. Piaski te leżą na różnych osadach maskując budowę geologiczną terenu. Piaski eoliczne w wydmach znane są tylko z okolic Pułankowic, gdzie zaznaczają się w postaci niewielkich wzgórz.

Według fizyczno-geograficznej regionalizacji wg prof. Solona (2018 r.) powiat kraśnicki umiejscowiony jest w następujących jednostkach:¹

- megaregion – Pozaalpejska Europa Środkowa;
 - prowincja – Wyżyny Polskie;
 - podprowincja – Wyżyna Lubelsko-Lwowska;
 - makroregion – Wyżyna Lubelska;
 - mezoregion – Wzniesienie Urzędowskie;
 - mezoregion – Małopolski Przełom Wisły;
 - mezoregion – Wyniosłość Giełczewska;
 - makroregion – Roztocze;
 - mezoregion – Roztocze Zachodnie.
- megaregion – Karpaty, Podkarpackie i Nizina Panońska;
 - prowincja – Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym;
 - podprowincja – Podkarpacie Północne;
 - makroregion – Kotlina Sandomierska;
 - mezoregion – Nizina Nadwiślańska;
 - mezoregion – Równina Białgorajska.

¹ Źródło: <https://ios.edu.pl/aktualnosci/nowy-podzial-fizycznogeograficzny-polski/>



Rysunek 3. Położenie powiatu kraśnickiego na tle mezoregionów

źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoprzestrzennych: <https://dane.gov.pl/pl/dataset>

3.2.2. Zasoby kopalin

Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie powiatu kraśnickiego zestawiono w poniższej tabeli opracowanej na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego.

Tabela 1. Złóża kopalin występujące na terenie powiatu kraśnickiego

Lp.	Kod	ID	Nazwa złoża	Gmina	Stan zagospodarowania kop	Powierzchnia złoża [m ²]	Kopalina główna
1.	FO	259	Annopol	Annopol	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	1 695,3500	fosforyty
2.	KD	688	Annopol	Annopol	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	13,6900	Kamienie łamane i boczne
3.	IB	7571	Boby	Urzędów	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	0,7800	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
4.	IB	6409	Bojanówka I	Kraśnik	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	1,0164	Surowce ilaste ceramiki budowlanej

Lp.	Kod	ID	Nazwa złoża	Gmina	Stan zagospodarowania kop	Powierzchnia złoża [m²]	Kopalina główna
5.	IB	7572	Bojanówka SW	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	1,8011	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
6.	IB	6996	Bojanówka-Dół Kamienny	Kraśnik	[E] złożo zagospodarowane	2,1876	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
7.	IB	8598	Bojanówka-II	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	2,4400	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
8.	IB	8547	Bojanówka-Kamienny Dół II	Kraśnik, m. Kraśnik	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	2,9100	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
9.	IB	7557	Bojanówka-Zachód	Kraśnik	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	1,0875	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
10.	IB	6378	Borów dz.3651	Annopol	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	0,1920	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
11.	IB	7679	Borów I	Annopol	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	1,1097	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
12.	IB	16328	Borów II	Annopol	[T] złożo eksploatowane okresowo	1,5900	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
13.	KN	17564	Borów III	Annopol	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	0,8129	Piaski i żwiry
14.	KN	17552	Borów IV	Annopol	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	0,9080	Piaski i żwiry
15.	KN	17651	Borów V	Annopol	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	3,3597	Piaski i żwiry
16.	KN	19188	Borów VI	Annopol	[E] złożo zagospodarowane	1,9452	Piaski i żwiry
17.	KN	20688	Borów VII	Annopol	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	1,3116	Piaski i żwiry

Lp.	Kod	ID	Nazwa złoża	Gmina	Stan zagospodarowania kop	Powierzchnia złoża [m ²]	Kopalina główna
18.	KN	9076	Bystrzyca	Zakrzówek	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	0,6176	Piaski i żwiry
19.	IB	11554	Dąbrowa	Trzydnik Duży	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	0,3500	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
20.	KN	7714	Dąbrowa-Bór I	m. Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	1,0521	Piaski i żwiry
21.	FO	260	Gościeradów	Gościeradów	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	99 999,990 0	fosforyty
22.	MS	17049	Grabówka-Fosa	Annopol	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	1,5813	Surowce dla prac inżynierskich
23.	IB	5796	Janiszów	Annopol	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	0,2220	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
24.	IB	6906	Janiszów dz.561	Annopol	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	0,2800	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
25.	IB	6907	Janiszów dz.685-91	Annopol	[T] złożo eksploatowane okresowo	1,5253	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
26.	IB	7556	Karpiówka	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	1,4138	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
27.	KN	8632	Kol. Liśnik Duży	Gościeradów	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	0,5246	Piaski i żwiry
28.	IB	6995	Kolonia Sławy II	Kraśnik	[E] złożo zagospodarowane	0,4342	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
29.	IB	6994	Kolonia Sławy II-S	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	0,6952	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
30.	KN	10016	Kosin	Annopol	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	4,9400	Piaski i żwiry

Lp.	Kod	ID	Nazwa złoża	Gmina	Stan zagospodarowania kop	Powierzchnia złoża [m ²]	Kopalina główna
31.	KN	11379	Kosin I	Annopol	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	0,9400	Piaski i żwiry
32.	IB	2125	Kraśnik III	Kraśnik, m. Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	10,8700	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
33.	IB	3095	Kraśnik IV	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	3,4478	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
34.	IB	2126	Kraśnik V w Słodkowie	m. Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	23,9600	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
35.	IB	7555	Kraśnik-Suchynia E	m. Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	1,7232	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
36.	IB	7554	Kraśnik-Suchynia W	m. Kraśnik	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	0,3300	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
37.	KN	15938	Liśnik Duży	Gościeradów	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	1,5253	Piaski i żwiry
38.	KN	9245	Liśnik Duży Kolonia	Gościeradów	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	1,0610	Piaski i żwiry
39.	KN	18125	Liśnik Duży Kolonia I	Gościeradów	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	1,7164	Piaski i żwiry
40.	KN	19638	Liśnik Duży Kolonia II	Gościeradów	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	2,4950	Piaski i żwiry
41.	KN	7238	Majdan Grabina	Zakrzówek	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	0,6750	Piaski i żwiry
42.	KN	8633	Majdan Grabina II	Zakrzówek	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	0,4200	Piaski i żwiry
43.	KN	8634	Majdan Grabina III	Zakrzówek	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	0,5000	Piaski i żwiry
44.	KN	16792	Majdan Grabina IV	Zakrzówek	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	0,4790	Piaski i żwiry
45.	KN	19617	Majdan Grabina V	Zakrzówek	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	0,6737	Piaski i żwiry

Lp.	Kod	ID	Nazwa złoża	Gmina	Stan zagospodarowania kop	Powierzchnia złoża [m²]	Kopalina główna
46.	IB	7553	Niziny	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	2,0300	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
47.	IB	9380	Niziny – N	Kraśnik	[E] złożo zagospodarowane	1,9610	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
48.	IB	7154	Niziny – S	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	4,7360	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
49.	IB	7573	Niziny – SE	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	2,1200	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
50.	IB	7574	Niziny – W	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	0,8395	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
51.	IB	3235	Olbięcin	Trzydnik Duży	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	1,9000	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
52.	SB	3335	Opoka Duża	Annopol	[N] złożo o zasobach prognostycznych	99 999,990 0	Surowce bentonitowe
53.	IB	7551	Podlesie	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	0,8252	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
54.	IB	8073	Podlesie – Głęboka	Kraśnik	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	0,6794	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
55.	IB	7536	Podlesie N	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	3,0852	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
56.	IB	7575	Podlesie-S	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	1,3070	Surowce ilaste ceramiki budowlanej

Lp.	Kod	ID	Nazwa złoża	Gmina	Stan zagospodarowania kop	Powierzchnia złoża [m²]	Kopalina główna
57.	IB	2506	Polichna	Szastarka	[P] złożo rozpoznane wstępnie	76,6750	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
58.	IB	7099	Polichna I	Szastarka	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	1,1900	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
59.	WC	1882	Popów	Annopol, Józefów nad Wisłą	[P] złożo rozpoznane wstępnie	110,4500	Wapienie i margle przemysłu cementowego
60.	PC	2768	Rachów	Annopol, Gościeradów	[P] złożo rozpoznane wstępnie	74,3250	Piaski kwarcowe d/p cegły wapienno-piaskowej
61.	KN	8080	Rachów Stary	Annopol	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	0,4123	Piaski i żwiry
62.	KN	6803	Rachów Stary dz.73	Annopol	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	0,7500	Piaski i żwiry
63.	TO	9878	Rudnik I	Zakrzówek	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	1,8410	torfy
64.	TO	14642	Rudnik II	Zakrzówek	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	0,7627	torfy
65.	IB	8627	Słodków-Stróża	Kraśnik	[E] złożo zagospodarowane	0,3574	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
66.	IB	7538	Słodków I	Kraśnik	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	0,0000	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
67.	IB	8074	Słodków Ia	Kraśnik	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	0,1600	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
68.	IB	7953	Słodków III	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	1,0950	Surowce ilaste ceramiki budowlanej

Lp.	Kod	ID	Nazwa złoża	Gmina	Stan zagospodarowania kop	Powierzchnia złoża [m ²]	Kopalina główna
69.	IB	7954	Słodków III dz. 768-9, 785	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	0,4800	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
70.	IB	10629	Słodków IV	Kraśnik	[E] złożo zagospodarowane	1,0554	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
71.	KN	1433	Sosnowa Wola	Dzierzkowice, Józefów nad Wisłą	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	26,9280	Piaski i żwiry
72.	KN	7802	Sosnowa Wola II	Dzierzkowice	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	1,3306	Piaski i żwiry
73.	KN	9831	Sosnowa Wola III	Dzierzkowice	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	1,8874	Piaski i żwiry
74.	KN	10965	Sosnowa Wola IV	Dzierzkowice	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	1,9200	Piaski i żwiry
75.	KN	11378	Sosnowa Wola V	Dzierzkowice	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	0,8640	Piaski i żwiry
76.	KN	1437	Sosnowa Wola-Zbiornik	Dzierzkowice, Józefów nad Wisłą	[P] złożo rozpoznane wstępnie	78,1100	Piaski i żwiry
77.	IB	7539	Splawy I	Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	3,4052	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
78.	KN	20680	Studzianki	Zakrzówek	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	13,6900	Piaski i żwiry
79.	KN	4237	Sucha Wólka	Annopol	[N] złożo o zasobach prognostycznych	99 999,990 0	Piaski i żwiry
80.	KN	11380	Sucha Wólka I	Annopol	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	1,8570	Piaski i żwiry
81.	IB	6879	Suchynia	Kraśnik	[E] złożo zagospodarowane	1,3766	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
82.	IB	11549	Suchynia II	m. Kraśnik	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	0,9468	Surowce ilaste ceramiki budowlanej

Lp.	Kod	ID	Nazwa złoża	Gmina	Stan zagospodarowania kop	Powierzchnia złoża [m ²]	Kopalina główna
83.	IB	8450	Szastarka	Szastarka	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	2,4900	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
84.	WB	472	Trzydnik	Trzydnik Duży	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	40,0000	Węgle brunatne
85.	IB	7533	Wierzbica	Urzędów	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	0,5400	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
86.	TO	15365	Wilkołaz	Wilkołaz	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	3,1900	torfy
87.	IB	8628	Wilkołaz Dolny	Wilkołaz	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	1,4900	Surowce ilaste ceramiki budowlanej
88.	TO	17455	Wilkołaz I	Wilkołaz	[T] złożo eksploatowane okresowo	3,1000	torfy
89.	W W	4746	Wilkołaz II	Wilkołaz	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	7,1700	Wapienie i margle przemysłu wapienniczego
90.	KN	13683	Wólka Gościeradońska	Gościeradów	[E] złożo zagospodarowane	21,2036	Piaski i żwiry
91.	KN	21486	Wólka Gościeradońska I	Gościeradów	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	15,2518	Piaski i żwiry
92.	IB	4584	Wyżnica	Dzierzkowice	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	2,4980	Surowce ilaste ceramiki budowlanej

źródło: geoportal.pgi.gov.pl, stan na dzień 23.10.2025 r., <https://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=3>

Na poniższej mapie przedstawiono lokalizację złóż kopalin na tle powiatu.

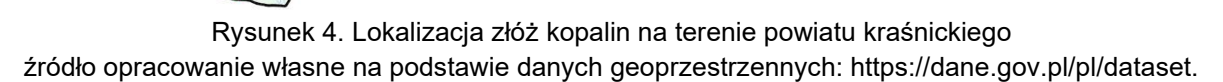


Tabela 2. Złoża znajdujące się na terenie powiatu kraśnickiego, na których terenie w 2024 roku prowadzono eksploatację kopalin

źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2024 r.

Zgodnie z danymi Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie aktualnie (stan na dzień 19.08.2025 r.) obowiązują 2 koncesje wydane przez Marszałka Województwa, zestawiono je w poniższej tabeli.

Tabela 3. Zestawienie wydanych koncesji przez Marszałka Województwa dotyczących złóż z terenu powiatu kraśnickiego

Lp.	Nazwa złoża	Przedsiębiorca	Data obowiązywania
1.	WILKOŁAZ I	osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	31.07.2026 r.
2.	WÓLKA GOŚCIERADOWSKA	Gospodarstwo Szklarniowe "Leonów" Sp. z o.o.	31.12.2040 r.

źródło: Urząd Marszałkowski, stan na dzień 19.08.2025 r.

Starosta Powiatu Kraśnickiego wydał następujące decyzje:

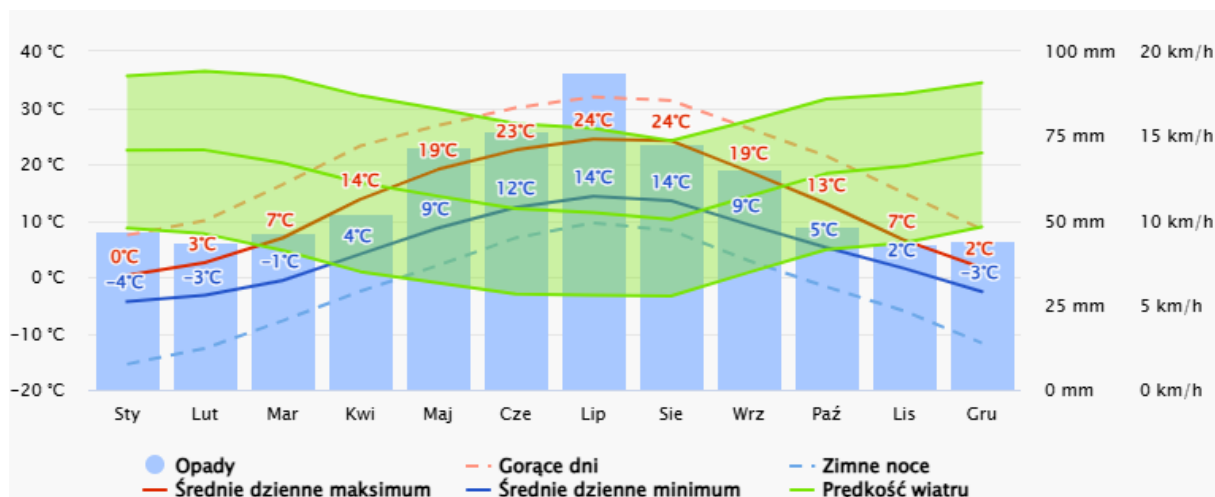
- Dla złoża Borów VI - Śr.6522.5.5.2015 – ważna do 31.12.2031 r.;
- Dla złoża Wólka Gościeradowska - RŚ-IV.7422.2.2019.MASK– ważna do 31.12.2040 r.;
- Dla złoża Bojanówka-Dół Kamienny - Śr.6522.2.6.2014 - ważna do 31.12.2049 r.;
- Dla złoża Kolonia Sławy II - Gp.6522.6.6.2023 – ważna do 31.12.2043 r.
- Dla złoża Słodków IV - ŚR.7512-4k/2006 – ważna do 31.12.2050 r.

Dyrektor OUG w Lublinie prowadzi nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów zlokalizowanych na terenie powiatu kraśnickiego.

3.3. Klimat

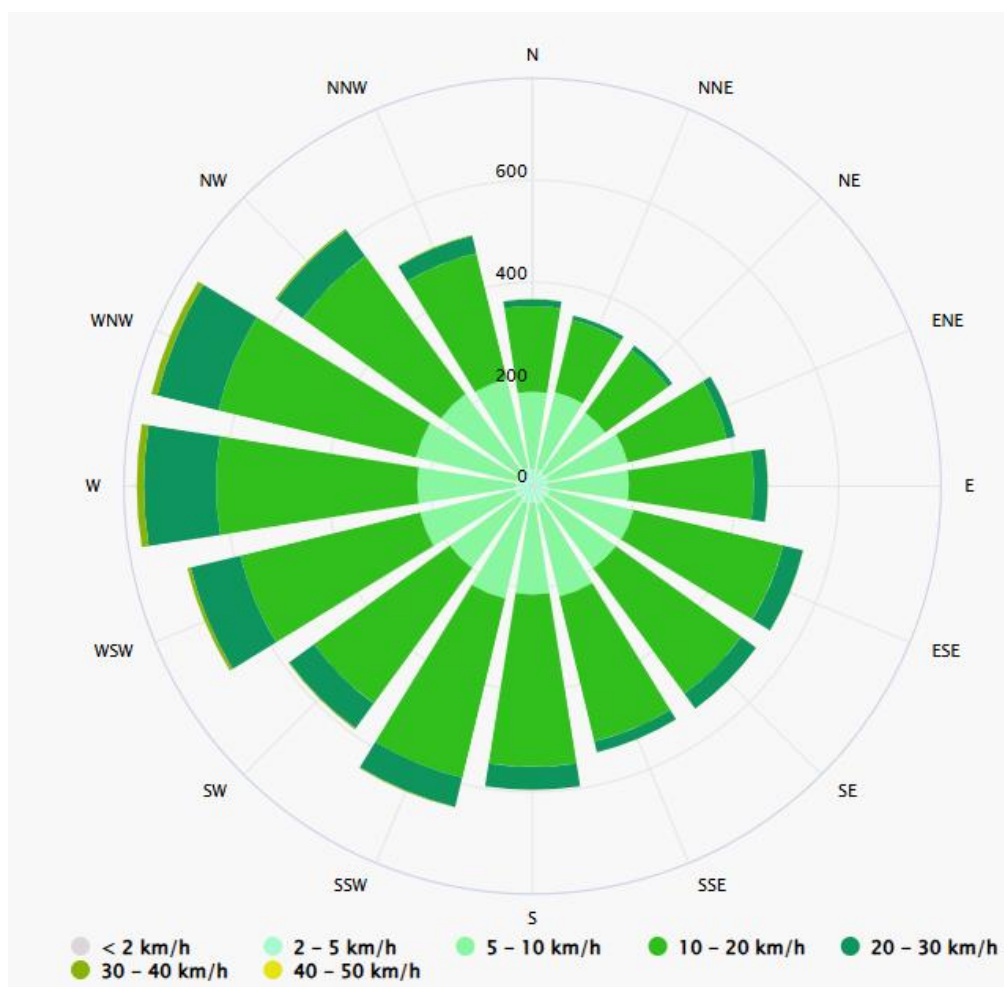
Klimat obszaru powiatu Kraśnickiego został zaliczony do dzielnicy klimatycznej Lubelsko-Chełmskiej. Charakteryzuje się ona znacznymi sumami rocznych opadów atmosferycznych 500-600 mm (najmniejsze opady notowane są w styczniu i marcu 25-30 mm, największe w lipcu - 88 mm), najwyższymi liczbami dni z opadami gradowymi (10-18 dni w roku) oraz najwyższymi wartościami usłonecznienia względnego w okresie letnim (45%-50%) przy niewielkich wartościach parowania wody (840-900 mm w roku). Klimat obszaru Powiatu Kraśnickiego kształtowany jest przez polarno-morskie i polarnokontynentalne masy powietrza. Powietrze arktyczne napływa rzadko, najczęściej w zimie i na wiosnę. Klimat lokalnie modyfikowany jest przez uwarunkowania fizjograficzne – rzeźbę terenu, głębokość zalegania wód gruntowych, szatę roślinną (głównie lasy). Obszar charakteryzuje się dużym nasłonecznieniem i wysokimi średnimi temperaturami rocznymi. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec o średniej temperaturze 18,4° C, a najzimniejszym styczeń z temperaturą –4,2° C; średnia roczna temperatura wynosi 7,7° C.²

² Źródło: Program ochrony środowiska dla Powiatu Kraśnickiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2027 roku



Rysunek 5. Średnie temperatury, opady oraz prędkość wiatru występujące na terenie powiatu kraśnickiego

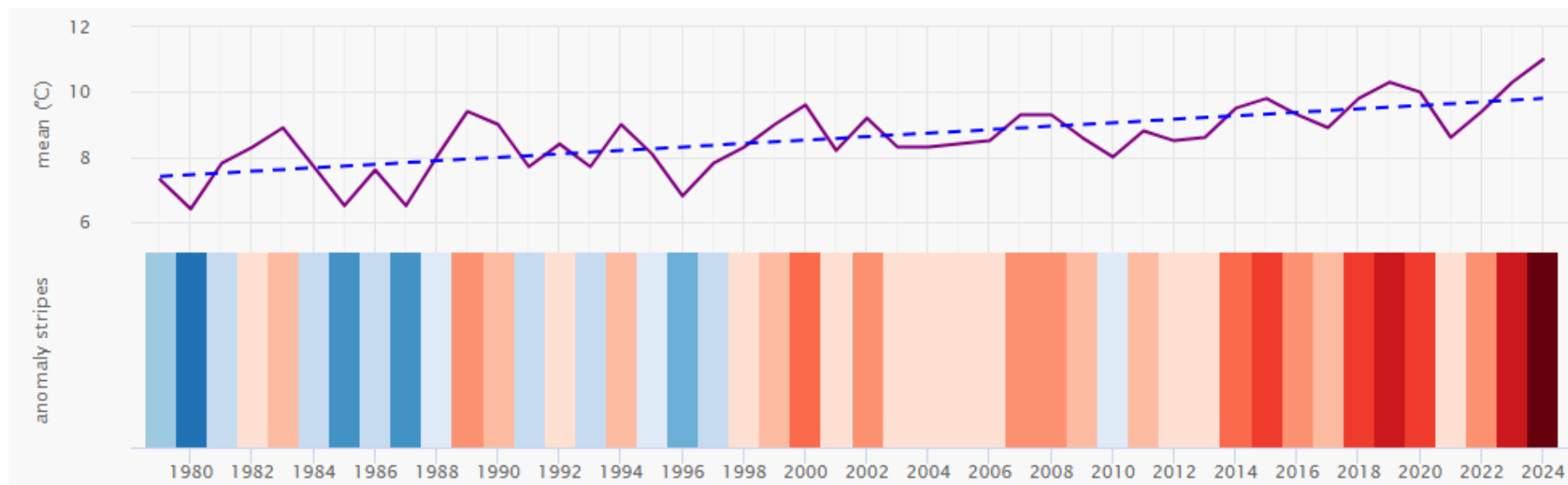
źródło: www.meteoblue.com [data dostępu: 04.11.2025 r.]



Rysunek 6. Róża wiatrów powiatu kraśnickiego

źródło: www.meteoblue.com [data dostępu: 27.10.2025 r.]

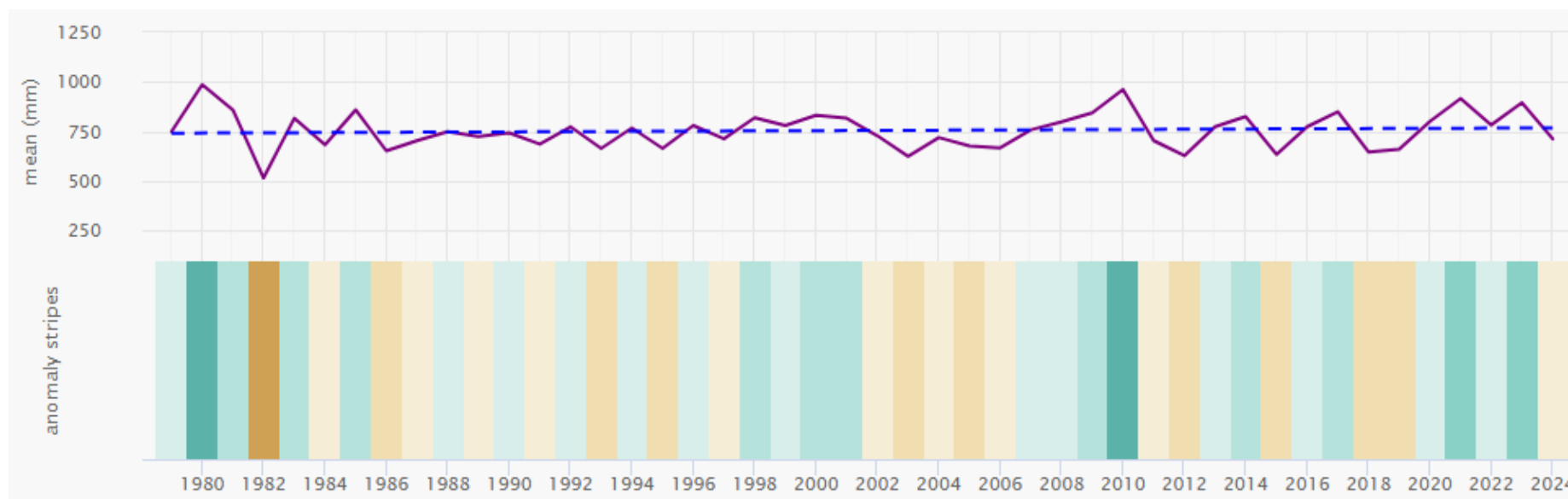
Poniższy wykres przedstawia szacunkową wartość średniej rocznej temperatury powiatu kraśnickiego. Przerywana niebieska linia to liniowy trend zmian klimatycznych. Linia trendu biegnie w górę od lewej do prawej, co oznacza, że trend temperatury jest dodatni i w powiecie robi się cieplej z powodu zmian klimatu.



Rysunek 7. Roczna zmiana temperatury na terenie powiatu kraśnickiego

źródło: www.meteoblue.com [data dostępu: 27.10.2025 r.]

Natomiast poniższy wykres przedstawia roczną zmianę opadów.

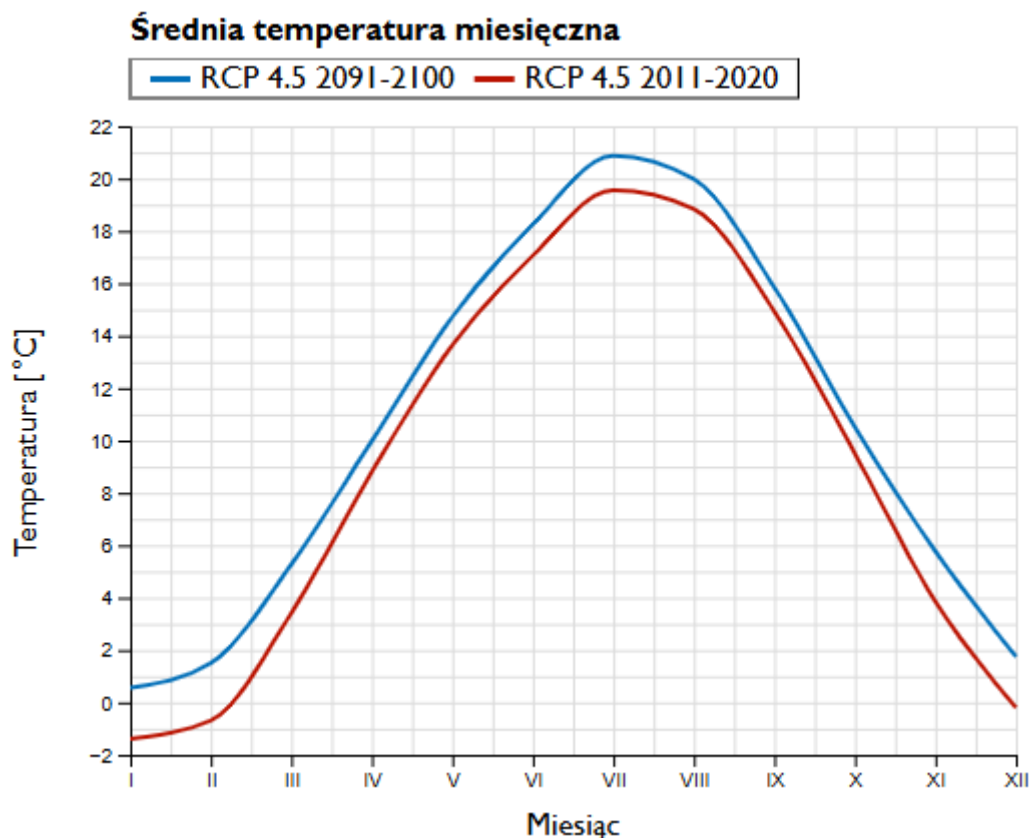


Rysunek 8. Roczna zmiana opadów na terenie powiatu kraśnickiego
 źródło: www.meteoblue.com [data dostępu: 27.10.2025 r.]

Górny wykres przedstawia szacunkową średnią sumę opadów. Przerywana niebieska linia to liniowy trend zmian klimatycznych. Jeśli linia trendu biegnie w górę od lewej do prawej, to trend opadów jest pozytywny i w powiecie robi się coraz bardziej wilgotno z powodu zmian klimatu. Jeśli jest pozioma, to nie widać wyraźnego trendu, a jeśli spada, to warunki stają się z czasem coraz bardziej suche.

W dolnej części wykresu znajdują się tzw. paski opadów. Każdy kolorowy pasek reprezentuje sumę opadów w danym roku - zielony kolor oznacza lata bardziej wilgotne, a brązowy lata bardziej suche.

Poniższy rysunek przedstawia scenariusz zmiany klimatu w powiecie kraśnickim. Taki scenariusz jest przewidywany przy obecnym tempie wzrostu emisji gazów cieplarnianych (RCP 8.5³). Zgodnie z wykresem, w styczniu średnia temperatura powietrza może wzrosnąć o ok. 2°C.



Rysunek 9. Scenariusze zmian klimatu w powiecie kraśnickim

źródło: <https://klimada2.ios.gov.pl/klimat-scenariusze-portal/> [data dostępu: 04.11.2025 r.]

Postępujące w ostatnich latach zmiany klimatu dotyczą przede wszystkim globalnego ocieplenia i wzrostu natężenia ekstremalnych zjawisk pogodowych. Tendencje te wiążą się w dużej mierze z globalnym rozwojem gospodarczym. Społeczność międzynarodowa, w tym w szczególności Unia Europejska, podejmuje szereg działań w zakresie przeciwdziałania niekorzystnym zmianom klimatu. Polska jako członek Unii Europejskiej, również zobowiązuje się do podjęcia działań zapobiegających zmianom klimatu, w tym przede wszystkim dokonania transformacji przemysłu w kierunku obniżenia emisji tzw. gazów cieplarnianych, głównie dwutlenku węgla (CO₂).

Zmiany klimatu wywierają istotny wpływ na dostawy energii. Ograniczenie działalności elektrowni opartych na spalaniu węgla i przejście w kierunku zwiększenia udziału OZE w produkcji energii powoduje uzależnienie od ogólnie rozumianej pogody (np. siła wiatru i promieniowanie słoneczne). Uzależnienie to generuje wyzwania w zakresie ciągłości dostaw energii. W Polsce natomiast dominują wciąż elektrownie węglowe, które jednak także nie są odporne na nietypowe zjawiska pogodowe, w tym w szczególności na długotrwałe susze oraz

³ RCP8.5 - Representative Concentration Pathways 8.5 [W/m²] Scenariusz zakładający utrzymanie aktualnego tempa wzrostu emisji gazów cieplarnianych, nazywany "business as usual" - w roku 2100 osiągnięcie koncentracji CO₂ na poziomie 1230 ppm (względem 410 ppm w 2020 r.) oraz wymuszenia radiacyjnego 8.5 [W/m²]. Oznacza wzrost średniej temperatury Ziemi o 4.5°C względem RZEC epoki przedindustrialnej.

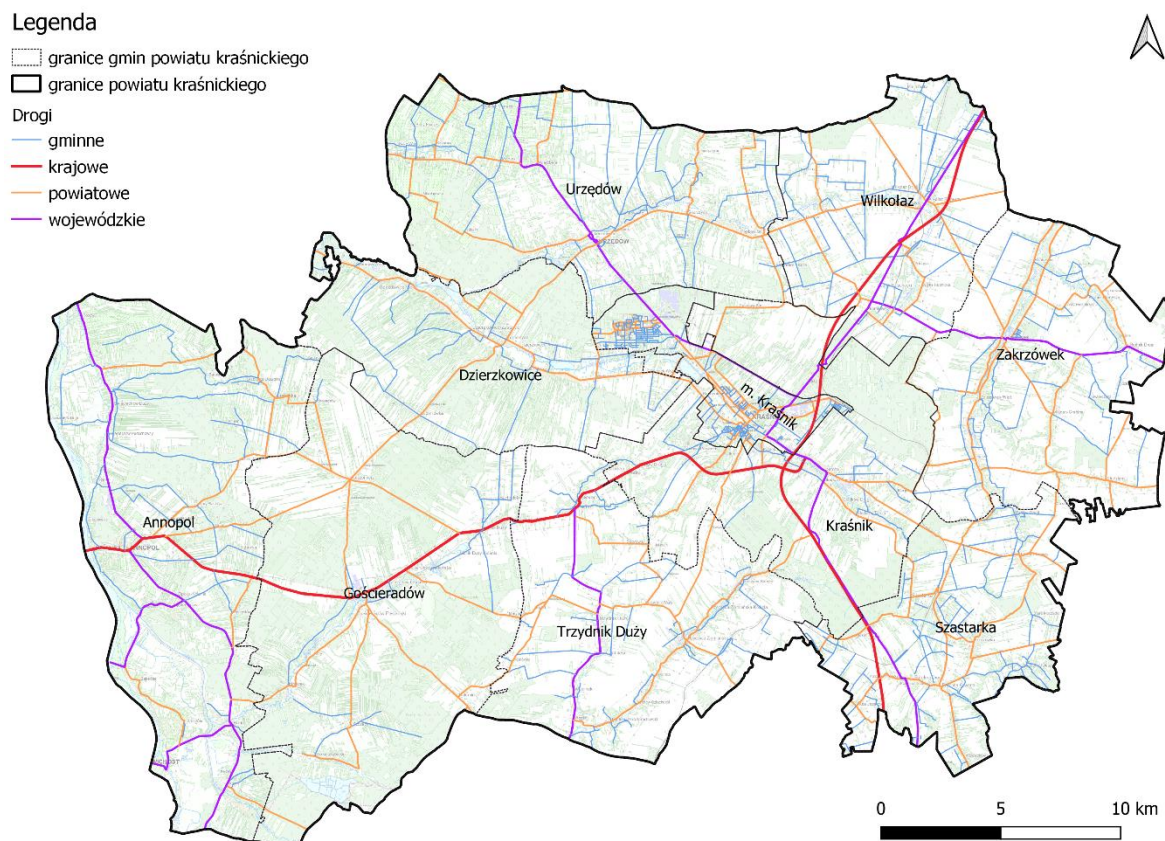
na fale upałów. Związane jest to z procesem chłodzenia. Dodatkowo w okresach wyższych temperatur letnich wzrasta popyt na energię elektryczną ze względu na coraz większą liczbę użytkowanych energochłonnych urządzeń klimatyzacyjnych.

3.4. Komunikacja

3.4.1. Sieć drogowa

Sieć komunikacyjna powiatu współtworzona jest przede wszystkim przez transport drogowy. Składa się on z:

- dróg krajowych o łącznej długości 61,243 km:
 - ❖ nr 74 o długości 32,258 km;
 - ❖ nr S19 o długości 28,985 km;
- dróg wojewódzkich o łącznej długości 110,309 km:
 - ❖ nr 755 Ostrowiec Świętokrzyski - Ożarów (droga 79) Droga 74 - Zawichost (przerwanie ciągłości trasy przez rzekę Wisłą; kursowanie promu uzależnione od uwarunkowań pogodowych) - Kosin (droga 854) o długości 4,456 km;
 - ❖ 759 (droga 777) - Piotrowice - rz. Wisła - Zabełcze - Opoka Duża (droga 854) o długości 5,215 km;
 - ❖ 824 Żyrzyn - Puławy - Opole Lubelskie - Józefów – Annopol o długości 10,778 km;
 - ❖ 833 Chodel – Kraśnik o długości 18,900 km;
 - ❖ 842 Rudnik Szlachecki - Wysokie - Krasnystaw o długości 12,955 km;
 - ❖ 848 Droga 2264L (Zemborzyce Tereszyńskie) - Niedzwica Duża - Kraśnik - Modliborzyce - Droga 74 (Borownica) o długości 32,778 km;
 - ❖ 854 Annopol - Kosin - Antoniów (przerwanie ciągłości trasy w m. Czekań przez przepływającą rzekę San) – Gorzyce o długości 14,273 km;
 - ❖ 855 Olbięcin - Zaklików - Stalowa Wola o długości 10,954 km;
- dróg powiatowych o łącznej długości 412,418 km, w tym na obszarze pozamiejskim 386,559 km, a na terenie miejskim 25,859 km;
- dróg gminnych;
- dróg wewnętrznych.

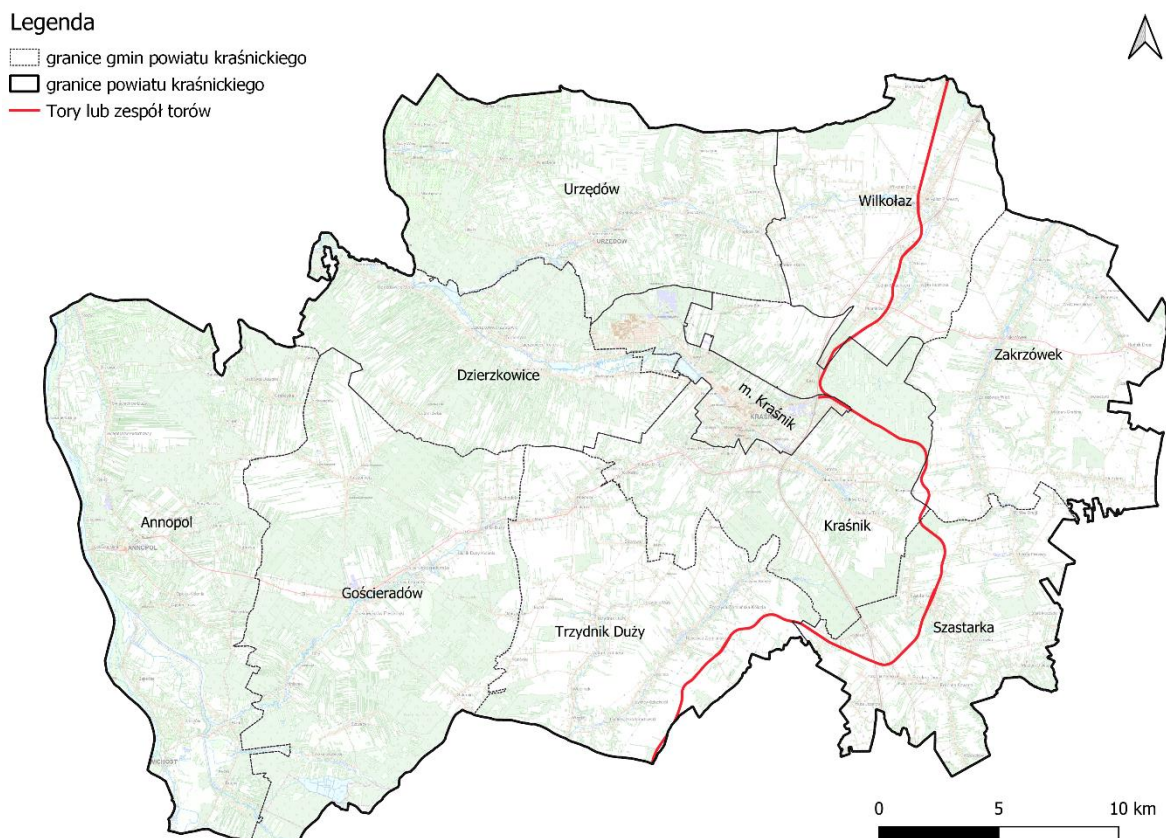


Rysunek 10. Układ dróg na terenie powiatu kraśnickiego
 źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoportal.gov.pl

3.4.2. Transport kolejowy⁴

Na układ kolejowy powiatu kraśnickiego składa się linia kolejowa nr 68 relacji Lublin Główny – Przeworsk, przebiegająca przez teren powiatu i stanowiąca główny element infrastruktury kolejowej w regionie.

⁴ Dane <https://mapa.plk-sa.pl/>



Rysunek 11. Układ linii kolejowych przebiegających przez teren powiatu kraśnickiego
 źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoportal.gov.pl

3.4.2. Komunikacja publiczna⁵

Zgodnie z danymi GUS, stan na dzień 31.12.2024 r., na terenie powiatu kraśnickiego zlokalizowanych było 714 przystanków autobusowych.

Zadania z zakresu transportu zbiorowego i komunikacji realizuje Wydział Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Kraśniku. Obecnie na terenie powiatu kraśnickiego regularne przewozy osób w krajowym transporcie drogowym wykonuje 11 przewoźników. Przedsiębiorcy realizują transport na podstawie zezwoleń udzielonych przez Starostę Kraśnickiego. W roku 2024 r. obowiązywało 17 zezwoleń na poszczególnych liniach komunikacyjnych regularnych i jedno zezwolenie na linii regularnej specjalnej.

Powiatowo–Gminny Związek Komunikacyjny Ziemi Kraśnickiej prowadził działalność w zakresie organizacji przewozów publicznej komunikacji zbiorowej o charakterze użyteczności publicznej od 1 stycznia 2024 r. do dnia 31.12.2024 r.:

- publiczny transport zbiorowy wykonywany był na 27 liniach komunikacyjnych, których trasy przebiegały przez teren Miasta Kraśnik, Gminy Kraśnik, Gminy Dzierzkowice, Gminy Urzędów;
- długość linii komunikacyjnych – 501 km, długość sieci komunikacyjnej – 173 km;
- operatorzy linii komunikacyjnych: MPK Sp. z o.o. (linie komunikacyjne o nr 0, 1, 2, 2A, 4, 4A, 5, 6, 7, 7A, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23), AR-TRANS A.

⁵ Źródło: Raport o stanie powiatu kraśnickiego za 2024 r.

Rozmuszcz (linie komunikacyjne o nr 8 i 12), VIA D. Krzysztoń (linie komunikacyjne o nr 3, 3A i 13).

Komunikacja publiczna opiera się na działalności Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Kraśniku Sp. z o. o. oraz prywatnych przewoźnikach.

3.4.3. Transport rowerowy – zeroemisyjny transport w powiecie

Szczegółowe dane odnośnie do dróg rowerowych w powiecie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Długość dróg dla rowerów [km] na terenie powiatu kraśnickiego

Obszar	Rok			
	2021	2022	2023	2024
m. Kraśnik	15,6	15,7	15,7	16,7
Annopol	0,0	0,0	0,0	2,0
Urzędów	0,0	0,0	0,0	4,9
POWIAT KRAŚNICKI	15,6	15,7	15,7	23,6

źródło: GUS, stan na 31.12.2024 r. [stan na dzień 22.10.2025 r.]

3.5. Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego z 2024 roku, liczba ludności na terenie powiatu kraśnickiego wynosiła 88 198 osób, z czego 45 433 osób stanowiły kobiety, a 42 765 osób to mężczyźni. Gęstość zaludnienia w powiecie wynosiła 87,7 os/km².

Szczegółowe informacje na temat demografii zostały zamieszczone w poniższych tabelach.

Tabela 5. Dane demograficzne powiatu kraśnickiego

Ludność [os.]	
Liczba ludności ogółem	88 198
Liczba mężczyzn	42 765
Liczba kobiet	45 433
Wskaźnik ludności	
Ludność na 1 km ²	87,7
Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	-11,4
Wskaźnik urbanizacji	39,5
Współczynnik feminizacji [os.]	106
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem [%]	
W wieku przedprodukcyjnym	16,0
W wieku produkcyjnym	57,1
W wieku poprodukcyjnym	26,8

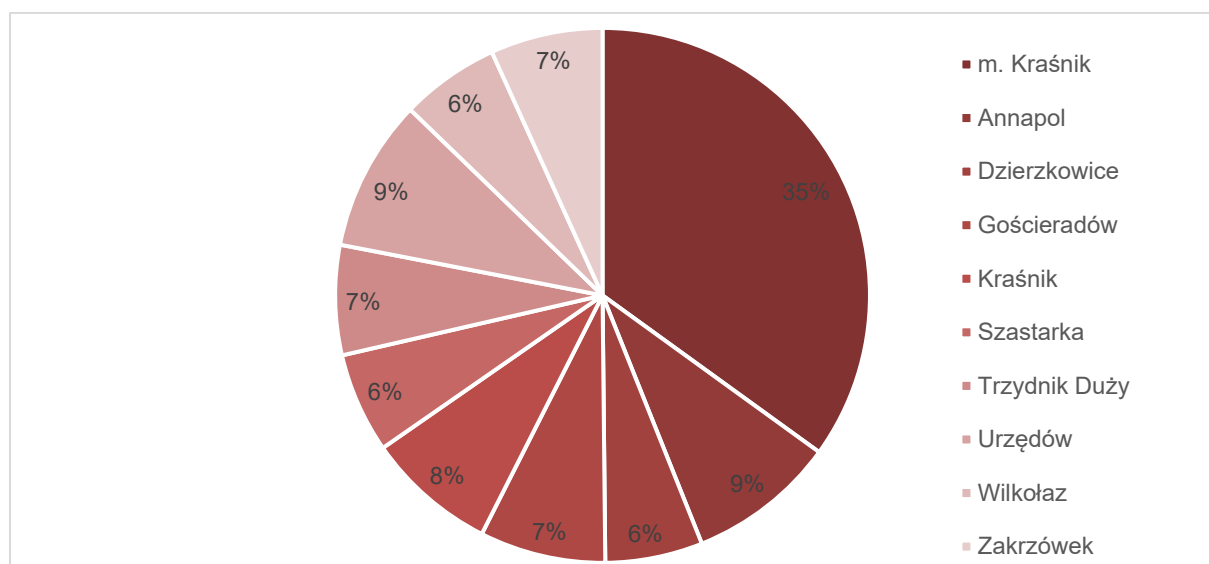
źródło: GUS, stan na 31.12.2024 r. [data dostępu: 22.10.2025 r.]

Tabela 6. Liczba ludności powiatu kraśnickiego w latach 2015-2024

Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2015	97 569	47 516	50 053
2016	97 069	47 244	49 825
2017	96 574	46 963	49 611
2018	96 043	46 675	49 368
2019	95 348	46 331	49 017
2020	92 147	44 649	47 498
2021	91 004	44 106	46 898
2022	90 085	43 667	46 418
2023	89 215	43 234	45 981
2024	88 198	42 765	45 433

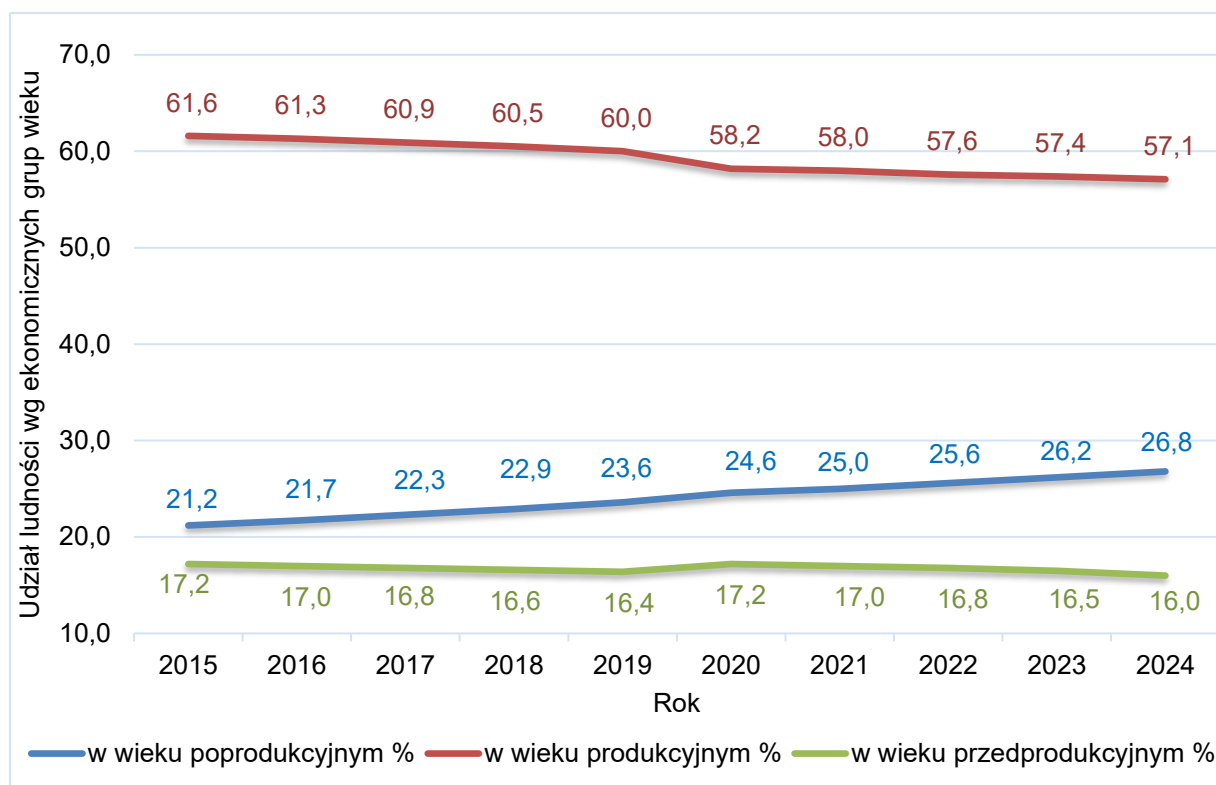
źródło: GUS, stan na 31.12.2024 r. [data dostępu: 22.10.2025 r.]

Na poniższym rysunku przedstawiono udział ludności w poszczególnych gminach.



Rysunek 12. Udział ludności w poszczególnych gminach powiatu kraśnickiego

źródło: GUS [data dostępu: 22.10.2025 r.], opracowanie własne



Rysunek 13. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem
źródło: GUS [data dostępu: 22.10.2025 r.], opracowanie własne

Powyższy rysunek przedstawia udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem. Z powyższych zestawień wynika, że liczba ludności w ostatnich latach maleje. Zaobserwować można również wystąpienie procesu starzenia się społeczeństwa, przejawiającego się we wzrastającej liczbie osób w wieku poprodukcyjnym. Utrzymanie się takiej sytuacji będzie prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym.

3.6. Sieć ciepłownicza, sieć gazowa oraz energetyka

System ciepłowniczy

Na terenie powiatu kraśnickiego zaopatrzenie w ciepło odbywa się za pomocą:

- kotłowni indywidualnych i lokalnych,
- źródeł indywidualnych (piece gazowe, węglowe i ogrzewanie elektryczne),
- sieci ciepłowniczej (tylko na terenie miasta Kraśnik).

Zgodnie z danymi GUS na terenie powiatu kraśnickiego funkcjonuje 83 kotłowni, a długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej wynosi 25,2 km (stan na dzień 31.12.2024 r.).

Tabela 7. Podstawowe dane dotyczące sieci ciepłowniczej na terenie powiatu kraśnickiego

Wskaźnik	Jednostka	Rok			
		2021	2022	2023	2024
kotłownie ogółem	szt.	59	61	60	83
długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej	km	25,1	22,2	25,2	25,2

Wskaźnik	Jednostka	Rok			
		2021	2022	2023	2024
długość przyłączy do budynków	km	12,8	14,3	12,9	12,9
Sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku ogółem	Gj	200 946	186 518	192 767	186 016

źródło: GUS, stan na dzień 31.12.2024 r. [data dostępu: 24.10.2025 r.]

Na terenie miasta Kraśnik zbiorowym dostawcą ciepła jest Veolia Wschód. Sieć ciepłownicza w Kraśniku zasilana jest przez dwa źródła ciepła:

- źródło nr 1 – Ciepłowni zlokalizowanej przy ul. Obwodowej 5 w dzielnicy Lubelskiej Kraśnika, wyposażonej w dwa kotły parowe: WR-5/M o mocy 8 MW każdy Rok budowy 1975, modernizacja w 2004 roku. Całkowita moc zainstalowana ciepłowni wynosi 16 MW.
- źródło nr 2 - Elektrociepłowni zlokalizowanej przy ul. Fabrycznej 6 w dzielnicy Fabrycznej Kraśnika, o łącznej osiągalnej mocy cieplnej 54,4 MW, mocy elektrycznej 6 MW, produkującej energię w skojarzeniu (jednoczesnym wytwarzaniu ciepła i energii elektrycznej tzw. kogeneracji) wyposażonej w:
 - jeden kocioł parowy OR-32 o mocy cieplnej 21,2 MW – rok budowy 1954, na którym dodatkowo zainstalowano wodny kocioł odzysknicowy WU 3,0, o mocy cieplnej 3 MW – rok budowy 2007;
 - dwa kotły parowe OSR-25, o osiągalnej mocy cieplnej 16,6 MW każdy, rok budowy 1955, przy czym na jednym z kotłów zainstalowano wodny kocioł odzysknicowy WU 1,4, o mocy cieplnej 1,4 MW – rok budowy 2008;
 - turbina przeciwprężna TP 6/4 z generatorem GT2-6-06 o mocy elektrycznej 6 MW z roku 1989.⁶

System gazowniczy

Operatorem oraz właścicielem infrastruktury gazowej jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. – Oddział Zakład Gazowniczy w Lublinie. Zgazyfikowane są wszystkie gminy w powiecie kraśnickim.

W poniższej tabeli przedstawiono poziom zgazyfikowania gmin powiatu kraśnickiego.

Tabela 8. Poziom zgazyfikowania gmin w powiecie kraśnickim

Lp.	Gmina	Korzystający z instalacji gazowych w % ogółu ludności [%]			
		Rok			
		2021	2022	2023	2024
1.	m. Kraśnik	96,6	96,6	96,0	96,4
2.	Annopol	29,0	27,4	29,5	29,7
3.	Dzierzkowice	70,3	70,1	70,3	71,0
4.	Gościeradów	39,1	39,2	40,3	40,8
5.	Kraśnik	70,3	70,5	71,4	71,3
6.	Szastarka	0,9	1,0	1,0	1,0

⁶ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Miasta Kraśnik na lata 2025-2030

Lp.	Gmina	Korzystający z instalacji gazowych w % ogółu ludności [%]			
		Rok			
		2021	2022	2023	2024
7.	Trzydnik Duży	59,3	59,6	60,5	60,9
8.	Urzędów	70,0	70,1	71,0	71,3
9.	Wilkołaz	76,1	76,8	78,0	77,7
10.	Zakrzówek	1,1	1,1	1,2	4,3
POWIAT KRAŚNICKI		64,2	62,3	62,6	64,9

źródło: GUS, stan na dzień 31.12.2024 r. [data dostępu: 22.10.2025 r.]

Tabela 9. Podstawowe dane techniczne dotyczące sieci gazowej na terenie powiatu kraśnickiego

Wskaźnik	Jednostka	Rok		
		2022	2023	2024
Długość czynnej sieci ogółem	m	712 551	713 132	729 048
długość czynnej sieci przesyłowej	m	44 663	44 663	44 663
długość czynnej sieci dystrybucyjnej	m	667 888	668 469	684 385
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	szt.	13 086	13 223	13 492
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	szt.	12 336	12 412	12 553
odbiorcy gazu	gosp.	18 873	19 246	19 328
odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem	szt.	6 980	6 984	7 056
zużycie gazu przez gospodarstwa domowe	MWh	104 213,5	100 856,8	102 082,7

źródło: GUS, stan na dzień 31.12.2024 r. [data dostępu: 24.10.2025 r.]

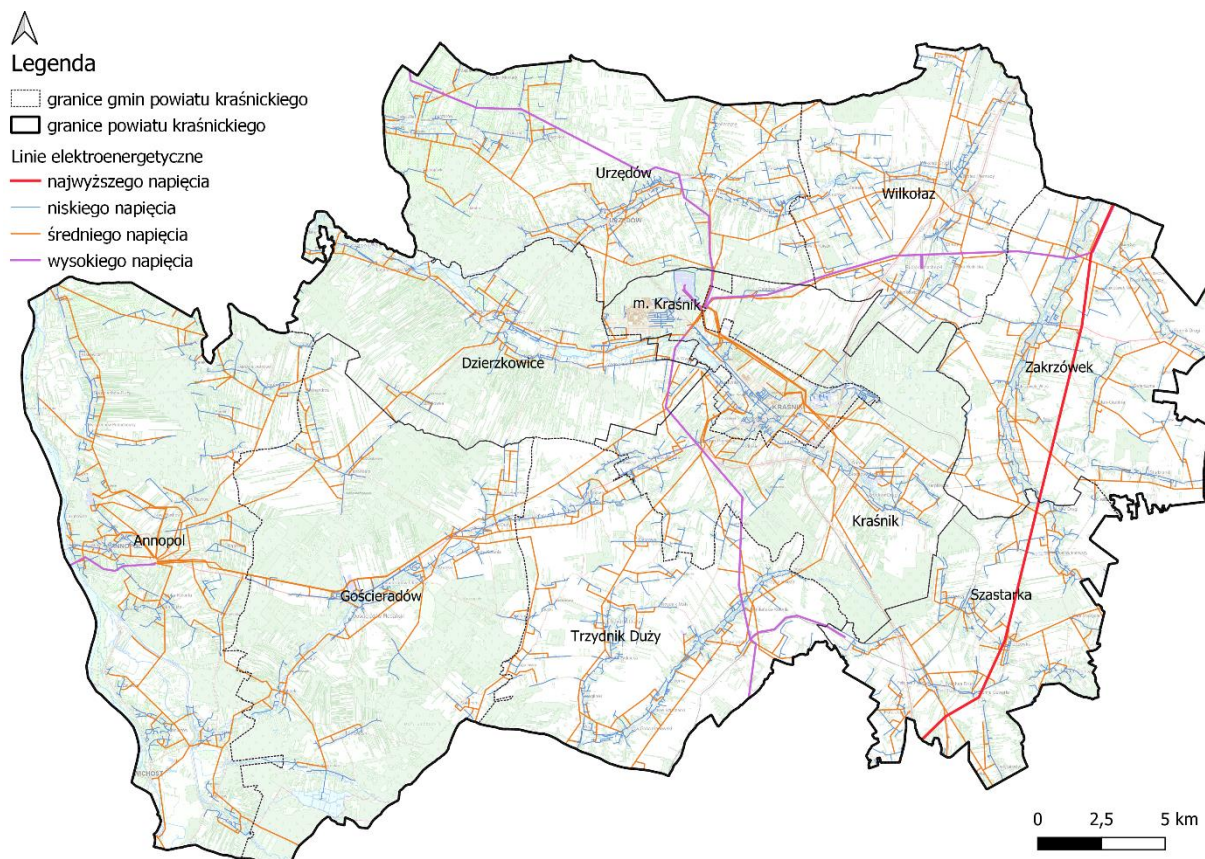
Przesyłowe sieci gazowe wysokiego ciśnienia obsługiwane są przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.

Elektroenergetyka

Operatorem systemu elektroenergetycznego dystrybucyjnego na powiatu kraśnickiego jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział Lublin. Spółka jest odpowiedzialna za prowadzenie ruchu sieciowego na tym terenie, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci dystrybucyjnej, z zachowaniem wymaganej niezawodności dostarczania energii elektrycznej.

Układ linii elektroenergetycznych na terenie powiatu kraśnickiego przedstawiono na poniższym rysunku.

Przebieg linii elektroenergetycznych na terenie powiatu kraśnickiego przedstawiono na poniższym rysunku.



Rysunek 14. Napowietrzne linie elektroenergetyczne na tle powiatu kraśnickiego
źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoportal.gov.pl

3.7. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Na terenie powiatu kraśnickiego działalnością z zakresu gospodarki wodno-ściekowej zajmują się:

- Miasto Kraśnik, Gmina Kraśnik – Kraśnickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.;
- Gmina Urzędów – Zakład Gospodarki Komunalnej w Urzędowie;
- Gmina Dzierzkowice - Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Dzierzkowicach;
- Gmina Annapol, Gmina Gościeradów, Gmina Kraśnik, Gmina Szastarka, Gmina Trzydnik Duży, Gmina Wilkołaz oraz Gmina Zakrzówek – siecią wodno-kanalizacyjną zarządzają Urzędy Gmin.

Zaopatrzenie w wodę

Łączna długość eksploatowanej sieci wodociągowej na terenie powiatu wg stanu na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 1 007,1 km i korzystało z niej 86,7% mieszkańców. Ogólną charakterystykę sieci wodociągowej funkcjonującej na terenie powiatu kraśnickiego zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 10. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu kraśnickiego

Wskaźnik	Rok	Powiat	Gmina									
			m. Kraśnik	Annopol	Dzierzkowice	Gościeradów	Kraśnik	Szastarka	Trzydnik Duży	Urzędów	Wilkołaz	Zakrzówek
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej [km]	2021	956,7	104,3	155,0	59,6	56,4	56,8	92,9	109,9	105,0	102,2	114,6
	2022	958,1	105,4	155,0	59,6	56,4	56,8	92,9	109,9	105,3	102,2	114,6
	2023	964,1	105,4	160,9	59,6	56,4	56,8	93,0	109,9	105,3	102,2	114,6
	2024	1 007,1	105,7	170,8	59,6	56,4	89,6	93,0	109,9	105,3	102,2	114,6
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	2021	18 144	2 982	2 532	1 464	858	1 640	1 535	1 801	2 261	1 189	1 882
	2022	18 557	3 008	2 552	1 689	865	1 672	1 535	1 876	2 269	1 202	1 889
	2023	18 682	3 026	2 570	1 713	871	1 687	1 545	1 876	2 275	1 221	1 898
	2024	18 697	3 042	2 577	1 715	875	1 718	1 547	1 799	2 286	1 236	1 902
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [os.]	2021	78 678	30 830	7 006	4 466	2 957	5 838	4 799	5 436	8 012	3 826	5 508
	2022	78 059	30 411	6 957	4 556	2 938	5 814	4 733	5 390	7 956	3 826	5 478
	2023	77 340	29 988	6 886	4 570	2 934	5 814	4 704	5 292	7 919	3 813	5 420
	2024	76 470	29 558	6 840	4 544	2 908	5 783	4 642	5 215	7 855	3 795	5 330
Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności [%]	2021	86,5	95,8	86,3	85,2	42,8	82,6	86,8	89,0	96,9	71,2	88,8
	2022	86,7	95,8	86,4	87,2	43,0	82,8	86,8	89,5	96,9	71,4	88,9
	2023	86,7	95,8	86,4	87,4	43,2	83,0	86,9	89,5	96,9	71,7	88,9
	2024	86,7	95,8	86,4	87,4	43,3	83,2	86,9	89,1	96,9	72,0	88,9

Wskaźnik	Rok	Powiat	Gmina									
			m. Kraśnik	Annopol	Dzierzkowice	Gościeradów	Kraśnik	Szastarka	Trzydnik Duży	Urzędów	Wilkołaz	Zakrzówek
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³]	2021	30,5	32,1	24,0	29,8	10,8	26,3	21,5	28,9	46,4	17,7	57,8
	2022	30,1	28,2	24,6	34,9	11,9	29,0	22,7	30,6	46,3	18,7	58,1
	2023	29,0	28,0	23,8	30,1	11,1	29,2	21,4	27,4	48,5	19,6	50,9
	2024	30,5	28,9	24,8	30,4	11,6	30,2	23,2	26,8	49,5	20,1	61,4
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku [dam ³]	2021	8 964,7	1 209,0	215,7	4 912,2	1 089,1	206,9	127,3	181,0	403,3	105,5	514,7
	2022	9 174,3	1 237,5	213,1	5 062,7	1 095,4	219,9	130,9	188,0	401,1	112,9	512,8
	2023	8 884,9	1 136,7	206,1	4 946,2	1 088,4	216,4	120,4	167,8	415,9	118,7	468,3
	2024	8 990,1	1 182,3	211,6	4 914,0	1 094,0	224,5	131,1	161,2	417,8	122,2	531,4
Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem [%]	2021	1,1	7,4	-	-	0,6	-	-	-	1,7	-	-
	2022	1,8	12,0	-	-	0,5	-	-	-	1,7	-	-
	2023	0,8	5,4	-	-	0,5	-	-	-	1,7	-	-
	2024	1,0	6,9	-	-	0,5	-	-	-	1,4	-	-
Awaryje sieci wodociągowej [szt.]	2021	464	65	68	28	8	10	52	6	224	2	1
	2022	469	49	90	76	6	9	33	4	193	8	1
	2023	547	42	100	66	7	13	23	5	282	8	1
	2024	548	68	80	71	6	13	32	6	264	7	1

źródło: GUS [data dostępu: 22.10.2025 r.]

W poniższej tabeli zestawiono ujęcia wód wykorzystywane do zaopatrywania mieszkańców w wodę na terenie powiatu kraśnickiego.

Tabela 11. Ujęcia wód wykorzystywane do zaopatrywania mieszkańców w wodę na terenie powiatu kraśnickiego

Rodzaj ujęcia	Lokalizacja (adres)	Ilość studni	Wydajność
Kraśnickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.			
podziemne	ul. Głęboka 27	6	$Q_{hmax}=500 \text{ m}^3/\text{h}$
podziemne	ul. Żwirki i Wigury 8	6	$Q_{hmax}=316,3 \text{ m}^3/\text{h}$
podziemne	ul. 3-go Maja	2	$Q_{hmax}=44 \text{ m}^3/\text{h}$
Gmina Gościeradów			
podziemne	Gościeradów Folwark Osiedle POM, dz. nr ew. 52/32 obręb Gościeradów Folwark	1	$Q=25,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s=0,30 \text{ m}$
podziemne	Aleksandrów, dz. nr ew. 55 obręb Aleksandrów	2	Studnia nr 1: $Q=30,00 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s=20,00 \text{ m}$ Studnia nr 2 (awaryjna): $Q=22,30 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s=19,70 \text{ m}$
podziemne	Gościeradów Kolonia, dz. nr ew. 1064 obręb Gościeradów Plebański	2	$Q=15 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s=7,00 \text{ m}$
podziemne	Suchodoły, dz. nr ew. 32 obręb Suchodoły	2	$Q=49,00 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s=14,0 \text{ m}$
podziemne	Gościeradów Ukazowy, dz. nr ew. 747 obręb Gościeradów	1	$Q=5,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s=0,8 \text{ m}$
podziemne	Wólka Gościeradowska, dz. nr ew. 5/35 obręb Wólka Gościeradowska	1	$Q=18,00 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s=7,00 \text{ m}$
podziemne	Gościeradów Ukazowy 61, dz. nr ew. 745/3 obręb Gościeradów	1	$Q=4,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s=0,3 \text{ m}$
Gmina Kraśnik			
podziemne	Stróża-Kolonia, ul. Dolna Dz. nr ewid 232/2	2	Średniodobowa wydajność ujęcia z pozwolenia wodnoprawnego ($Q_{\text{śr}}$) [$\text{m}^3/\text{dobę}$] wynosi 470, a rzeczywista 381,33
podziemne	Dąbrowa-Bór działka nr ewid 90/2 obręb geodezyjny 0003 Dąbrowa Bór	1	Średniodobowa wydajność ujęcia z pozwolenia wodnoprawnego ($Q_{\text{śr}}$) [$\text{m}^3/\text{dobę}$] wynosi 48, a rzeczywista 12,02
podziemne	Splawy Pierwsze działka nr ewid. 371/7 obręb geodezyjny 0001 Bojanówka	2	Średniodobowa wydajność ujęcia z pozwolenia wodnoprawnego ($Q_{\text{śr}}$) [$\text{m}^3/\text{dobę}$] wynosi 79,5 a rzeczywista 55,88

Rodzaj ujęcia	Lokalizacja (adres)	Ilość studni	Wydajność
Gmina Szastarka			
podziemne	Blinów Pierwszy	2	Studnia nr 1 – QEKS=27m³/h s= 6m Studnia nr 2 QEKS 41,0m³/h s= 6,6m
podziemne	Majdan-Obleszcze	2	Studnia nr 1 – QEKS=15m³/h S= 18m Studnia nr 2 QEKS 22,8m³/h S= 24m
podziemne	Stare Moczydła	1	Studnia nr 1 – QEKS=47m³/h S= 7,2 m
podziemne	Polichna Pierwsza	2	Studnia nr 1 – QEKS=15m³/h S= 10,0m Studnia nr 2 QEKS 33m³/h S= 23m
podziemne	Szastarka	3	Studnia nr 1 QEKS=28,5 m³/h S= 23,5 m Studnia nr 2 QEKS 30,1m³/h S= 21m Studnia nr 3 QEKS 36,0 m³/h S= 21m
podziemne	Wojciechów -Kolonja	1	Studnia nr 1 – QEKS=4,5m³/h S= 15,0 m
Gmina Urzędów			
podziemne	Mikuszewskie	2	1 600 m³/d
podziemne	Boby Księżę	2	1 040 m³/d
podziemne	Natalin	1	200 m³/d
podziemne	Zadworze	2	650 m³/d
Gmina Wilkołaz			
podziemne	Zalesie	2	1211 m³/dobę
podziemne	Marianówka 14	1	58,12 m³/dobę
podziemne	Pułankowice	2	90 m³/dobę
Gmina Zakrzówek			
podziemne	Zakrzówek Wieś	2	1250 m³
podziemne	Studzianki	2	248 m³
Gmina Annopol ⁷			

⁷ Źródło: Raportu o stanie gminy Annopol

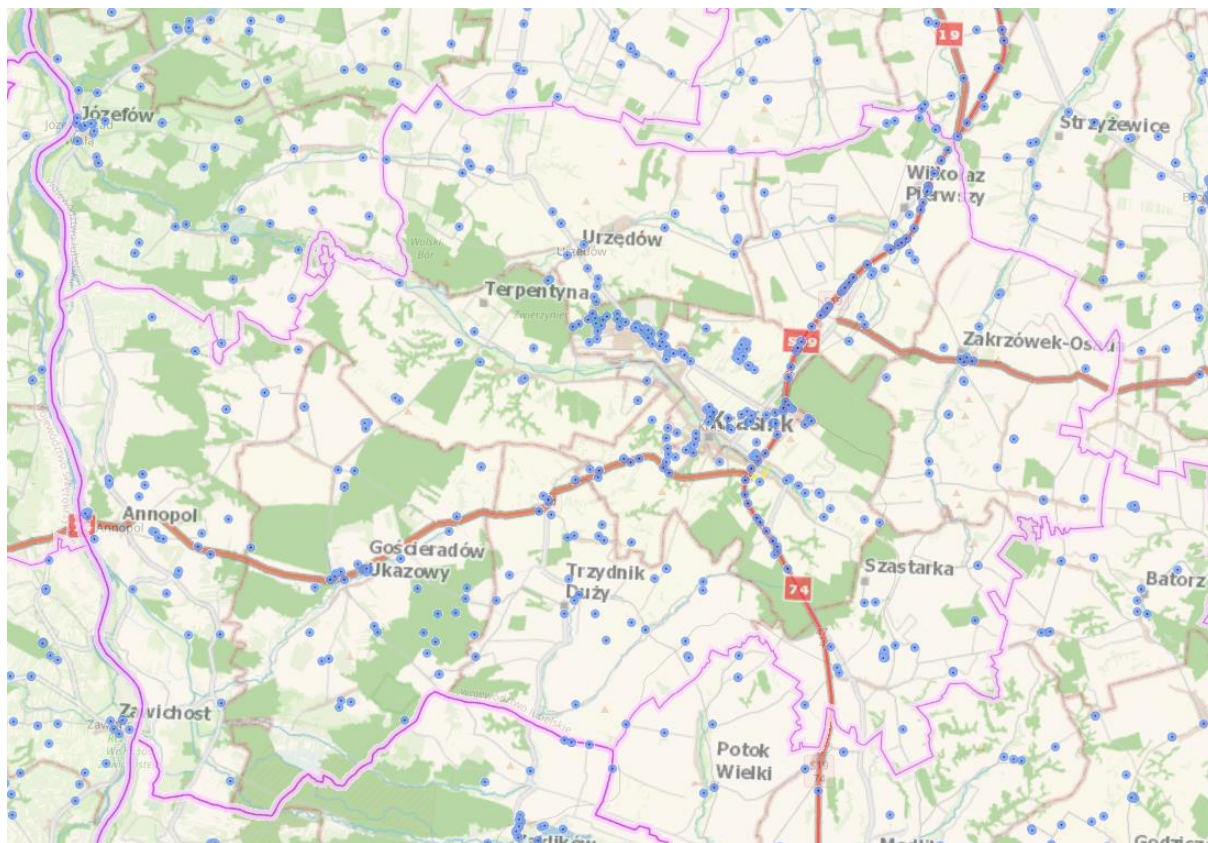
Rodzaj ujęcia	Lokalizacja (adres)	Ilość studni	Wydajność
b.d.	Ujęcie wody w Dąbrowie	b.d.	b.d.
	Ujęcie wody w Anielinie		
	Ujęcie wody w Grabówce		
	Ujęcie wody w Natalinie		
	Ujęcie wody w Opoczce		
	Ujęcie wody w Opoce		
	Ujęcie wody w Jakubowicach		
	Ujęcie wody w Zastoczu		
Gmina Dzierzkowice ⁸			
podziemne	Ludmiłówka	b.d.	b.d.
podziemne	Krzywie		
podziemne	Wyżnica–Kolonja		
podziemne	Dzierzkowice–Góry		
Gmina Trzydnik Duży ⁹			
podziemne	Owczarnia	b.d.	b.d.

źródło: dane udostępnione przez Przedsiębiorstwa oraz Gminy

Lokalizację obiektów hydrogeologicznych na terenie powiatu kraśnickiego przedstawia poniższy rysunek.

⁸ Źródło: Raport o stanie gminy Dzierzkowice

⁹ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla gminy Trzydnik Duży



Rysunek 15. Obiekty hydrogeologiczne na tle powiatu kraśnickiego
źródło: <https://geolog.pgi.gov.pl/> [data dostępu: 14.11.2025 r.]

Odprowadzanie ścieków

Pod koniec 2024 roku łączna długość sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu kraśnickiego wynosiła 306,7 km i korzystało z niej ok. 45,8% mieszkańców powiatu.

Tabela 12. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu kraśnickiego

Wskaźnik	Rok	Powiat	Gmina									
			m. Kraśnik	Annopol	Dzierzkowice	Gościeradów	Kraśnik	Szastarka	Trzydnik Duży	Urzędów	Wilkołaz	Zakrzówek
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	2021	267,6	80,4	17,2	28,3	6,0	36,6	0,0	0,0	32,4	0,0	66,7
	2022	287,5	99,6	17,7	28,3	6,0	36,8	0,0	0,0	32,4	0,0	66,7
	2023	301,9	99,6	17,7	28,3	6,0	51,2	0,0	0,0	32,4	0,0	66,7
	2024	306,7	99,7	17,7	28,3	6,0	55,9	0,0	0,0	32,4	0,0	66,7
Przylącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	2021	5 831	2 766	194	608	111	654	0	0	590	0	908
	2022	5 959	2 865	207	608	112	663	0	0	593	0	911
	2023	6 269	3 054	209	608	112	776	0	0	593	0	9017
	2024	6 579	3 141	213	617	112	851	0	0	714	0	931
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam ³]	2021	1 408,4	984,3	56,0	43,1	16,5	135,1	0,0	0,0	62,0	0,0	111,4
	2022	1 496,6	1 089,1	50,0	47,8	23,4	125,3	0,0	0,0	61,2	0,0	99,8
	2023	1 538,2	1 104,3	55,7	46,3	22,6	138,5	0,0	0,0	61,7	0,0	109,1
	2024	1 458,5	987,7	57,4	46,0	24,8	158,6	0,0	0,0	80,0	0,0	104,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [os.]	2021	40713	28 282	2 096	2 113	504	2 489	0	0	2 211	0	3 018
	2022	40 367	27 971	2 088	2 105	502	2 490	0	0	2 206	0	3 005
	2023	40 344	27 754	2 067	2 107	500	2 722	0	0	2 214	0	2 980
	2024	40 412	27 427	2 050	2 112	494	2 847	0	0	2 531	0	2 951
	2021	44,7	87,9	25,8	40,3	7,3	35,2	0	0	26,7	0	48,7
	2022	44,8	88,1	25,9	40,3	7,3	35,5	0	0	26,9	0	48,7

Wskaźnik	Rok	Powiat	Gmina									
			m. Kraśnik	Annopol	Dzierzkowice	Gościeradów	Kraśnik	Szastarka	Trzydnik Duży	Urzędów	Wilkołaz	Zakrzówek
Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	2023	45,2	88,7	25,9	40,3	7,4	38,8	0	0	27,1	0	48,9
	2024	45,8	88,9	25,9	40,6	7,3	41,0	0	0	31,2	0	49,2
Awarie sieci kanalizacyjnej [szt.]	2021	125	0	4	51	3	4	0	0	62	0	1
	2022	106	0	5	36	3	3	0	0	58	0	1
	2023	194	0	6	94	4	4	0	0	85	0	1
	2024	142	2	3	35	5	3	0	0	93	0	1
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku [dam ³]	2021	1 432,0	1 084,0	56,0	43,0	21,0	71,0	0	0	54,0	0	103,0
	2022	1 439,0	1 090,0	56,0	46,0	26,0	70,0	0	0	57,0	0	94,0
	2023	1 467,0	1 104,0	57,0	45,0	29,0	74,0	0	0	57,0	0	101,0
	2024	1 481,0	1 097,0	57,0	48,0	31,0	85,0	0	0	59,0	0	104,0

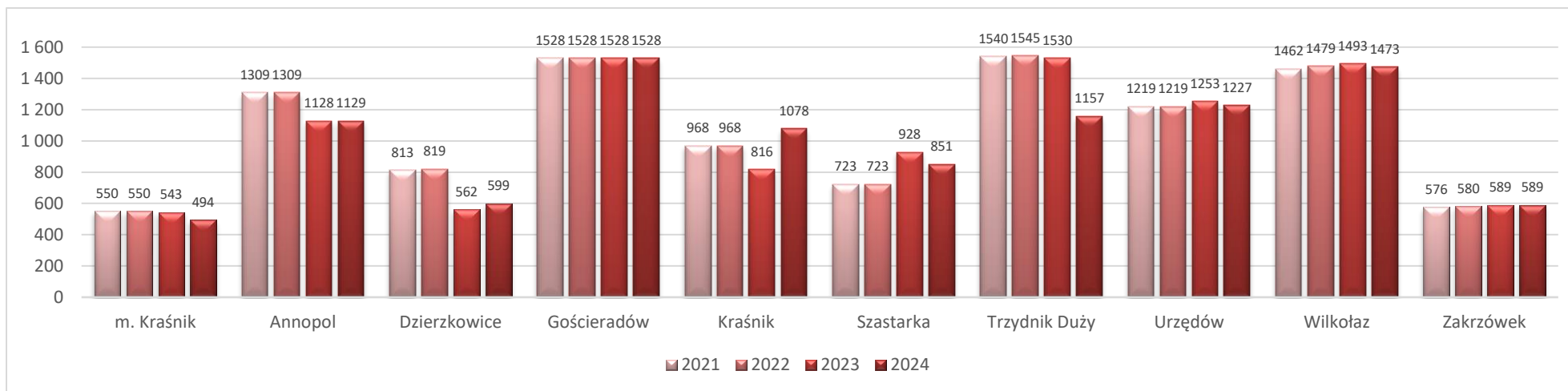
źródło: GUS [data dostępu: 23.10.2025 r.]

Ogółem, zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31.12.2024 r., na terenie powiatu kraśnickiego zlokalizowanych jest 6 oczyszczalni biologicznych oraz 1 z podwyższonym usuwaniem biogenów.

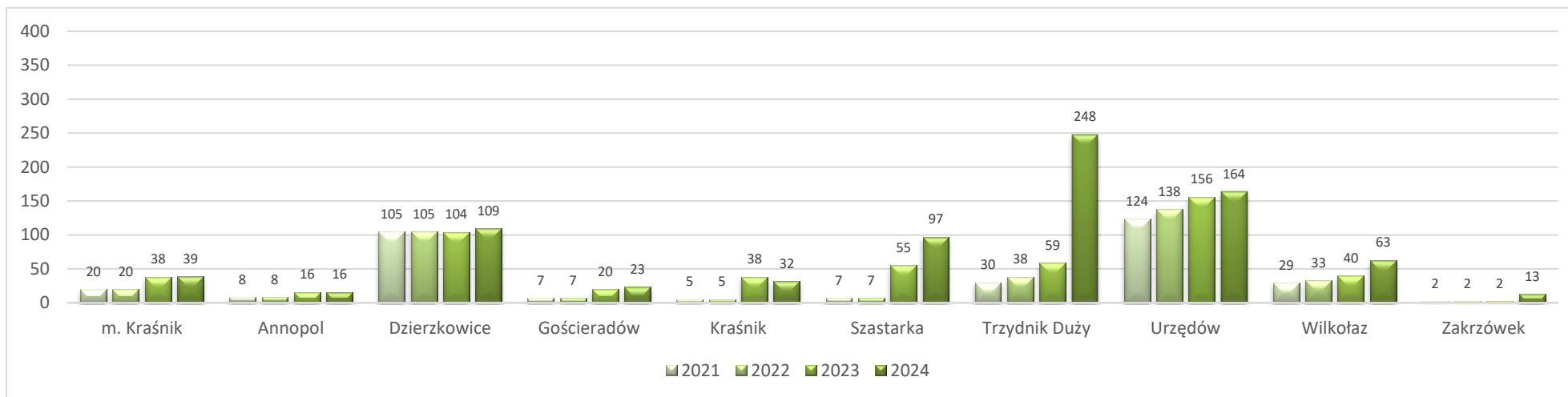
Ponadto, na terenie powiatu funkcjonuje oczyszczalnia przemysłowa (biologiczna).

Na terenie powiatu kraśnickiego część mieszkańców korzysta ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Liczbę poszczególnych instalacji przedstawiono na poniższych wykresach.

Według danych GUS, w 2024 roku w powiecie zlokalizowanych było 10 125 zbiorników bezodpływowych oraz 804 przydomowych oczyszczalni ścieków. Największą liczbę zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków posiada gmina Trzydnik Duży.



Rysunek 16. Liczba zbiorników bezodpływowych w poszczególnych gminach w latach 2021-2024 na terenie powiatu kraśnickiego
źródło: GUS [data dostępu: 23.10.2025 r.]



Rysunek 17. Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków w poszczególnych gminach w latach 2021-2023 na terenie powiatu kraśnickiego
źródło: GUS [data dostępu: 23.10.2025 r.]

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych¹⁰

Głównym celem KPOŚK jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczonych ścieków na terenie poszczególnych aglomeracji. W Programie wraz z aktualizacjami opracowane zostały szczegółowe potrzeby oraz działania dla aglomeracji o RLM>2 000 w zakresie rozbudowy systemów kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków.

Zgodnie z postanowieniami Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG) (Dz.U. UE L z dnia 30 maja 1991 r.) warunkami koniecznymi do spełnienia przez aglomerację są następujące wymogi:

- I. Wydajność oczyszczalni ścieków w aglomeracjach odpowiada przynajmniej ładunkowi generowanemu na ich obszarze (art. 10 dyrektywy 91/271/EWG).
- II. Standardy oczyszczania ścieków w oczyszczalniach uzależnione są od wielkości aglomeracji. Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z każdej oczyszczalni jest zgodna z wymaganiami ustawy Prawo wodne i Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych. W każdej oczyszczalni zlokalizowanej na terenie aglomeracji powyżej 10 000 RLM wymagane jest podwyższone usuwanie biogenów (art. 4 lub/i 5 dyrektywy 91/271/EWG).
- III. Wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych gwarantujące przynajmniej 98 % poziom obsługi, przy czym pozostałe 2% niezebranego ścieku kanalizacyjną ładunku nie może być większe niż 2 000 RLM. Ładunek niezebrany siecią musi być oczyszczany w innych systemach oczyszczania ścieków (pojedyncze systemy lub inne właściwe systemy), zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska jak dla całej aglomeracji (art. 3 dyrektywy 91/271/EWG).

Zgodnie z wymogami prawa oraz interpretacją KE należy tak planować granice aglomeracji, aby w jak największym stopniu cały produkowany przez aglomerację ładunek ścieków był zbierany siecią kanalizacyjną i odprowadzany na oczyszczalnię ścieków albo do końcowego punktu zrzutu ścieków komunalnych. Dlatego w aglomeracjach ujętych w KPOŚK powinien zostać osiągnięty blisko 100% poziom obsługi zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi (% RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego). Pozostali mieszkańcy aglomeracji, nieobsługiwani przez zbiorcze systemy kanalizacyjne, powinni korzystać z innych systemów oczyszczania ścieków. Cały ładunek zanieczyszczeń powstających w aglomeracji powinien być doprowadzany do oczyszczalni obsługującej aglomerację albo końcowego punktu zrzutu tych ścieków, a w uzasadnionych przypadkach usuwany w innych systemach oczyszczania ścieków (pojedyncze systemy lub inne właściwe systemy), zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska. Każdy przypadek stosowania systemów indywidualnych do odprowadzania bądź odprowadzania i oczyszczania ścieków z terenu aglomeracji wymagać będzie szczegółowych wyjaśnień. W każdym przypadku jednak oczyszczalnie obsługujące aglomerację powinny być przystosowane do odbioru 100% ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji. Jednocześnie zgodnie z wymogami KE zastosowano hierarchię zgodności z artykułami 3, 4, 5 i 10 dyrektywy 91/271/EWG. Oznacza to, że jeżeli aglomeracja nie spełnia wymogu w zakresie ww. warunku wynikającego

¹⁰ Źródło: www.wody.gov.pl

z art. 3 dyrektywy 91/271/EWG, to uznaje się, że równocześnie nie spełnia pozostałych warunków dyrektywy.

W tabeli poniżej zebrano wszystkie aglomeracje występujące w powiecie kraśnickiego.

Tabela 13. Charakterystyka aglomeracji na terenie powiatu kraśnickiego

Nazwa aglomeracji	Gminy w aglomeracji	RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującą uchwałą	Liczba mieszkańców aglomeracji zameldowana na pobyt stały i czasowy na terenie aglomeracji	Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej ogółem (sanitarnej i ogólnospławnej) [km]
Kraśnik	Gmina Miejska Kraśnik, Gmina Wiejska Kraśnik	38 140	35 154	32 435	86,12
Annopol	Annopol	2 549	2 465	2 259	17
Urzędów	Urzędów	2 418	2 345	1 907	23,2
Bystrzyca	Zakrzówek	3 541	3 541	3 533	65,61

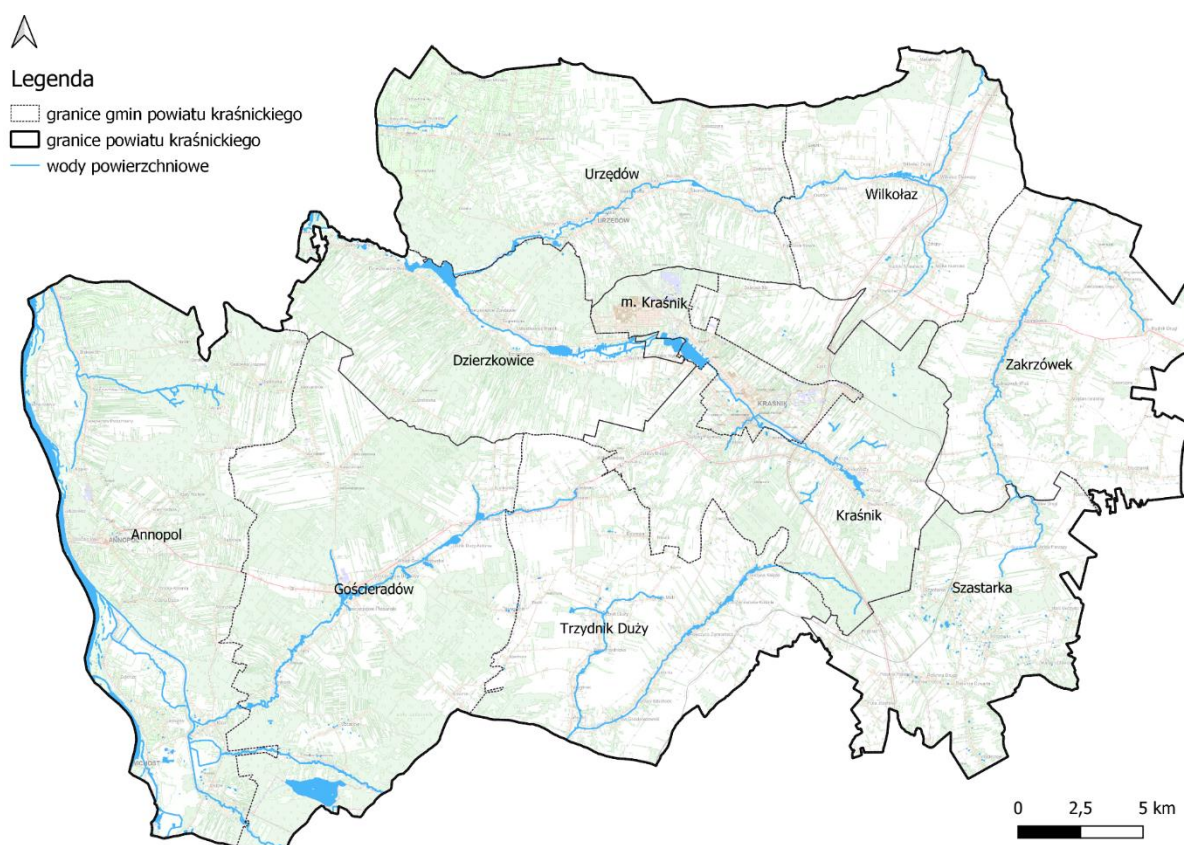
źródło: VI AKPOŚK Załącznik nr 3 za 2023 r.

3.8. Wody powierzchniowe i podziemne

3.8.1. Wody powierzchniowe

Powiat kraśnicki leży na obszarze Wisły, w regionie wodnym środkowym (północna część) oraz górnym (południowa część). Powiat nie posiada zbyt rozbudowanej sieci wód powierzchniowych.

Na poniższym rysunku przedstawiono układ hydrologiczny powiatu.



źródło opracowanie własne na podstawie danych geoprzestrzennych: <https://dane.gov.pl/pl/dataset>

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 278: 1019-1024.

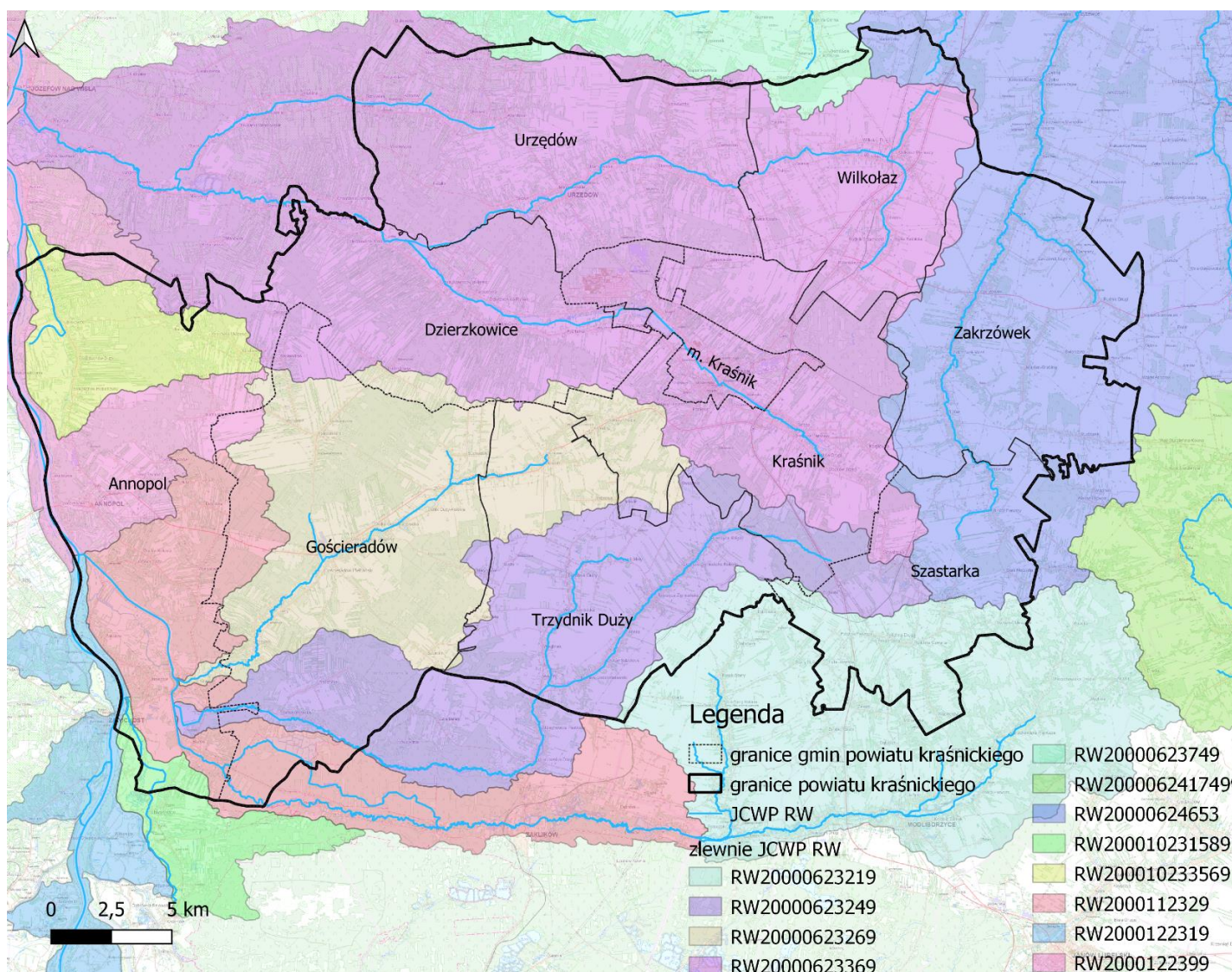
W poniższej tabeli zestawiono JCWP rzecznych i jeziornych, w obrębie których znajduje się powiat kraśnicki.

Tabela 14. Wykaz JCWP, na obszarze których leży powiat kraśnicki

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP
JCWP rzeczne		
1.	RW20000624653	Bystrzyca do zb. Zemborzyckiego
2.	RW2000122319	Wisła od Wisłoki do Sanny
3.	RW2000062417499	Pór
4.	RW20000623219	Sanna do Stanianki
5.	RW2000112329	Sanna od Stanianki do ujścia
6.	RW2000122399	Wisła od Sanny do Wieprza
7.	RW20000623369	Wyżnica
8.	RW20000623749	Chodelka
9.	RW200010233569	Łacha
10.	RW200010231589	Dopływ z Chwałowic
11.	RW20000623249	Karasiówka
12.	RW20000623269	Tuczyn

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>, dostęp: 22.10.2025 r.

Lokalizację ww. JCWP przedstawiono na poniższej mapie.



Rysunek 19. JCWP wraz z zlewniami w zasięgu których znajduje się powiat kraśnicki
źródło opracowanie własne na podstawie danych geoprzestrzennych: <https://dane.gov.pl/pl/dataset>

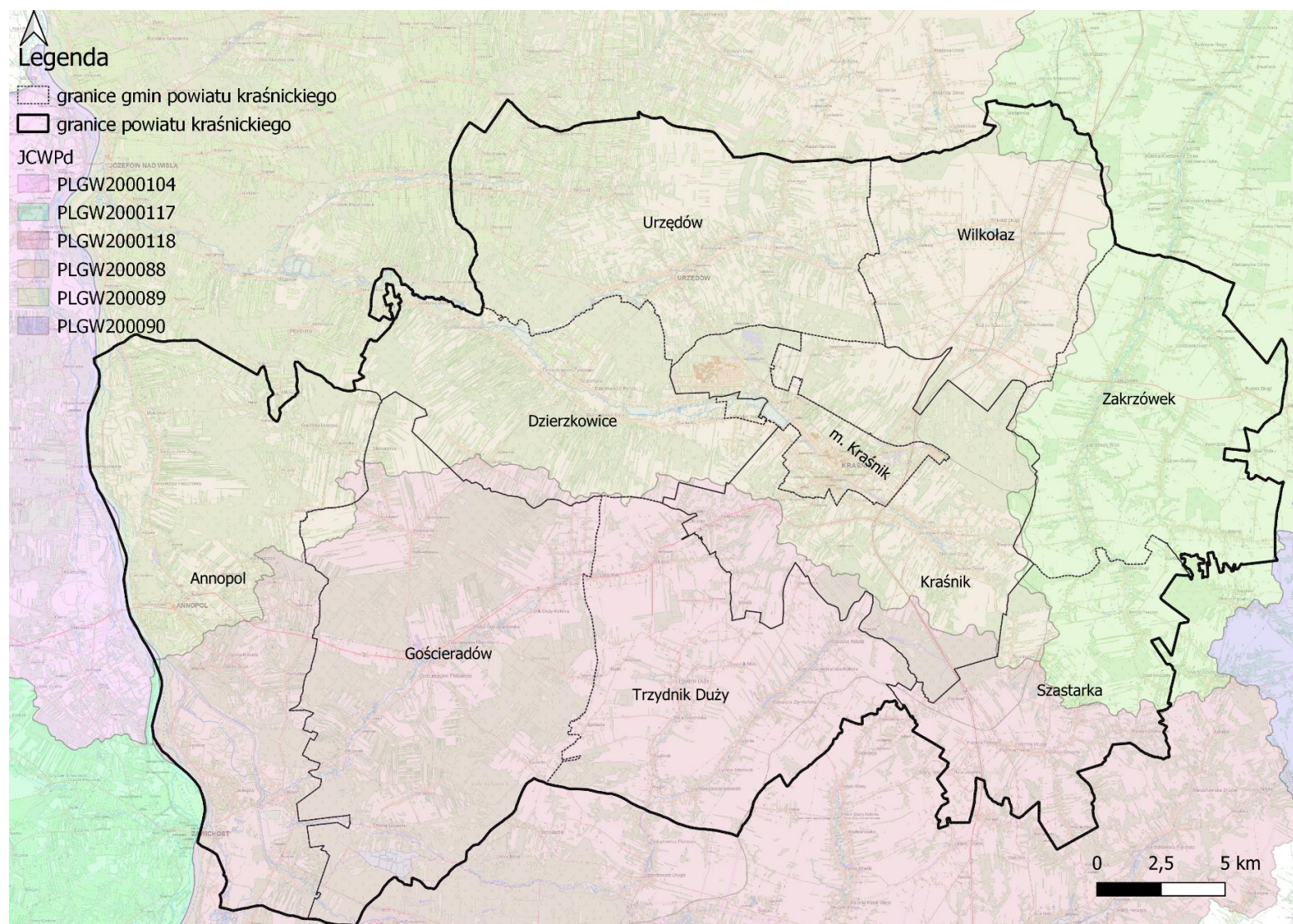
3.8.2. Wody podziemne

Powiat kraśnicki zlokalizowany jest na obszarze sześciu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), które krótko omówiono w poniższej tabeli.

Tabela 15. Charakterystyka JCWPd na terenie powiatu kraśnickiego

Kod JCWPd	GW200088	GW200089	GW200090	GW2000104	GW2000117	GW2000118
Powierzchnia JCWPd [km ²]	2 180,14	1 319,30	4 912,12	249,23	518,15	733,41
Obszar dorzecza	Wisły	Wisły	Wisły	Wisły	Wisły	Wisły
Region wodny	Środkowej Wisły	Bugu	Bugu	Środkowej Wisły	Górnej-Zachodniej Wisły	Górnej-Wschodniej Wisły, Górnej-Zachodniej Wisły
Obszar bilansowy	Wisła od Sanu do Sanny (R), Wisła (P) od ujścia Sanny do ujścia Wieprza, Wisła (L) od ujścia Sanny do ujścia Kamiennej włącznie, Wisła (L) od ujścia Kamiennej do ujścia Radomki wyłącznie, Wieprz, Wisła (P) od Wieprza do Wilgi włącznie	Wisła od Sanu do Sanny (R), Wisła (P) od ujścia Sanny do ujścia Wieprza, Wieprz	San, Wisła od Sanu do Sanny (R), Wieprz, Bug graniczny (L) z Leśną i Pulwą	Wisła od Sanu do Sanny (K), Wisła (P) od ujścia Sanny do ujścia Wieprza, Wisła (L) od ujścia Sanny do ujścia Kamiennej włącznie, Wisła (L) od ujścia Kamiennej do ujścia Radomki wyłącznie	Wisła od Wisłoki do Sanu (K), Wisła od Wisłoki do Sanu (R), Wisła od Sanu do Sanny (K), Wisła od Sanu do Sanny (R), Wisła (P) od ujścia Sanny do ujścia Wieprza, Wisła (L) od ujścia Sanny do ujścia Kamiennej włącznie	Wisła od Wisłoki do Sanu (R), San, Wisła od Sanu do Sanny (K), Wisła od Sanu do Sanny (R), Wisła (P) od ujścia Sanny do ujścia Wieprza, Wieprz
Cele środowiskowe	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny
	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	niezagrożona	niezagrożona	niezagrożona	niezagrożona	niezagrożona	niezagrożona

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 22.10.2025 r.]



Rysunek 20. Lokalizacja JCWPd w zasięgu których leży powiat kraśnicki
 źródło opracowanie własne na podstawie danych geoprzestrzennych: <https://dane.gov.pl/pl/dataset>

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP)

Teren powiatu kraśnickiego leży w na obszarze 3 głównych zbiorników wód podziemnych tj. GZWP: nr 405 Niecka radomska, nr 406 Zbiornik Niecka lubelska (Lublin), nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów, których charakterystykę przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Charakterystyka GZWP na terenie powiatu kraśnickiego

Nazwa GZWP	Zbiornik Niecka lubelska (Lublin)	Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów	Niecka Radomska
Powierzchnia zbiornika według Kleczkowskiego [km ²]	6 650	1 500	3200
Powierzchnia zbiornika według dokumentacji hydrogeologicznej (2016)	7 476,66	2 194	2925
Województwo	lubelskie, podkarpackie	podkarpackie	mazowieckie, świętokrzyskie
Powiat	biłgorajski, janowski, krasnostawski, kraśnicki , lubartowski, lubelski, m. Lublin, łęczyński, opolski, puławski, świdnicki, zamojski, stalowowolski	dębicki, mielecki, kolbuszowski, tarnobrzski, stalowowolski, niżański, leżajski, przeworski, łańcucki, rzeszowski, ropczycko-sędziszowski	m. Radom, radomski, zwoleński, lipski, kozienicki, szydlowiecki, ostrowiecki, opatowski, sandomierski, puławski
Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	75, 88, 89, 90, 118, 119, 120	118, 119, 120, 134, 135, 136, 153	99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 124, 127
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	provincia Wisły: SZP – region górnej Wisły – subregion zapadliska przedkarpackiego, SŚWW – region środkowej Wisły – subregion wyżynny, SŚWN – region środkowej Wisły – subregion nizinny	provincia Wisły: SZP – region górnej Wisły – subregion zapadliska przedkarpackiego, SKZ – region górnej Wisły – subregion Karpat zewnętrznych	provincia Wisły: SŚWW – region środkowej Wisły – subregion wyżynny, SŚNW – region środkowej Wisły – subregion nizinny, SZP – region górnej Wisły – subregion zapadliska przedkarpackiego
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników Wyżyn Polskich (GZWP w paśmie wyżyn)	pasmo zbiorników przedkarpackich	pasmo zbiorników Wyżyn Polskich (GZWP w paśmie wyżyn)
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	Wisły od Sanu do Wieprza, Wieprza, Sanu	Wisły do Sanu, Sanu, prawobrzeżna Wisły od Sanu do Wieprza	prawobrzeżna Wisły od Sanu do Wieprza, prawobrzeżna Wisły od Wieprza do Narwi

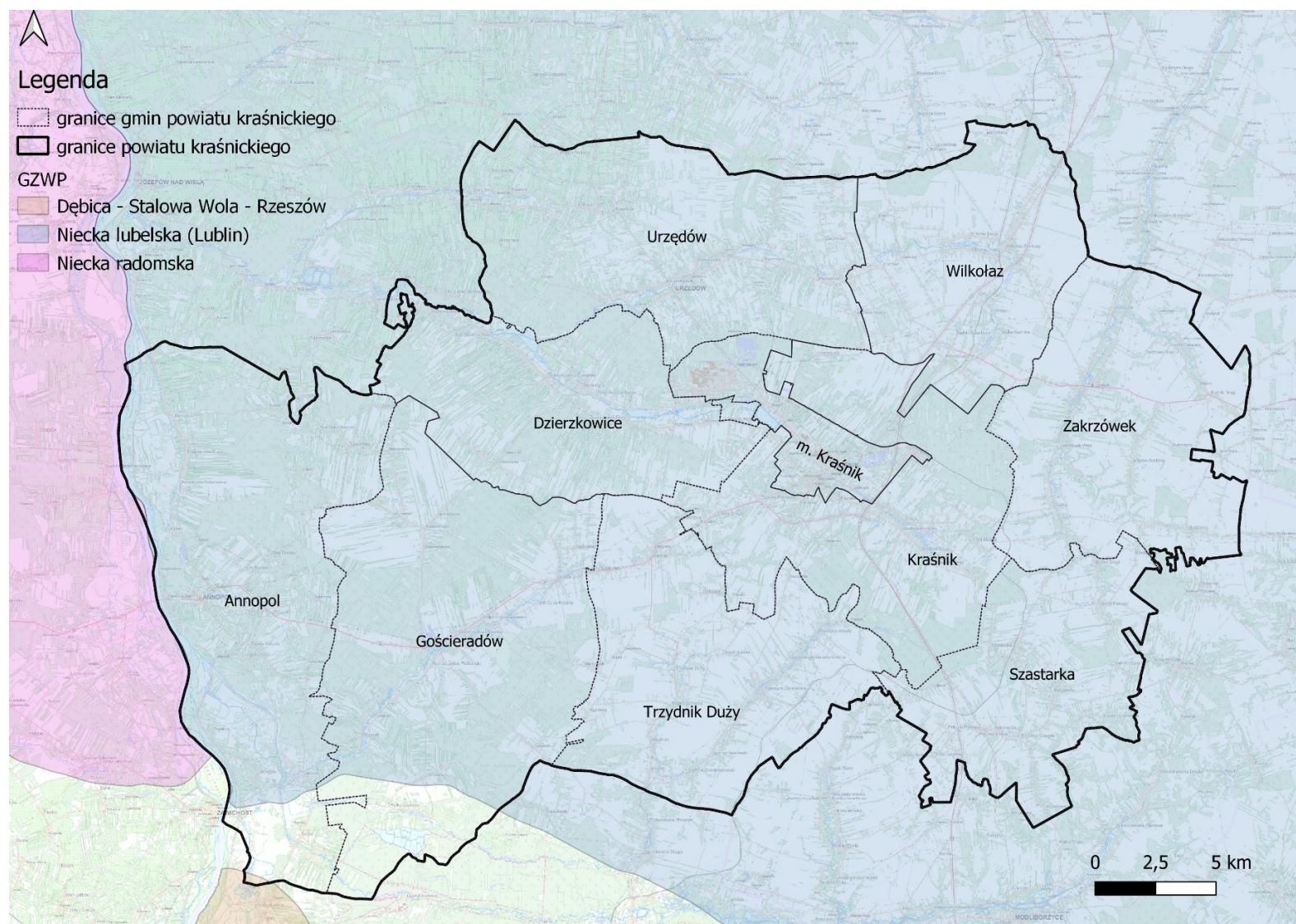
Nazwa GZWP	Zbiornik Niecka lubelska (Lublin)	Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów	Niecka Radomska
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Środkowomazowiecka (318.7), Nizina Południowopodlaska (318.9); Wyżyny Polskie (34): Wyżyna Lubelska (343.1), Roztocze (343.2); Karpaty i Podkarpacie (51-52): Kotlina Sandomierska (512.4-5); Niż Wschodniobałtycko-Białoruski (84): Polesie Wołyńskie (845.3)	Karpaty i Podkarpacie (51-52): Kotlina Sandomierska (512.4-5), Pogórze Środkowobeskidzkie (513.6)	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Środkowomazowiecka (318.7), Wzniesienia Południowomazowieckie (318.8); Wyżyny Polskie (34): Wyżyna Kielecka (342.3), Wyżyna Lubelska (343.1)
Typ zbiornika	porowo-szczelinowy	porowy	szczelinowy, porowo-szczelinowy
Stratygrafia	kreda górna	czwartorzęd	kreda górna
Klasa jakości wody*	I-III	I-III	na przeważającym obszarze II, lokalnie I, III
Wodoprzewodność [m^2/d]	200-500	100–200	na przeważającym obszarze 200–500, lokalnie 1500)
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [$m^3/d \times km^2$]	140,8	262,56	132,5
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m^3/d]	1 052 700	508 000	387 780
Podatność zbiornika na antropopresję	na przeważającym obszarze bardzo podatny, podatny, lokalnie średnio i mało podatny	bardzo podatny	od bardzo podatnego do średnio i mało podatnego

* Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

źródło: Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, 2017 r.

<https://geolog.pgi.gov.pl/>

Lokalizacje ww. zbiornika przedstawiono na poniższym rysunku.



Rysunek 21. Lokalizacja GZWP w zasięgu których leży powiat kraśnicki
źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoprzestrzennych: <https://dane.gov.pl/pl/dataset>

3.9. Zasoby przyrodnicze

3.9.1. Formy ochrony przyrody

Zgodnie z CRFOP na terenie powiatu kraśnickiego występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000:
 - Przełom Wisły w Małopolsce;
 - Gościeradów;
 - Świeciechów;
 - Dzierzkowice;
 - Szczecyn;
 - Polichna;
 - Małopolski Przełom Wisły;
 - Lasy Janowskie;
- Obszary chronionego krajobrazu:
 - Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu;
 - Rostoczański (woj. lubelskie);
- Rezerwat przyrody:
 - Marynopole;
 - Natalin;
 - Doły Szczeckie;
 - Wisła pod Zawichostem;
- 3 użytki ekologiczne;
- 64 pomników przyrody.

Ogółem, obszary prawnie chronione zajmują 23,5% powierzchni powiatu kraśnickiego.

Tabela 17. Powierzchnia obszarów chronionych na terenie powiatu kraśnickiego

	jednostka	2021	2022	2023	2024
ogółem	ha	23 602,08	23 667,09	23 667,18	23 667,18
rezerваты przyrody	ha	676,20	676,20	676,20	676,20
obszary chronionego krajobrazu	ha	22 897,63	22 897,63	22 897,63	22 897,63
użytki ekologiczne	ha	30,60	95,61	95,70	95,70

źródło: GUS

Obszary Natura 2000

Obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO),
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty.

Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody (z wyjątkiem ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów)¹¹.

¹¹ Źródło: <https://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/1391,pojecie.html>

Tabela 18. Charakterystyka obszarów Natura 2000 na terenie powiatu kraśnickiego

Nazwa	Przełom Wisły w Małopolsce	Gościeradów	Świeciechów	Dzierzkowice	Szczecyn	Polichna	Małopolski Przełom Wisły	Lasy Janowskie
Kod obszaru	PLH060045	PLH060007	PLH060082	PLH060079	PLH060083	PLH060078	PLB140006	PLB060005
Rodzaj ochrony	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa ptasia	Dyrektywa ptasia
Data wyznaczenia przez KE	2009-02-13	2008-01-15	2011-02-08	2011-02-08	2011-02-08	2011-02-08	-	-
Data wyznaczenia w Polsce	2022-11-05	2019-10-31	2017-05-26	2023-10-06	2019-11-09	2018-10-19	2004-11-05	2004-11-05
Powierzchnia [ha]	15170,8800	1752,6400	130,0900	247,0800	932,5200	368,4000	6972,7800	60235,7500
Powiaty	opolski, zwoleński, opatowski, sandomierski, kraśnicki, lipski, puławski	kraśnicki	kraśnicki	kraśnicki	stalowowolski, kraśnicki	kraśnicki	opolski, zwoleński, opatowski, kraśnicki, lipski, puławski	niżański, janowski, stalowowolski, biłgorajski, kraśnicki
Gminy	Ożarów (gmina miejsko-wiejska), Chotcza (gmina wiejska), Solec nad Wisłą (gmina miejsko-wiejska), Zawichost (gmina miejsko-wiejska), Przyłęk (gmina wiejska), Kazimierz Dolny	Annopol (gmina miejsko-wiejska), Dzierzkowice (gmina wiejska), Gościeradów (gmina wiejska)	Annopol (gmina miejsko-wiejska)	Dzierzkowice (gmina wiejska), Urzędów (gmina miejsko-wiejska)	Zaklików (gmina miejsko-wiejska), Gościeradów (gmina wiejska)	Szastarka (gmina wiejska), Trzydnik Duży (gmina wiejska), Kraśnik (gmina wiejska)	Ożarów (gmina miejsko-wiejska), Przyłęk (gmina wiejska), Kazimierz Dolny (gmina miejsko-wiejska), Annopol (gmina miejsko-wiejska), Chotcza (gmina wiejska), Łaziska	Zaklików (gmina miejsko-wiejska), Radomyśl nad Sanem (gmina wiejska), Biłgoraj (gmina wiejska), Annopol (gmina miejsko-wiejska), Jarocin (gmina wiejska), Pysznica (gmina

Nazwa	Przełom Wisły w Małopolsce	Gościeradów	Świeciechów	Dzierzkowice	Szczecyn	Polichna	Małopolski Przełom Wisły	Lasy Janowskie
	(gmina miejsko-wiejska), Annopol (gmina miejsko-wiejska), Łaziska (gmina wiejska), Puławy (gmina miejska), Wilków (gmina wiejska), Puławy (gmina wiejska), Józefów nad Wisłą (gmina miejsko-wiejska), Tarłów (gmina wiejska), Janowiec (gmina wiejska)						(gmina wiejska), Wilków (gmina wiejska), Józefów nad Wisłą (gmina miejsko-wiejska), Tarłów (gmina wiejska), Solec nad Wisłą (gmina miejsko-wiejska), Janowiec (gmina wiejska)	wiejska), Modliborzyce (gmina miejsko-wiejska), Dzwola (gmina wiejska), Potok Wielki (gmina wiejska), Gościeradów (gmina wiejska), Janów Lubelski (gmina miejsko-wiejska), Frampol (gmina miejsko-wiejska)
Dane aktu prawnego o ustanowieniu	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region	Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000

Nazwa	Przełom Wisły w Małopolsce	Gościeradów	Świeciechów	Dzierzkowice	Szczecyn	Polichna	Małopolski Przełom Wisły	Lasy Janowskie
	biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE)	region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE)	region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE)	region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE)	region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE)	region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE)		
Dane pozostałych aktów prawnych	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Przełom Wisły w Małopolsce (PLH060045)	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 września 2019 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Gościeradów (PLH060007)	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Świeciechów (PLH060082)	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 18 sierpnia 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dzierzkowice (PLH060079)	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 września 2019 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Szczecyn (PLH060083), Decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej 2023/244 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie przyjęcia szesnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Polichna (PLH060078)	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków

Nazwa	Przełom Wisły w Małopolsce	Gościeradów	Świeciechów	Dzierzkowice	Szczecyn	Polichna	Małopolski Przełom Wisły	Lasy Janowskie
					region biogeograficzny			
Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru	3150, 3270, 6120, 6210, 6430, 6440, 6510, 9170, 91E0, 91I0	6510, 9130, 9170, 91E0, 91I0	9170, 91F0	9170, 91E0	9170, 91I0	9130, 9170	-	-
Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/IWE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/IWG	<i>Angelica palustris</i> , <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbastella barbastellus</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Colias myrmidone</i> , <i>Cypripedium calceolus</i> , <i>Emys orbicularis</i> , <i>Leucorrhinia pectoralis</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Myotis bechsteinii</i> , <i>Myotis dasycneme</i> , <i>Myotis myotis</i> , <i>Ophiogomphus cecilia</i> , <i>Phengaris nausitous</i> , <i>Phengaris teleius</i> ,	-	<i>Bombina bombina</i> , <i>Cypripedium calceolus</i>	<i>Cypripedium calceolus</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Lutra lutra</i>	<i>Cypripedium calceolus</i> , <i>Osmoderma eremita</i>	-	<i>Actitis hypoleucos</i> , <i>Alcedo atthis</i> , <i>Anas clypeata</i> , <i>Charadrius dubius</i> , <i>Charadrius hiaticula</i> , <i>Ciconia ciconia</i> , <i>Ciconia nigra</i> , <i>Circus aeruginosus</i> , <i>Circus pygargus</i> , <i>Crex crex</i> , <i>Dendrocopos syriacus</i> , <i>Haematopus ostralegus</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Larus canus</i> , <i>Larus melanocephalus</i> , <i>Larus ridibundus</i> , <i>Limosa limosa</i> , <i>Mergus merganser</i> , <i>Philomachus pugnax</i> , <i>Sterna</i>	<i>Acrocephalus arundinaceus</i> , <i>Acrocephalus schoenobaenus</i> , <i>Acrocephalus scirpaceus</i> , <i>Aegolius funereus</i> , <i>Alcedo atthis</i> , <i>Anas crecca</i> , <i>Anas platyrhynchos</i> , <i>Anas querquedula</i> , <i>Anser anser</i> , <i>Anthus campestris</i> , <i>Aquila pomarina</i> , <i>Aythya ferina</i> , <i>Aythya fuligula</i> , <i>Bonasa bonasia</i> , <i>Botaurus stellaris</i> , <i>Bubo bubo</i> , <i>Caprimulgus europaeus</i> , <i>Carpodacus erythrinus</i> ,

Nazwa	Przełom Wisły w Małopolsce	Gościeradów	Świeciechów	Dzierzkowice	Szczecyn	Polichna	Małopolski Przełom Wisły	Lasy Janowskie
	<i>Rodeus amarus, Thesium ebracteatum</i>						<i>albifrons, Sterna hirundo, Sylvia Nisoria, Tringa totanus</i>	<i>Charadrius dubius, Ciconia ciconia, Ciconia nigra, Circaetus gallicus, Circus aeruginosus, Circus pygargus, Crex crex, Cygnus cygnus, Cygnus olor, Dendrocopos medius, Dryocopus martius, Emberiza hortulana, Ficedula albicollis, Ficedula parva, Fulica atra, Gallinago gallinago, Gallinula chloropus, Glaucidium passerinum, Grus grus, Haliaeetus albicilla, Ixobrychus minutus, Lanius collurio, Locustella fluviatilis, Locustella luscinioides, Lullula arborea, Milvus migrans, Pandion haliaetus, Pernis apivorus, Picus</i>

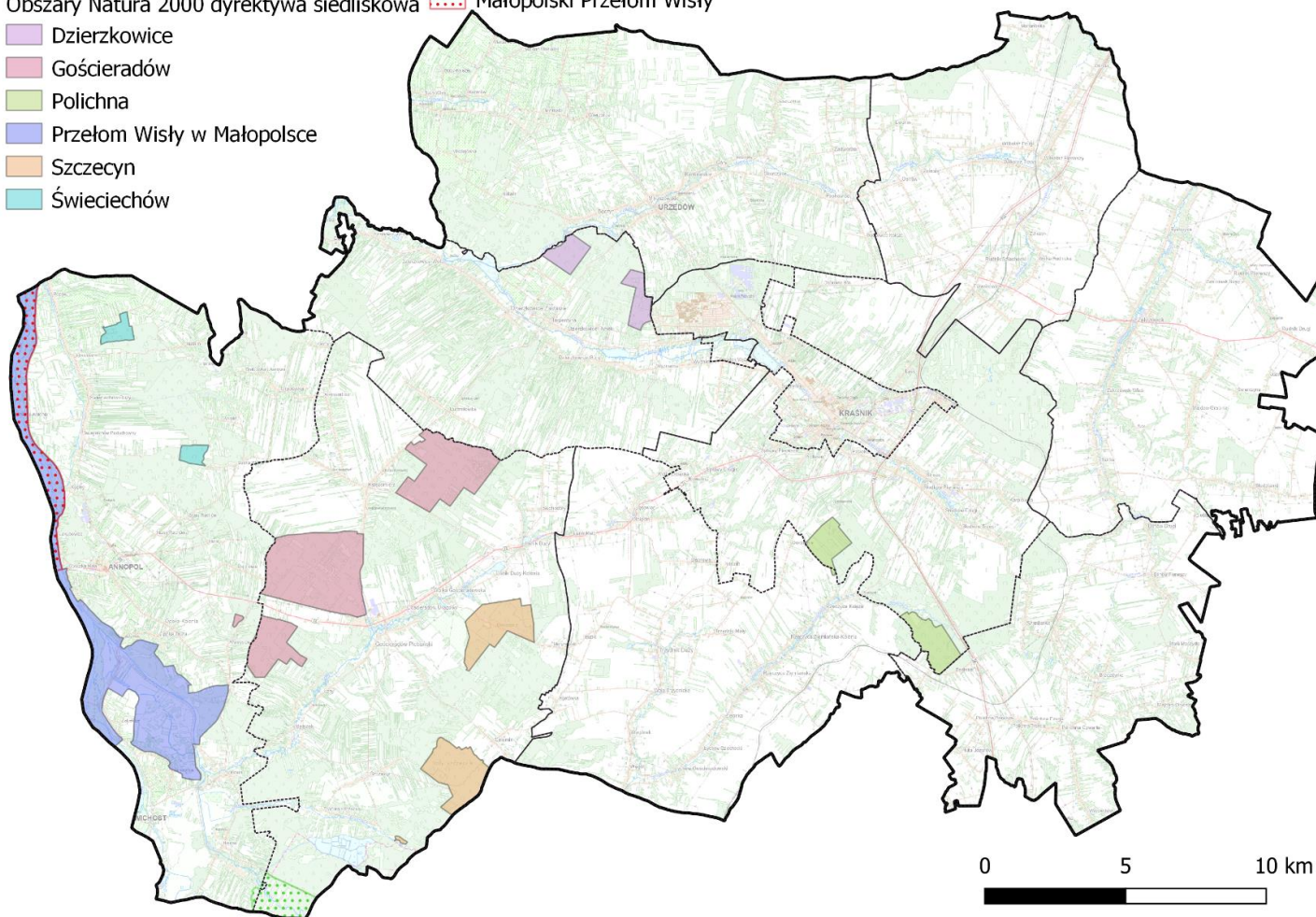
Nazwa	Przełom Wisły w Małopolsce	Gościeradów	Świeciechów	Dzierzkowice	Szczecyn	Polichna	Małopolski Przełom Wisły	Lasy Janowskie
								<i>canus, Podiceps cristatus, Podiceps grisegena, Porzana parva, Porzana porzana, Rallus aquaticus, Remiz pendulinus, Strix uralensis, Sylvia Nisoria, Tachybaptus ruficollis, Tetrao urogallus, Tringa ochropus, Upupa epops, Vanellus vanellus</i>
Czy obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego ?	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
Czy plan zadań ochrony albo plan ochrony	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 15 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań	NIE	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w

Nazwa	Przełom Wisły w Małopolsce	Gościeradów	Świeciechów	Dzierzkowice	Szczecyn	Polichna	Małopolski Przełom Wisły	Lasy Janowskie
	Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045	ochronnych dla obszaru Natura 2000 Gościeradów PLH060007	ochronnych dla obszaru Natura 2000 Świeciechów PLH060082	ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dzierzkowice PLH060079		ochronnych dla obszaru Natura 2000 Polichna PLH060078	Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006	Rzeszowie z dnia 8 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Janowskie PLB060005

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf> [data dostępu: 24.10.2025 r.]

Legenda

- granice gmin powiatu kraśnickiego
- granice powiatu kraśnickiego
- Obszary Natura 2000 dyrektywa siedliskowa
- Dzierzkowice
- Gościeradów
- Polichna
- Przełom Wisły w Małopolsce
- Szczecyn
- Świeciechów
- Obszary Natura 2000 dyrektywa ptasia
- Lasy Janowskie
- Małopolski Przełom Wisły



Rysunek 22. Obszary Natura 2000 na tle powiatu kraśnickiego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoprzestrzennych: <https://dane.gov.pl/pl/dataset>

PLH060045 Przełom Wisły w Małopolsce

Obszar obejmuje przełomowy odcinek doliny Wisły, od ujścia Sanny powyżej Annopola do miasta Puławy. Wiśle towarzyszą liczne starorzecza, łachy i zastoiska, piaszczyste wyspy, namuliska, rozległe płaty zarośli wierzbowych oraz - lokalnie - płaty łągów nadrzecznych. Część koryta rzeki jest obwałowana, a obszar międzywala zajęty jest przez ekstensywnie użytkowane łąki i zarośla wierzbowe. W górnym biegu rzeki, na stromych, wapiennych i lessowych skarpach wznoszących się nad doliną (osiągających miejscami nawet do 90 m wysokości względnej) występują cenne płaty muraw kserotermicznych. Do Wisły uchodzą liczne mniejsze ciek wodne i w tych rejonach spotyka się interesujące siedliska ekotonowe.

Dolina Wisły jest jedną z niewielu w Europie dużych rzek, zachowanych w stanie względnie naturalnym. Dolina na tym odcinku ma charakter przełomu i posiada unikalne walory krajobrazowe. Stwierdzono tu 10 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG (24% powierzchni) oraz 21 gatunków z Załącznika II tej Dyrektywy. Obszar obejmuje fragment ostoi ptaków wodno - błotnych o randze europejskiej (IBA E 63), ważnej zarówno dla gatunków łągowych jak i migrujących. W "Paneuropejskiej strategii ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej" Dolina Wisły została zaliczona do 10 systemów rzek Europy, którym nadano priorytet ochrony naturalnych walorów. Uważana jest za korytarz ekologiczny rangi europejskiej.

PLH060007 Gościeradów

Pod względem fizycznogeograficznym obszar położony jest w obrębie Wzniesień Urzędowskich (zachodnia część Wyżyny Lubelskiej). Ukształtowanie rzeźby terenu jest odbiciem budowy geologicznej. Dominującym elementem są wierzchowiny rozcięte dolinami rzecznyymi. Obszar leży na dwóch poziomach: najwyższym na wysokości 210-240 m n.p.m. położonym na odpornych wapieniach, pokrytych lessami lub zwietrzeliną skał podłoża i poziomie niższym o wysokości 180-210 m n.p.m. Najczęściej zachował się on na gezach i opokach kredowych, które obecnie pokryte są zwietrzeliną lub utworami deluwialnymi. Zrównania wierzchowinowe rozcięte są przez doliny rzeczne oraz doliny denudacyjne i rozcięcia erozyjne. Część zachodnia obszaru - Las Dąbrowa - leży na miększej pokrywie piasków eolicznych tworzące wały wydmowe i pola piasków. W części wschodniej dominują lessy i piaski pylaste. Powierzchniowe utwory geologiczne warunkują rzeźbę terenu i stosunki glebowe, a pośrednio także roślinność. Las Dąbrowa leżący na piaskach podścielonych utworami węglanowymi to kompleks fitocenozy ciepłolubnego, ubogiego grądu (*Tilio-Carpinetum*) i świetlistej dąbrowy (*Potentillo albae-Quercetum*), zaś Las Gościeradowski to w przeważającej większości żyzne grądy (*Tilio-Carpinetum*).

Ważny obszar występowania świetlistej dąbrowy na Wyżynie Lubelskiej (91I0 - siedlisko priorytetowe). We wschodniej części obszaru zwarte płaty grądu subkontynentalnego (9170) z dużym udziałem storczykowatych. Poza ww. występują też płaty siedliska łągu olszowego (91E0 - siedlisko priorytetowe), żyznej buczyny (9130) i łąk kośnych (6510).

PLH060082 Świeciechów

Obszar Natura 2000 Świeciechów swoim zasięgiem obejmuje dwa płaty większego, rozczłonkowanego kompleksu leśnego i położony jest na terenie wsi Bliskowice i Świeciechów Poduchowny. Administracyjnie obszar położony jest na terenie województwa lubelskiego w powiecie kraśnickim na terenie gminy Annopol. Pod względem

fizycznogeograficznym jest to południowo-zachodni skraj Wyżyny Lubelskiej (Wzniesienia Urzędowskie). Regionalizacja geobotaniczna (Matuszkiewicz 1993) umieszcza ten obszar w: E4 – Kraina Wyżyny Lubelskiej, E4.1 – Okręg Wyżyny Lubelskiej, E4.1.e – Podokręg Urzędowski. Obszar charakteryzują płytko położone utwory kredowe (węglanowe) na których wytworzyło się płytkie i średnio głębokie rędziny. W południowej części obszaru występuje różnej miąższości nadkład piasków lodowcowych (miejscami zwydmionych) i utworów deluwialnych. Tu dominują gleby rdzawe. Na terenie obszaru nie występują stałe ciekły wód powierzchniowych i leży on w bezpośredniej zlewni Wisły, na wysokości od 160 do 230 m n.p.m. Płat północny charakteryzuje się bogatą rzeźbą terenu, przecięty jest dwiema dość głębokimi dolinami denudacyjnymi o układzie równoleżnikowym. Obszar charakteryzuje się występowaniem grądu subkontynentalnego (kod -9170-2) z dużą ilością storczyków w runie - buławnik wielkokwiatowy, kruszczyk szerokolistny, listera jajowata, gnieźnik leśny, podkolan zielonawy oraz najliczniejsze stanowisko w zachodniej części Wyżyny Lubelskiej, obuwika pospolitego. Głównymi gatunkami lasotwórczym obszaru Świeciechów jest dąb i sosna. W całości obszar położony jest na terenie Lasów Państwowych – lasy gospodarcze - Nadleśnictwo Gościeradów.

PLH060079 Dzierzkowice

Obszar, składający się z dwóch enklaw Zwierzyniec i Glinianki, znajduje się na terenie Kraśnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, a także jest częścią korytarza ekologicznego Roztocze Lubelskie KPdC-1 D, istotnego dla migracji zwierząt między obszarami Natura 2000 oraz dla zachowania spójności siedlisk przyrodniczych. Enklawa Zwierzyniec położona jest na zachód od miasta Kraśnik. Enklawa Glinianki położona jest na północ od miejscowości Terpentyna, w części północnej przylega do doliny Urzędówki. Pod względem fizjograficznym obszar w całości leży w obrębie Wzniesień Urzędowskich będących mezoregionem Wyżyny Lubelskiej. W podłożu obszaru zaznaczają się płytko położone utwory węglanowe. Obszar jest hipsometrycznie zróżnicowany - najwyższy punkt (227,6 m n.p.m.) znajduje się w południowo-wschodniej części obszaru w okolicy wsi Kolonia Krzywie Górne, najniższy zaś (168,3 m n.p.m.) położony jest w dolinie Urzędówki przy północno-zachodniej granicy. Lasy użytkowane są gospodarczo, a gatunkami lasotwórczymi są: dąb szypułkowy *Quercus robur* grab zwyczajny *Carpinus betulus* oraz brzoza brodawkowata *Betula pendula*. Istotnym gatunkiem panującym jest również sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* i modrzew europejski *Larix decidua*. W domieszce występuje lipa drobnolistna *Tilia cordata*, topola osika *Populus tremula*, klon zwyczajny *Acer platanoides*, jawor *Acer pseudoplatanus*, a w miejscach wilgotnych jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* i wiąz szypułkowy *Ulmus laevis*. Struktura wiekowa drzewostanów obszaru charakteryzuje się nierównomiernym rozkładem klas wieku. Dominują drzewostany w wieku 51-80 lat. Niewielki udział mają drzewostany w młodszych klasach wieku oraz powyżej 100 lat. Przeważającą część powierzchni obszaru (96,35%) zajmują siedliska grądu subkontynentalnego z dużą ilością storczyków. Występuje tu istotne stanowisko obuwika pospolitego. W enklawie Glinianki, w wyłączeniu taksacyjnym 352c na powierzchni około 0,20 ha występują liczne stare wyrobiska.

W obszarze PLH060079 Dzierzkowice zinwentaryzowano dwa siedliska przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (9170 grąd subkontynentalny – będący przedmiotem ochrony oraz 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe), a także obuwika pospolitego, bobra i wydrę z załącznika II tej Dyrektywy.

PLH060083 Szczecyn

Obszar Szczecyn zajmuje powierzchnię 932,52 ha i położony jest na pograniczu Wzniesień Urzędowskich (Wyżyna Lubelska) i Kotliny Sandomierskiej. Obszar składa się z 4 enklaw z czego 3 położone są w województwie lubelskim (Marynopol, Szczecyn, Wólka Szczeca) a jedna w województwie podkarpackim (Radna Góra). Część obszaru (ok. 363 ha powierzchni) znajduje się w granicach dwóch rezerwatów przyrody: Doły Szczeckie oraz Marynopol. Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym przez obszar przebiega równoleżnikowo granica dwóch jednostek w randze prowincji: w północnej części Wyżyn Polskich, a w południowej Karpat i Podkarpacia. W prowincji Wyżyny Polskie na omawianym terenie wyróżnia się: podprowincję Wyżyna Lubelsko - Lwowska i makroregion Wyżyna Lubelska. Jednostką niższego rzędu jest tu mezoregion Wzniesienia Urzędowskie stanowiący wysoczyznę porożcinaną erozyjnie siecią dolin rzecznych (prawobrzeżne dopływy Sanny). Wzgórza zbudowane z utworów kredowych i miocenówskich pokryte są osadami lessowymi o bardzo zmiennej miąższości, natomiast obniżenia terenu wypełniają piaski czwartorzędowe. Płynące tu rzeki tworzą doliny nieraz o bardzo stromych i wysokich zboczach, jak np. dolina Karasiówki, mająca na pewnych odcinkach charakter przełomowy. Wysoczyznę od położonych na południe terenów nizinnych oddziela wyraźnie zaznaczająca się w terenie Krawędź Wyżyny Lubelskiej tworząca na północ od doliny Sanny wydłużoną strefę o szerokości od 1,0 do 3,0 km i względnej wysokości 10,0 - 15,0 m. Cała strefa krawędzi porożcinana jest poprzecznie przez liczne doliny i wąwozy. W południowej części omawianego obszaru wyróżnia się podprowincję Północne Podkarpacie z makroregionem Kotliny Sandomierskiej. Jednostką niższego rzędu jest mezoregion Równina Biłgorajska obejmujący obszary pomiędzy dolinami Tanwi, Dolnego Sanu oraz Wisły, a Wyżyną Lubelską i Rostoczem. Równina Biłgorajska jest to równina denudacyjna o powierzchni łagodnie pochylonej w kierunku zachodnim i południowo-zachodnim. Obszar tworzą kompleksy leśne, w których skład wchodzi głównie lasy liściaste (ok. 65%) i iglaste (ok. 32%). Niewielką część terenu zajmują lasy mieszane. Występujące na obszarze płaty siedliska grądu subkontynentalnego wykształciły się w postaci z bukiem i jodłą oraz z roślinnością ciepłolubną z dużym udziałem storczykowatych. W celu ochrony zbiorowisk leśnych zostały powołane rezerваты przyrody: Rezerwat Marynopol oraz Rezerwat Doły Szczeckie. Luki w drzewostanie, obrzeża dróg leśnych i brzegi lasów zajmują niewielkie płaty świetlistej dąbrowy. Obszar stanowi jedno z nielicznych miejsc występowania pachnicy dębowej na Wyżynie Lubelskiej. Większa część powierzchni lasów znajdujących się w granicy obszaru Natura 2000 Szczecyn należy do Skarbu Państwa i jest zarządzana przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Gościeradów, pozostała część lasów należy do osób prywatnych. Obecnie na tym obszarze dla Nadleśnictwa Gościeradów obowiązuje Plan Urządzenia Lasu na lata 2016-2025, który nie uwzględnia zakresu PZO. Lasy prywatne położone w ostoi, objęte są Uproszczonym Planem Urządzenia Lasu na lata 2017-2026. Ostoja wchodzi w skład krajowego korytarza ekologicznego Małopolski Przełom Wisły GKPdC-4A.

W obszarze PLH060083 przedmiotem ochrony jest siedlisko 9170 i 91I0 z Załącznika I Dyrektywy siedliskowej oraz pachnica dębowa z Załącznika II.

PLH060078 Polichna

Obszar Natura 2000 Polichna PLH060078 składa się z dwóch enklaw wyznaczonych w obrębie jednego większego kompleksu leśnego. Administracyjnie obszar położony jest na terenie województwa lubelskiego w powiecie kraśnickim na terenie gmin: Szastarka, Kraśnik i Trzydnik Duży. Pod względem geograficznym, obszar położony w środkowo-

zachodniej części Wyżyny Lubelskiej, w strefie graniczącej z Roztoczem Zachodnim, w mezoregionie Wzniesień Urzędowskich. Krajobrazowo obszar leży w strefie Wyżyny Lubelskiej i jest to krajobraz wyżynny węglanowy i lessowy. Regionalizacja geobotaniczna (M.J. Matuszkiewicz 1993) umieszcza ten obszar na granicy Krainy Roztoczańskiej i Krainy Wyżyny Lubelskiej: C9 – Kraina Roztoczańska, C9.1 – Okręg Roztocza Zachodniego, C9.1.a – Podokręg Modliborzycko-Kraśnicki oraz E4 – Kraina Wyżyny Lubelskiej, E4.1 – Okręg Wyżyny Lubelskiej, E4.1.e – Podokręg Urzędowski. W obszarze grzbiety wierzchowinowe pocięte są wąwozami i dolinkami denudacyjnymi. Wąwozy o dnie niekiedy podmokłym osiagają do kilkunastu metrów wysokości. Wzniesienia dochodzą do wysokości 290 m n.p.m. i zbudowane są z geiz i opok kredowych pokrytych różnej miąższości lessami, zwietrzeliną skał podłoża lub utworami deluwialnymi. Dominują tu gleby brunatne i płowe, rędziny występują sporadycznie. Obszar w większości położony jest na terenie Lasów Państwowych - lasy ochronno-gospodarcze - Nadleśnictwo Kraśnik (Leśnictwo –Mosty). Dominującym typem siedliskowym lasu jest las świeży. Enklawa położona w północno-zachodnim skraju kompleksu leśnego zdominowana jest przez siedliska grądu (9170) leży w południowo- zachodniej części tegoż kompleksu i przeważają tu buczyny (9130).

PLB140006 Małopolski Przełom Wisły

Obszar obejmuje odcinek doliny Wisły między Jakubowicami a Janowcem. Charakterystyczne dla niego są wysokie brzegi, meandry i liczne wyspy. Wyspy te mają różny charakter: od niskich, piaszczystych, nagich wysepek powyżej wyniesione, porośnięte roślinnością i np. wykorzystywane jako pastwiska. Brzegi rzeki i terena zalewowa. są pokryte zaroślami wiklinowymi i lasami wierzbowo-topolowymi, łąkami kośnymi i pastwiskami. Występuje tu co najmniej 17 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 4 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Ważna ostoją rybitw - białoczelnej i rzecznej; jedno z nielicznych w kraju stanowisk lęgowych ostrzygojada. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: mewa czarnogłowa, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna (PCK), ostrzygojad (PCK), sieweczka rzeczna, sieweczka obrożna, śmieszka, mewa siwa, mewa białogłowa mewa srebrzysta, mewa żółtonoga; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje płaskonos, nurogęs i zimorodek. Ważna ostoją dla ptaków wodno-błotnych.

PLB060005 Lasy Janowskie

Obszar obejmuje rozległy i zwarty kompleks leśny stanowiący północno zachodnią część Puszczy Solskiej oraz enklawę leśną "Rozwadów" dla ochrony głuszca (położoną na południe od głównego kompleksu). Rozciąga się od doliny Wisły i Sanu na zachodzie obejmując Lasy Lipskie i Lasy Janowskie pomiędzy krawędzią Wyżyny Lubelskiej na północy i doliną rzeki Bukowej na południu, sięgając do miejscowości Frampol na wschodzie. Na terenie obszaru Lasy Janowskie dominuje głównie krajobraz leśnej równiny, urozmaiconej licznymi (w części centralnej) wałami wydмовymi porośniętymi borami sosnowymi. Wg podziału fizjograficznego Polski (Kondracki 2000) w większości obszar położony jest w mezoregionie Równiny Biłgorajskiej zwana Puszczańska, będącą częścią makroregionu Kotliny Sandomierskiej. Cechą charakterystyczną obszaru jest występowanie wielu stawów rybnych, gdzie prowadzona jest ekstensywna gospodarka rybacka. Znajduje się tu blisko 150 obiektów stawowych, o łącznej powierzchni ponad 1600 ha w kompleksach od 5 ha do 50 ha. Przez obszar ostoi przepływa kilka niewielkich śródleśnych rzek (rzeki: Biała, Łukawica, Branew, Czartosowa, Trzebensz, Rakowa, Łukawica oraz Bukowa) i innych cieków wodnych o nieokreślonej nazwie. W obszarze przeważają gleby wytworzone na bazie

czwartorzędowych piasków rzecznych i czwartorzędowych utworów wydmowych eolicznych. Są to gleby bielcowe i rdzawo bielcowe, które w sumie zajmują ok. 54 % powierzchni obszaru. Pozostałe to gleby glejowe, torfowo glejowe, brunatne bielcowane i inne. Deniwelacje terenu nie przekraczają kilkudziesięciu metrów. Okres wegetacyjny trwa tutaj średnio 217 dni, średnia wieloletnia temperatura 7,5°C, a suma opadów rocznych 600-700mm. Lasy Janowskie charakteryzuje niezwykła różnorodność siedlisk leśnych. Największą powierzchnię zajmują siedliska boru mieszanego wilgotnego i boru świeżego. Duży udział ma las mieszany wilgotny i bór mieszany świeży. W obszarze głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna. Zróżnicowana jest na tym terenie szata roślinna obejmująca 202 zespoły roślinne w tym 33 leśne. Największą różnorodnością charakteryzują się zbiorowiska wodno-torfowiskowe i wodne - w sumie blisko 100 zespołów. W wyniku badań florystycznych zinwentaryzowano ponad 800 roślin naczyniowych, wśród nich około pięćdziesięciu roślin objętych ochroną prawną. W obszarze występuje sasanka otwarta (*Pulsatilla patens*), największe w kraju nagromadzenie fiołka bagiennego (*Viola uliginosa*) według Polskiej Czerwonej Księgi gatunek krytycznie zagrożony (kategoria zagrożenia CR), ponadto rosziczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), rosziczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), rosziczka pośrednia (*Drosera intermedia*), goryczka wąskolistna (*pneumonanthe*), widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*), widłak goździsty (*Lycopodium clavatum*), czosnek siatkowaty (*Allium victorialis*), lilia złotogłów (*Lilium martagon*).

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych (art. 23 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych.

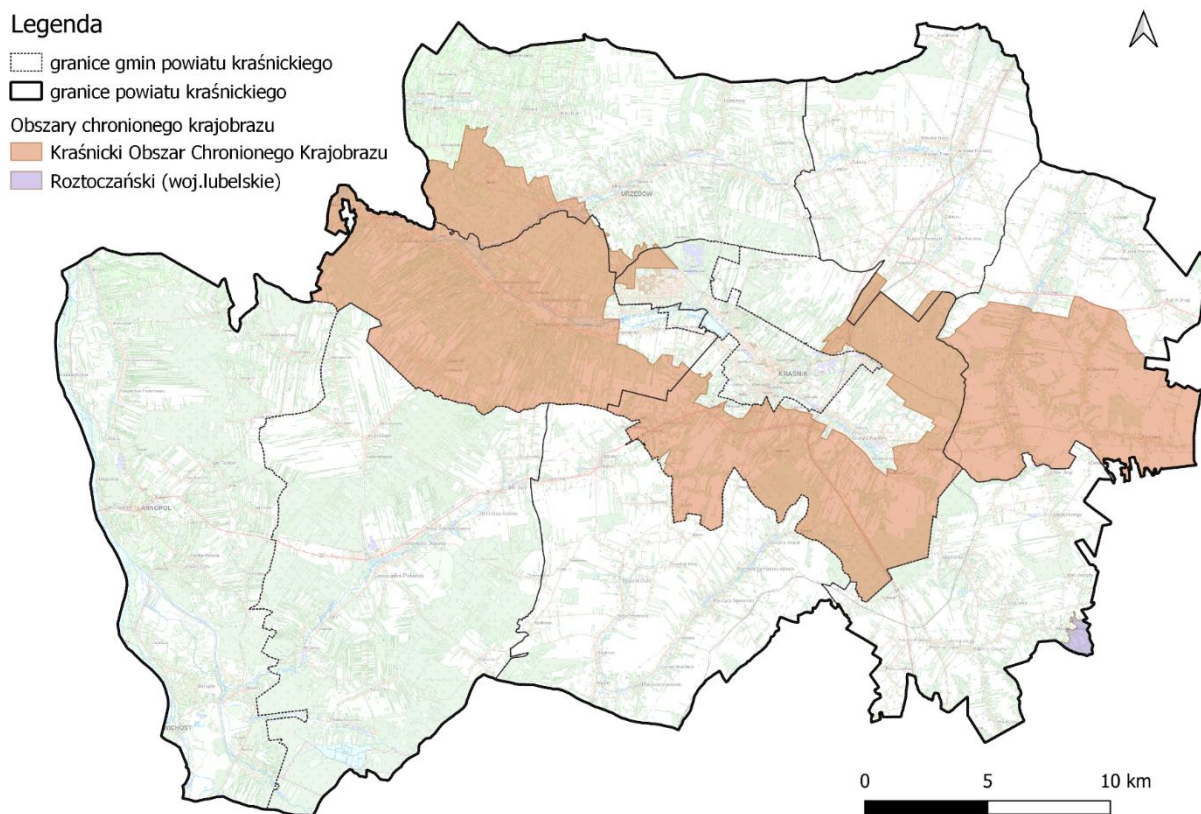
Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje cenne obszary źródliskowe. Lessowe wzgórza pocięte są malowniczymi jarami i wąwozami z zachowanymi fragmentami rzadkich zbiorowisk roślinnych. pow. 20000 ha

Podstawowe informacje dotyczące obszaru zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 19. Charakterystyka obszarów chronionego krajobrazu znajdujących się na terenie powiatu kraśnicki

Nazwa	Powiaty	Gminy	Data wyznaczeni a	Powierzc hnia [ha]	Akt prawny	Plan ochrony
Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu	opolski, lubelski, kraśnicki	Annopol (gmina miejsko- wiejska), Szastarka (gmina wiejska), Zakrzówek (gmina wiejska), Dzierzkowice (gmina wiejska), Kraśnik (gmina miejska), Józefów nad Wisłą (gmina miejsko- wiejska), Trzydnik Duży (gmina wiejska), Kraśnik (gmina wiejska), Zakrzew (gmina wiejska), Wilkołaz (gmina wiejska), Urzędów (gmina miejsko-wiejska)	1990-01-01	29 207,64	Uchwała Nr XI/56/90 WRN w Lublinie z dn. 26.02.1990 r. w sprawie utworzenia systemu parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie woj. Lubelskiego Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Lubelskiego z dnia 2 czerwca 1998 r. w sprawie Obszarów Chronionego Krajobrazu Rozporządzenie Nr 39 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Kraśnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Uchwała Nr XXXVI/491/2017 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie Kraśnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Nie
Roztoczański (woj. lubelskie)	janowski, lubelski, biłgorajski, kraśnicki	Chrzanów (gmina wiejska), Szastarka (gmina wiejska), Godziszów (gmina wiejska), Modliborzyce (gmina miejsko- wiejska), Dzwola (gmina wiejska), Goraj (gmina miejsko- wiejska), Batorz (gmina wiejska), Zakrzew (gmina wiejska), Turobin (gmina miejsko-wiejska)	1996-01-01	20 000,00	Rozporządzenie Nr 1 Wojewody Tarnobrzskiego z dnia 5.01.1996 r., w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu Rozporządzenie Nr 44 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Nie

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf> [data dostępu: 24.10.2025 r.]



Rysunek 23. Obszary chronionego krajobrazu na tle powiatu kraśnickiego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoprzestrzennych: <https://dane.gov.pl/pl/dataset>

Rezerваты przyrody

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi (art. 13 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Podstawowe informacje dotyczące rezerwatu przyrody występującego na terenie powiatu kraśnickiego zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 20. Charakterystyka rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie powiatu kraśnickiego

Nazwa	Marynopol	Natalin	Doły Szczeckie	Wisła pod Zawichostem
Data uznania	1976-07-01	1976-07-01	1997-09-23	2008-11-01
Powierzchnia [ha]	156,7600	2,3500	203,6200	313,3254
Rodzaj rezerwatu	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	faunistyczny
Typ rezerwatu	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	faunistyczny
Podtyp rezerwatu	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	ptaków
Typ ekosystemu	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	wodny
Podtyp ekosystemu	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	rzek i ich dolin, potoków i źródeł
Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 maja 1976 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 maja 1976 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 lipca 1997 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Rozporządzenie Nr 25 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 września 2008 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Wisła pod Zawichostem"
Dane pozostałych aktów prawnych	Obwieszczenia Wojewody Lubelskiego z dnia 7 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r.	Obwieszczenia Wojewody Lubelskiego z dnia 7 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r.	Obwieszczenie Wojewody Lubelskiego z dnia 7 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r.	-
Gmina	Gościeradów (gmina wiejska)	Urzędów (gmina miejsko-wiejska)	Gościeradów (gmina wiejska)	Annopol (gmina miejsko-wiejska)

Nazwa	Marynopol	Natalin	Doły Szczeckie	Wisła pod Zawichostem
Czy obowiązuje plan ochrony?	Nie	Urzędów (gmina miejsko-wiejska)	Nie	Nie
Czy obowiązują zadania ochronne?	Nie	Zarządzenie Nr 15/2022 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 9 listopada 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Natalin	Nie	Nie

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf> [data dostępu: 24.10.2025 r.]

Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania się lub miejsca sezonowego przebywania (art. 42 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Charakterystyka użytków znajdujących się na terenie powiatu kraśnickiego została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 21. Charakterystyka użytków ekologicznych znajdujących się na terenie powiatu kraśnickiego

Nazwa	Nie nadano nazwy	Nie nadano nazwy	Nie nadano nazwy
Rodzaj użytku	inne	bagno	inne
Data ustanowienia	1994-03-28	1995-10-31	1994-03-28
Powierzchnia [ha]	0,00	30,60	0,00
Opis wartości przyrodniczej	cenne przyrodniczo i krajobrazowo tereny obejmujące część doliny rzeki Wyżnicy	Brak danych	cenne przyrodniczo i krajobrazowo tereny obejmujące część doliny rzeki Wyżnicy
Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Uchwała Nr XLIII/307/94 Rady Miejskiej w Kraśniku z 28.03.1994 r. w sprawie uznania użytków ekologicznych w dolinie rzeki Wyżnicy	Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Tarnobrzieskiego z 28.09.1995 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny	Uchwała Nr XLIII/307/94 Rady Miejskiej w Kraśniku z 28.03.1994 r. w sprawie uznania użytków ekologicznych w dolinie rzeki Wyżnicy

Nazwa	Nie nadano nazwy	Nie nadano nazwy	Nie nadano nazwy
Dane pozostałych aktów prawnych	-	Rozporządzenie Nr 145 Wojewody Lubelskiego z 16.07.2002 r. w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie woj. lubelskiego	-
Powiaty	kraśnicki	kraśnicki	kraśnicki
Gminy	Dzierzkowice (gmina wiejska), Kraśnik (gmina miejska), Kraśnik (gmina wiejska)	Gościeradów (gmina wiejska)	Kraśnik (gmina wiejska)
Czy obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego?	Nie	Nie	Nie

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf> [data dostępu: 24.10.2025 r.]

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej lub nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie (art. 40 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Na terenie powiatu kraśnickiego zlokalizowanych jest 64 pomników przyrody¹². Przeważającą formą pomników są drzewa lub też grupy drzew, ale występują również źródła, skałka oraz głazy narzutowe.

Wśród gatunków drzew ustanowionych jako pomniki przyrody najczęściej jest Grabów zwyczajnych – *Carpinus betulus* (52 szt.).

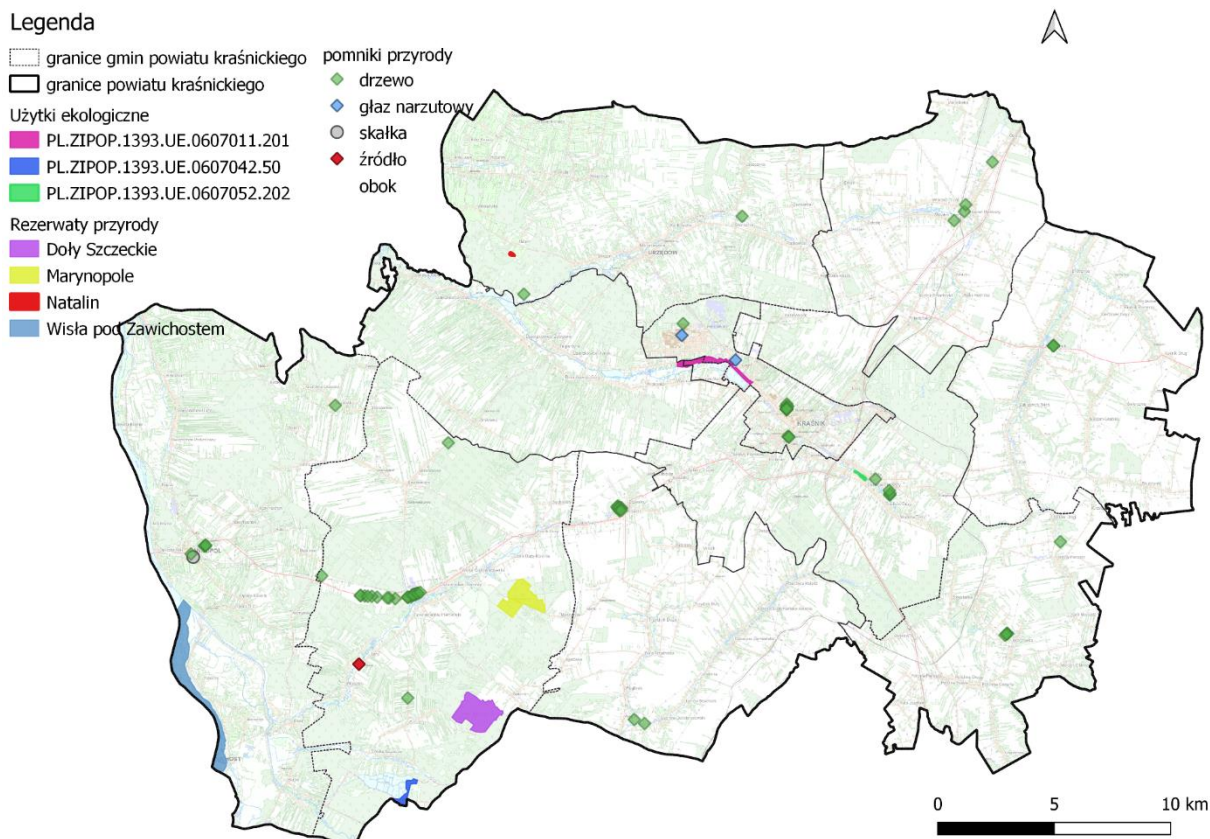
Często występują także: Lipa drobnolistna – *Tilia cordata* (39 szt.), Dąb szypułkowy – *Quercus robur* (17 szt.), Kasztanowiec zwyczajny – *Aesculus hippocastanum* (6 szt.), Klon jawor – *Acer pseudoplatanus* (6 szt.) oraz Klon pospolity – *Acer platanoides* (5 szt.).

Rzadziej spotykane, pojedyncze egzemplarze reprezentują gatunki: Głóg szkarłatny – *Crataegus coccinea* (1 szt.), Grusza pospolita – *Pyrus communis* (1 szt.), Jesion pensylwański – *Fraxinus pennsylvanica* (1 szt.), Modrzew europejski – *Larix decidua* (1 szt.), Modrzew japoński – *Larix kaempferi* (1 szt.), Olsza czarna – *Alnus glutinosa* (1 szt.), Wiśnia ptasia – *Prunus avium* (1 szt.) oraz Korkowiec amurski – *Phellodendron amurense* (1 szt.).

Niewielką liczebność mają również: Grujecznik japoński – *Cercidiphyllum japonicum* (2 szt.), Jesion wyniosły – *Fraxinus excelsior* (4 szt.) oraz Lipa krymska – *Tilia euchlora* (2 szt.).

Ich lokalizacje przedstawiono na poniższym rysunku wraz z rezerwatami przyrody i użytkami ekologicznymi.

¹²Źródło: CRFOP, dostęp: 24.10.2025 r.



Rysunek 24. Pozostałe obszary chronione na tle powiatu kraśnickiego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoprzestrzennych: <https://dane.gov.pl/pl/dataset>

3.9.2. Grunty leśne i tereny zieleni

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych na terenie powiatu kraśnickiego wynosi 21 614,32 ha, co daje lesistość na poziomie 21,1%, przy średniej krajowej kształtującej się na poziomie 29,6%. Największym stopniem zalesienia cieszy się gmina Gościeradów (45,6%).

Strukturę gruntów leśnych zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 22. Struktura gruntów leśnych na terenie powiatu kraśnickiego

Struktura	jednostka	2021	2022	2023	2024
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	21 652,71	21 556,95	21 437,78	21 614,32
Lesistość	%	21,2	21,1	21,0	21,1
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	13 848,15	13 847,33	13 854,42	13 864,42
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	13 783,30	13 782,48	13 789,57	13 799,57
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	13 662,50	13 661,72	13 669,28	13 679,19
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	7 804,56	7 709,62	7 583,36	7 749,90

Struktura	jednostka	2021	2022	2023	2024
Powierzchnia lasów	ha	21 276,28	21 180,57	21 061,09	21 236,64
Lasy publiczne ogółem	ha	13 471,72	13 470,95	13 477,73	13 486,74
Lasy prywatne ogółem	ha	7 804,56	7 709,62	7 583,36	7 749,90
Sadzenie drzew	szt.	1 580	716	462	307
Sadzenie krzewów	szt.	7 592	7 848	1 255	162

źródło: GUS [data dostępu: 24.10.2025 r.]

Charakterystyka terenów zieleni na terenie powiatu kraśnickiego.

Tabela 23. Tereny zieleni w powiecie kraśnickim

Struktura	jednostka	2021	2022	2023	2024
Zieleńce	szt.	111	111	112	112
	ha	50,08	50,08	50,82	50,82
Zieleń uliczna	ha	55,90	55,94	55,94	55,94
Tereny zieleni osiedlowej	ha	61,95	42,09	42,09	b.d.
Parki spacerowo - wypoczynkowe	szt.	3	3	3	3
	ha	10,10	10,10	10,10	10,10
Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	122,13	102,27	103,01	b.d.

źródło: GUS [data dostępu: 24.10.2025 r.]

3.10. Gleby

Właściwości gleb, stanowiące jeden z podstawowych komponentów środowiska przyrodniczego decydują o ich przydatności dla rolniczego wykorzystania. Lokalne warunki przyrodnicze powodują, że gleby Powiatu Kraśnickiego zaliczają się do dobrych i średnich, w znacznej mierze zaliczane do III klasy bonitacyjnej.

Wśród typów i podtypów gleb występujących na terenie Powiatu można wyróżnić następujące:

- gleby brunatne właściwe - powstały z utworów lessowych, pyłów ilastych, wapieni kredopodobnych i glin pylastych. Gleby te w górnej części profilu są kwaśne lub bardzo kwaśne, w spągu wykazują odczyn zbliżony do obojętnego. Są ubogie w przyswajalny fosfor, średnio zasobne lub ubogie w potas i średnio zasobne w magnez. Na ogół mają uregulowane stosunki wodne.
- gleby brunatne wylugowane - różnią się od gleb brunatnych właściwych właściwościami chemicznymi; są głębiej odwapnione, wykazują odczyn kwaśny lub słabo kwaśny. Powstały najczęściej z utworów lessowych, lessopodobnych i piasków gliniastych. Znaczna ich część powstała na stokach pod wpływem uprawy i zachodzących procesów erozji wodnej.
- gleby bielcowe - powstały na bazie piasku słabo gliniastego bądź piasku luźnego. Są to gleby okresowo za suche, kwaśne, ubogie w składniki pokarmowe. Zaliczono je do kompleksu żyniego słabego i bardzo słabego.
- gleby pseudobielcowe - stanowią stadium przejściowe pomiędzy glebami brunatnymi wylugowanymi i bielcowymi. Powstały z osadów piaszkowych, lessowych bądź pyłowych.

Mają przeważnie odczyn kwaśny i są ubogie w przyswajalny fosfor i potas oraz średnio zasobne w magnez (kompleks żytńi dobry).

- rędziny - powstały na skałach węglanowych kredy górnej. Są to gleby płytkie o dużej zawartości rumoszu skalnego, należące do gleb wrażliwych na warunki wodne – w czasie niedoboru opadów są okresowo za suche, a przy nadmiarze opadów uplastyczniają się. Wyróżnia się: płytkie i średnio głębokie rędziny
- gleby torfowe i torfowo-murszowe - występują w szerszych dolinach rzecznych, gdzie w określonych warunkach zmian szybkości przepływu wody mogą przebiegać procesy glebotwórcze – proces torfotwórczy i aluwialno-deluwialny. Gleby te zajęte są przez użytki zielone. Są to gleby żyzne i urodzajne jednak trudne w użytkowaniu ze względu na okresową stagnację wód.
- mady - są to gleby o sporej zawartości próchnicy, odczynie zbliżonym do obojętnego, zasobne w łatwo przyswajalny fosfor i potas. Są one glebami wysokiej wartości produkcyjnej. Występują w dolinach rzecznych.

W granicach powiatu przeważają gleby wytworzone z lessów i z utworów lessopodobnych. Występują one na płatach lessowych obejmując obszar od Słodkowa do Sosnowej Woli i od Wilkołaza w stronę do Kluczkowic. Gleby te wykazują przeważnie cechy bielcowe, zaliczane są do II - III klasy bonitacyjnej. Na obszarach o większych spadkach występują gleby brunatne wylugowane, również zaliczane do wysokich klas bonitacyjnych. W południowo-zachodniej części powiatu (na skraju Kotliny Sandomierskiej) dominują gleby wykształcone z piasków luźnych i słabo gliniastych oraz piasków gliniastych. Gleby te zaliczane są do najniższej VI klasy bonitacyjnej. Na południowo-wschodnich krańcach powiatu, gdzie na powierzchnię wychodzą skały węglanowe, wytworzyły się rędziny o podobnej klasie bonitacyjnej. W dolinach rzek: Wyżnicy, Urzędówki i Bystrzycy występują mady piaszczyste, w dolinie Wisły wytworzyły się mady lekkie, średnie i ciężkie. Dolinę Sanny pokrywają gleby torfowo - mułowe.

W Powiecie Kraśnickim większość gmin zawiera do 40% gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych. W gminach Urzędów, Dzierzkowice i Gościeradów odsetek tych gleb dochodzi do 60 %



Rysunek 25. Odczyn gleb w Powiecie Kraśnickim
Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Lublinie

Większość gleb na terenie powiatu charakteryzuje się niską lub bardzo niską zawartością fosforu. W gminach Wilkołaz, Urzędów, Dzierzkowice, Gościeradów i Annapol odsetek takich

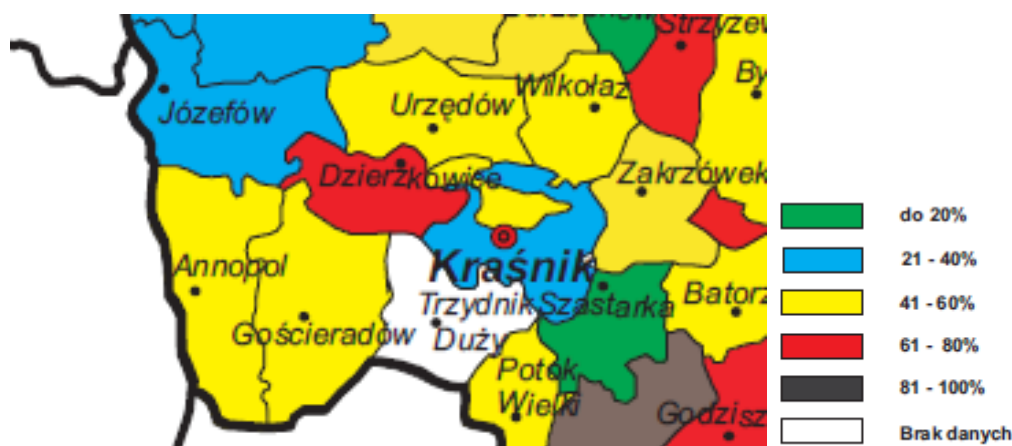
gleb dochodzi do 60%. Do 40% takich gleb jest w gminie Zakrzówek i Kraśnik. W gminie Szastarka takich gleb jest do 20%.



Rysunek 26. Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości fosforu

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Lublinie

Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku zawartości potasu w glebach Powiatu Kraśnickiego. Większość gmin charakteryzuje się glebami o niskiej zawartości potasu. W gminie Dzierżkowice odsetek takich gleb sięga 80%. Najlepiej sytuacja wygląda w gminach Kraśnik i Szastarka, gdzie odsetek gleb ubogich w potas sięga odpowiednio 40 i 20%.



Rysunek 27. Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości potasu

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Lublinie

W gminach Wilkołaz i Zakrzówek większość gleb (do 100%) jest ubogich w magnez. Trochę lepiej wygląda sytuacja w gminie Kraśnik (do 80% gleb ubogich w magnez) i gminach Urzędów i Gościeradów - do 60% takich gleb. Najmniej gleb ubogich w magnez jest w gminach Annopol, Dzierżkowice i Szastarka.



Rysunek 28. Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości magnezu

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Lublinie

W Powiecie Kraśnickim ogólnie 34,1% z całości gleb to gleby kwaśne, 42,2% to gleby o niskiej zawartości przyswajalnych form fosforu, 40,9% gleb to gleby o niskiej zawartości w przyswajalne formy potasu, 62,2% gleb Powiatu Kraśnickiego to gleby o niskiej zawartości w przyswajalne formy magnezu. Brak informacji o właściwościach chemicznych i fizykochemicznych gleby prowadzi do różnego rodzaju błędów w agrotechnice. Dla właściwej gospodarki naturalnym zasobem, jakim jest ziemia, konieczne jest systematyczne monitorowanie jej właściwości i zapobieganie negatywnym skutkom działalności człowieka.

Powiat Kraśnicki jest typowym powiatem rolniczym ze specjalizacją w zakresie sadownictwa i produkcji owoców miękkich - malina. Rolnictwo na terenie powiatu bazuje na glebach dość wysokich klas bonitacyjnych, dlatego ma duże szanse dalszego rozwoju.

Tabela 24. Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie powiatu kraśnickiego

				Wartość [ha]	
1. Grunty rolne	Użytki rolne	grunty orne	R	62 285,0611	
		łąki trwałe	Ł	2 611,3914	
		pastwiska trwałe	Ps	1 013,6639	
		sady	S	2 826,3350	
		grunty rolne zabudowane	Br	2 320,3050	
		grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	Lzr	1 925,2426	
		grunty pod stawami	Wsr	336,3511	
		grunty pod rowami	W	109,4045	
	Nieużytki			N	364,0096
	Razem				65 020,0689
2. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	las		Ls	20 435,0505	
	grunty zadrzewione i zakrzewione		Lz	459,7153	
	Razem			20 894,7658	
	tereny mieszkaniowe		B	1 470,5130	

				Wartość [ha]
3. Grunty zabudowane i zurbanizowane	tereny przemysłowe		Ba	227,1166
	inne tereny zabudowane		Bi	401,0334
	zurbanizowane tereny niezabud. lub w trakcie zabudowy		Bp	0,1431
	tereny rekreacyjno-wypoczynkowe		Bz	87,2455
	użytki kopalne		K	6,3137
	Tereny komunikacyjne	drogi	dr	2 348,7860
		tereny kolejowe	Tk	164,627
		inne tereny komunikacyjne	Ti	2,6949
		grunty przezn. pod budowę dróg pub. lub linii kolejowych	Tp	165,3446
Razem			4 873,8178	
4. Grunty pod wodami	morskimi wewnętrznymi		Wm	-
	powierzchniowymi płynącymi		Wp	680,7913
	powierzchniowymi stojącymi		Ws	65,2283
	Razem			746,0196
5. Tereny różne			Tr	121,3847
6. Użytki ekologiczne			E	30,8709

źródło: Starostwo Powiatowe w Kraśniku, Geoportal Krajowy [data dostępu: 01.08.2025 r.]

W poniższej tabeli zestawiono informacje dot. gruntów przeznaczonych do rekultywacji i grunt zrekultywowanych w danym roku.

Tabela 25. Tereny zrekultywowane i wymagające rekultywacji na terenie powiatu kraśnickiego

Tabela 26: Tereny Zrekultywowane i Wymagające Rekultywacji na terenie powiatu krasnostokiego					
Wskaźnik	Jednostka a miary	Wartość			
		2021	2022	2023	2024
Grunty przeznaczone do rekultywacji					
Ogółem	ha	59,63	70,16	71,94	72,89
Zdewastowane	ha	59,63	70,16	71,94	72,89
Zdegradowane	ha	-	-	-	-
Grunty zrekultywowane w ciągu roku					
Zrekultywowane	ha	4,33	15,55	18,6	18,6
Zagospodarowane	ha	-	-	-	-
W tym na cele					
Rolne	ha	4,33	15,55	18,6	18,6
Leśne	ha	-	-	-	-

źródło: Starostwo Powiatowe w Kraśniku

4. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego za lata 2023–2024

Realizacja działań wyznaczonych w *Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego* została zaprezentowana z podziałem na obszary interwencji, cele, kierunki interwencji i zadania. Stopień realizacji zadań opisany został strzałkami:

↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
 ↔ - zadanie ciągle ↑→ - zadanie częściowo zrealizowane
 ↓ - zadanie nie zrealizowane — - zadanie zrealizowane w latach wcześniejszych

4.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 59 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji Gospodarka wodno-ściekowa. Celem jest poprawa jakości wód oraz zwiększenie skuteczności ochrony istniejących zasobów wód podziemnych i powierzchniowych przed ilościową i jakościową degradacją.

Tabela 26. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Gospodarka wodno-ściekowa

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Poprawa jakości wód podziemnych			
Kierunek działań: Budowa sieci wodociągowej			
1.	Budowa wodociągu w msc. Zychówki	Gmina Annopol	↑
2.	Budowa wodociągu w msc. Annopol, ul. Lubelska	Gmina Annopol	↑
3.	Wodociąg dla miejscowości: Gościeradów Ukazowy, Gościeradów Plebański i Wólka Gościeradowska	Gmina Gościeradów	↑
4.	Wodociąg Księżomierz - Aleksandrów	Gmina Gościeradów	→
5.	Projekt i budowa sieci wodociągowej w ul. Widok	KPWik Sp. z o.o.	—
6.	Projekt i budowa sieci wodociągowej w ul. Armii Krajowej	KPWik Sp. z o.o.	—
7.	Budowa sieci wodociągowej, w miejscowości Stróża, ul. Malinowa	Gmina Kraśnik	↑
8.	Rozwiązanie gospodarki wodnej Gminy Wilkołaz etap II -budowa sieci wodociągowej z przyłączami we wsiach Marianówka i Obroki	Gmina Wilkołaz	—
9.	Budowa wodociągu III etap w miejscowościach Rudnik Szlachecki, cz. Rudnik-Kolonia, cz. Wilkołaz Trzeci i cz. Pułankowice	Gmina Wilkołaz	—
10.	Budowa stacji i sieci wodociągowej zasilającej w wodę nowe tereny budowlane przy ul. Partyzantów	Gmina Urzędów	→
Kierunek działań: Rozbudowa sieci wodociągowej			
11.	Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Annopol, ul. Przemysłowa	Gmina Annopol	↑
Kierunek działań: Modernizacja sieci wodociągowej			
12.	Modernizacja sieci wodociągowej w msc. Grabówka	Gmina Annopol	↑

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
13.	Modernizacja węzłów i komór wodociągowych	KPWiK Sp. z o.o.	↓
14.	Modernizacja sieci wodociągowej polegająca na wymianie rur i zasuw	Gmina Zakrzówek	→
15.	Wymiana pompy głębinowej wraz z wymianą głowicy pompy głębinowej oraz rur wraz z osprzętem na ujęciu wody w Zakrzówku Wsi	Gmina Zakrzówek	—
16.	Modernizacja sieci wodociągowej w Majdanie-Grabinie, Studziankach i Studziankach Kolonii	Gmina Zakrzówek	↓
17.	Legalizacja urządzeń pomiarowych	Gmina Zakrzówek	↓
Kierunek działań: Przebudowa wodociągu			
18.	Przebudowa wodociągu Wojciechów gm. Szastarka	Gmina Szastarka	—
Kierunek działań: Budowa sieci kanalizacyjnej			
19.	Budowa kanalizacji na ul. Lubelskiej w miejscowości Annopol	Gmina Annopol	—
20.	Budowa kanalizacji na ul. Polnej w miejscowości Annopol	Gmina Annopol	—
21.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Chopina 5, DN 200	KPWiK Sp. z o.o.	—
22.	Sieć kanalizacji sanitarnej w rejonie Al. Tysiąclecia (Starej Baśni, Willowej, Ostrowieckiej)	KPWiK Sp. z o.o.	—
23.	Sieć kanalizacji sanitarnej w rejonie zalewu	KPWiK Sp. z o.o.	—
24.	Projekt i budowa sieci kanalizacji Sanitarnej w ul. Zachodniej	KPWiK Sp. z o.o.	—
25.	Projekt i budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Aglomeracji Kraśnik	KPWiK Sp. z o.o.	—
26.	Budowa kanalizacji deszczowej w ramach zadania „Budowa drogi kategorii KDDG ul. Willowej w Kraśniku”	Miasto Kraśnik	—
27.	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Stróża, ul. Malinowa	Gmina Kraśnik	↓
28.	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Słodków Drugi	Gmina Kraśnik	↑
29.	Budowa kanalizacji ściekowej w miejscowości Wilkołaz Drugi	Gmina Wilkołaz	→
30.	Budowa kanalizacji ściekowej w miejscowości Wilkołaz Pierwszy	Gmina Wilkołaz	→
31.	Budowa kanalizacji ściekowej w miejscowości Wilkołaz Trzeci	Gmina Wilkołaz	↓
32.	Budowa kanalizacji sanitarnej dla sołectwa Majdan-Grabina	Gmina Zakrzówek	↓
33.	Budowa kanalizacji sanitarnej Rudnik Pierwszy, Rudnik Drugi, Zakrzówek Nowy	Gmina Zakrzówek	↓
34.	Budowa kanalizacji sanitarnej Studzianki, Studzianki-Kolonia	Gmina Zakrzówek	↓
Kierunek działań: Modernizacja sieci kanalizacyjnej			

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
35.	Modernizacja kanalizacji sanitarnej w ul. Leśnej	KPWiK Sp. z o.o.	↓
Kierunek działań: Rozbudowa sieci kanalizacyjnej			
36.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej z przebudową przepompowni sanitarnych na tłocznie w miejscowości Zakrzówek	Gmina Zakrzówek	—
Kierunek działań: Budowa oczyszczalni ścieków			
37.	Budowa gminnej zbiorczej oczyszczalni ścieków dla Gminy Wilkołaz	Gmina Wilkołaz	→
Kierunek działań: Modernizacja oczyszczalni ścieków			
38.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Gościeradowie Folwarku	Gmina Gościeradów	↑
39.	Modernizacja reaktorów biologicznych w zakresie aparatury kontrolno pomiarowej	KPWiK Sp. z o.o.	↑
40.	Modernizacja pompowni głównej	KPWiK Sp. z o.o.	↓
41.	Modernizacja ciągu technologicznego w części mechanicznej oczyszczalni ścieków	KPWiK Sp. z o.o.	↓
42.	Modernizacja systemu dozowania do reaktora biologicznego związków chemicznych	KPWiK Sp. z o.o.	↑
43.	Modernizacja kotłowni ciepła technologicznego	KPWiK Sp. z o.o.	↓
44.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Urzędowie	Gmina Urzędów	→
Kierunek działań: Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków			
45.	Budowa oczyszczalni przydomowych w zabudowie rozproszonej na terenie Gminy Wilkołaz-etap I	Gmina Wilkołaz	↓
46.	Budowa oczyszczalni przydomowych w zabudowie rozproszonej na terenie Gminy Wilkołaz-etap II	Gmina Wilkołaz	↓
Kierunek działań: Budowa kanalizacji deszczowej			
47.	Kanalizacja deszczowa w ramach zadania „Rozbudowa drogi powiatowej nr Al. Tysiąclecia w Kraśniku na odcinku 0+026 do km 1+243”	Zarządu Dróg Powiatowych w Kraśniku	—
Kierunek działań: Budowa zbiornika i kanalizacji deszczowej			
48.	Budowa zbiornik wód opadowych wraz z kanalizacją deszczową w ul. Kolejowej w Kraśniku	Zarządu Dróg Powiatowych w Kraśniku	↓
Cel: Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa			
Kierunek działań: Modernizacja ujęcia			
49.	Modernizacja ujęcia wody w miejscowości Grabówka	Gmina Annopol	↑
50.	Ujęcie Gościeradów Ukazowy	Gmina Gościeradów	↑
51.	Modernizacja komór zasuw na SW Żwirki i Wigury	KPWiK Sp. z o.o.	↓
52.	Modernizacja rozruchu i pracy agregatów głębinowych - Ujęcie Głęboka	KPWiK Sp. z o.o.	↓
53.	Zakup agregatów głębinowych -Ujęcie Głęboka	KPWiK Sp. z o.o.	↓

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
54.	Modernizacja węzła rurociągu tłocznego z magistralą wodociągową -Ujęcie Głęboka	KPWIK Sp. z o.o.	↓
55.	Modernizacja sterowania agregatami głębinowymi - ujęcie Głęboka	KPWIK Sp. z o.o.	↓
56.	Zakup agregatu głębinowego Ujęcie wody Żwirki i Wigury	KPWIK Sp. z o.o.	↑
57.	Modernizacja sterowania agregatami głębinowymi Ujęcie wody Żwirki i Wigury	KPWIK Sp. z o.o.	↓
58.	Budowa systemu pomiarowego sieci rozdzielczej Ujęcie wody 3 Maja	KPWIK Sp. z o.o.	↓
59.	Przebudowa ujęcia (Wojciechów)	Gmina Szastarka	—

źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2027

1. Budowa wodociągu w msc. Zychówki

2. Budowa wodociągu w msc. Annopol, ul. Lubelska

Budowa wodociągu w msc. Zychówki została zakończona w 2023 r. Za budowę sieci wodociągowej w msc. Zychówki odpowiadała firma HYDRO-SYSTEM z Lublina. W ramach inwestycji powstało 5 935 mb sieci wodociągowych z rur PE 125, 24 szt. hydrantów nadziemnych DN 80, szacht studzienny z reduktorem ciśnienia, 24 szt. zasuw wodociągowych DN 80, 4 szt. zasuw wodociągowych DN 100, 22 szt. przyłączy wodociągowych (do granicy działek) Wpięcie wodociągu znajduje się w Suchoj Wolce zasilanej z ujęcia w Anielinie. Wodociąg połączony został z siecią wodociągową w Świeciechowie Poduchownym i stanowi dodatkowe zabezpieczenie dla mieszkańców Świeciechowa, Bliskowic i Popowa na wypadek awarii ujęcia wody w Natalinie. Dzięki inwestycji mieszkańcy Zychówek uzyskali dostęp do bieżącej wody z sieci wodociągowej, a także poprawi się ich bezpieczeństwo, gdyż na trasie wodociągu zlokalizowano 24 hydranty przeciwpożarowe. Koszt realizacji wyniósł 1 503 999,00 zł¹³.

Za budowę sieci wodociągowej w Annopolu, Nowym Rachowie i Hucie na długości 1 961,7 m odpowiadała firma WOD-BUD Sp. z o.o. z Kraśnika. Realizacja zadania została zakończona w 2024 r. - wartość zadania wyniosła 714 694,22 zł¹⁴.

Inwestycje zostały dofinansowane w 95% z Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych. Pozostała część pochodziła z środków gminnych. Niniejsze zadania zostały zrealizowane w ramach inwestycji pn.: „Budowa wodociągu w msc. Zychówki została zrealizowana w ramach zadania pn.: „Budowa sieci wodociągowej w Annopolu, Nowym Rachowie, Hucie i Zychówkach oraz modernizacja sieci wodociągowej i ujęcia wody w Grabówce”.

¹³ Źródło: Raport o stanie gminy Annopol za rok 2023, Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Miejski w Annopolu

¹⁴ Źródło: <https://www.annopol.info/aktualnosci/n,373154,podsumowanie-inwestycji-w-roku-2024-odbior-inwestycji-budowa-sieci-wodociagowej-w-annopolu-nowym-rachowie-i-hucie-oraz-modernizacja-sieci-wodociagowej-i-ujecia-wody-w-grabowce.html> [data dostępu: 12.11.2025 r.]

3. Wodociąg dla miejscowości: Gościeradów Ukazowy, Gościeradów Plebański i Wólka Gościeradowska

Gmina Gościeradów wydatkowała:

- w 2023 r. – 51 767,90 zł na budowę ujęcia wody i sieci wodociągowej w Gościeradowie Ukazowym;
- w 2024 r. – 40 000,00 zł na budowę ujęcia i sieci wodociągowej w Wólce Gościeradowskiej.

4. Wodociąg Księżomierz - Aleksandrów

Planowane zakończenie przebudowy sieci i ujęcia wody w Aleksandrowie planowana jest na 2025 r. Gmina Gościeradów uzyskała dofinansowanie na przeprowadzenie niniejszej inwestycji ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie w ramach operacji typu „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach działania Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej architektury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Dofinansowanie objęło również modernizację oczyszczalni ścieków w m. Gościeradów Folwark.

W 2023 r. gmina Gościeradów zakupiła pompę do hydroforni w Aleksandrowie wydatkując 9 022,00 zł.

5. Projekt i budowa sieci wodociągowej w ul. Widok

Zadanie zostało zrealizowane przed raportowanym okresem.

6. Projekt i budowa sieci wodociągowej w ul. Armii Krajowej

Zadanie zostało zrealizowane przed raportowanym okresem.

7. Budowa sieci wodociągowej, w miejscowości Stróża, ul. Malinowa

Zadanie zostało zrealizowane w 2024 r. Gmina Kraśnik przeznaczyła na budowę sieci wodociągowej z budżetu gminy środki w wysokości 26 918,70 zł¹⁵.

8. Rozwiązanie gospodarki wodnej Gminy Wilkołaz etap II -budowa sieci wodociągowej z przyłączami we wsiach Marianówka i Obroki

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

9. Budowa wodociągu III etap w miejscowościach Rudnik Szlachecki, cz. Rudnik-Kolonia, cz. Wilkołaz Trzeci i cz. Pułankowice

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

10. Budowa stacji i sieci wodociągowej zasilającej w wodę nowe tereny budowlane przy ul. Partyzantów

Zadanie jest w trakcie realizacji. Planuje się zakończenie przedsięwzięcia w 2025 r. Realizacja przedsięwzięcia przedłużyła się ze względu na wydłużony okres uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. W analizowanych latach gmina Urzędów wydatkowała¹⁶:

¹⁵ Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Gminy Kraśnik

¹⁶ Źródło: Raport o stanie gminy Urzędów za rok 2023, 2024

- w 2023 r. – 77 546,25 zł;
- w 2024 r. – 5 986,84 zł.

Inwestycja została dofinansowana ze środków RFIL.

11. Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Annopol, ul. Przemysłowa

Realizacja zadania zakończyła się w 2024 r. Inwestycja została wykonana w ramach projektu pn.: „Budowa wodociągu w msc. Zychówki została zrealizowana w ramach zadania pn.: „Budowa sieci wodociągowej w Annopolu, Nowym Rachowie, Hucie i Zychówkach oraz modernizacja sieci wodociągowej i ujęcia wody w Grabówce”. Inwestycja została dofinansowana w 95% z Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych.

12. Modernizacja sieci wodociągowej w msc. Grabówka

Realizacja zadania została zakończona w 2024 r. Za modernizację sieci wodociągowej i ujęcia wody w Grabówce odpowiadała firma WOD-BUD sp. z o.o. z Kraśnika. Zakres obejmował modernizację sieci wodociągowej wraz z przyłączami w Grabówce wraz z modernizacją ujęcia wody. Wybudowana sieć jest o dł. 8 327,5 m, przyłącza wodociągowe o łącznej długości 3 074,0 m. W zakres inwestycji wchodziła również budowa studni technologicznej i studni wodomierzowych. Modernizacja ujęcia wody obejmowała modernizację układu technologicznego ujęcia, instalacji kanalizacyjnej i wodociągowej budynku, instalacji elektrycznej i sterowniczej oraz modernizacja samego budynku ujęcia wody.

Łączna kwota poniesiona na realizację inwestycji wyniosła 6 007 377,37 zł, w skład której wchodziła modernizacja ujęcia oraz nowa sieć wodociągowa w miejscowościach Grabówka, Grabówka Kolonia oraz Grabówka Ukazowa, w tym 95% pochodziło z Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych¹⁷. Zadanie wykonano w ramach inwestycji pn.: „Budowa sieci wodociągowej w Annopolu, Nowym Rachowie, Hucie i Zychówkach oraz modernizacja sieci wodociągowej i ujęcia wody w Grabówce”.

13. Modernizacja węzłów i komór wodociągowych

Zadanie nie było realizowane w raportowanych latach przez KPWiK Sp. z o.o. w Kraśniku.

14. Modernizacja sieci wodociągowej polegająca na wymianie rur i zasuw

Gmina Zakrzówek w 2024 r. przeznaczyła 8 787,50 zł na opracowanie dokumentacji technicznej na rozbudowę sieci wodociągowej¹⁸.

15. Wymiana pompy głębinowej wraz z wymianą głowicy pompy głębinowej oraz rur wraz z osprzętem na ujęciu wody w Zakrzówku Wsi

Zadanie zostało zrealizowane przed raportowanym okresem.

16. Modernizacja sieci wodociągowej w Majdanie-Grabinie, Studziankach i Studziankach Kolonii

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanych latach.

¹⁷ Źródło: <https://www.annopol.info/aktualnosci/n,373154,podsumowanie-inwestycji-w-roku-2024-odbior-inwestycji-budowa-sieci-wodociagowej-w-annopolu-nowym-rachowie-i-hucie-oraz-modernizacja-sieci-wodociagowej-i-ujecia-wody-w-grabowce.html> [data dostępu: 12.11.2025 r.]

¹⁸ Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Zakrzówek za rok 2024

17. Legalizacja urządzeń pomiarowych

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanych latach.

18. Przebudowa wodociągu Wojciechów gm. Szastarka

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

19. Budowa kanalizacji na ul. Lubelskiej w miejscowości Annopol

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

20. Budowa kanalizacji na ul. Polnej w miejscowości Annopol

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

21. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Chopina 5, DN 200

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

22. Sieć kanalizacji sanitarnej w rejonie Al. Tysiąclecia (Starej Baśni, Willowej, Ostrowieckiej)

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

23. Sieć kanalizacji sanitarnej w rejonie zalewu

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

24. Projekt i budowa sieci kanalizacji Sanitarnej w ul. Zachodniej

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

25. Projekt i budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Aglomeracji Kraśnik

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

26. Budowa kanalizacji deszczowej w ramach zadania "Budowa drogi kategorii KDDG ul. Willowej w Kraśniku

Zadanie zostało zrealizowane przez raportowanych okresem przez miasto Kraśnik.

27. Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Stróża, ul. Malinowa

Zadanie nie zostało zrealizowane przez gminę Kraśnik w raportowanych latach.

28. Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Słdków Drugi

Realizacja zadania została zakończona w 2023 r. Koszt realizacji zadania wyniósł 6 521 654,11 zł, w tym 5 704 614,91 zł pochodziło ze środków Polskiego Ładu, natomiast pozostała część w wysokości 817 039,20 zł ze środków budżetu gminy.

29. Budowa kanalizacji ściekowej w miejscowości Wilkołaz Drugi

Zadanie jest w trakcie realizacji. W 2024 r. wybudowano sieć kanalizacyjną o długości 3 189 mb dla 117 odbiorców. Gmina Wilkołaz uzyskała dofinansowanie na to zadanie w ramach Programu Rządowego Polski Ład. Planowane zakończenie realizacji zadania to 2027 r.

30. Budowa kanalizacji ściekowej w miejscowości Wilkołaz Pierwszy

Zadanie jest w trakcie realizacji. W 2024 r. wybudowano sieć kanalizacyjną o długości 709,5 mb do 2 obiektów. Gmina Wilkołaz uzyskała dofinansowanie na to zadanie w ramach Programu Rządowego Polski Ład. Planowane zakończenie realizacji zadania to 2027 r.

31. Budowa kanalizacji ściekowej w miejscowości Wilkołaz Trzeci

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanych latach.

32. Budowa kanalizacji sanitarnej dla sołectwa Majdan- Grabina

Zgodnie z uchwałą nr XXIX/208/2021 Rady Gminy Zakrzówek z dnia 28 kwietnia 2021 r. sprawie zmiany wieloletniego „Planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2021 – 2029”, wymienione wyżej zadanie zostało ujęte w perspektywie do realizowania w latach 2025-2029, z tego względu w raportowanych latach nie było realizowane.

33. Budowa kanalizacji sanitarnej Rudnik Pierwszy, Rudnik Drugi, Zakrzówek Nowy

Zgodnie z uchwałą nr XXIX/208/2021 Rady Gminy Zakrzówek z dnia 28 kwietnia 2021 r. sprawie zmiany wieloletniego „Planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2021 – 2029”, wymienione wyżej zadanie zostało ujęte w perspektywie do realizowania w latach 2024-2029. W raportowanych latach nie było realizowane.

34. Budowa kanalizacji sanitarnej Studzianki, Studzianki-Kolonia

Zgodnie z uchwałą nr XXIX/208/2021 Rady Gminy Zakrzówek z dnia 28 kwietnia 2021 r. sprawie zmiany wieloletniego „Planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2021 – 2029”, wymienione wyżej zadanie zostało ujęte w perspektywie do realizowania w latach 2027-2029, z tego względu w raportowanych latach nie było realizowane.

35. Modernizacja kanalizacji sanitarnej w ul. Leśnej

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanych latach przez KPWiK Sp. z o.o. w Kraśniku.

36. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej z przebudową przepompowni sanitarnych na tłocznie w miejscowości Zakrzówek

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

37. Budowa gminnej zbiorczej oczyszczalni ścieków dla Gminy Wilkołaz

Gmina Wilkołaz w 2023 r. ogłosiła przetarg na budowę oczyszczalni ścieków w m. Ostrów oraz podpisała umowę o dofinansowanie z Urzędem Marszałkowskim w ramach środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W 2024 r. wydatkowano 11 123,20 zł. Zakończenie realizacji zadania planuje się w 2025 r.

38. Modernizacja oczyszczalni ścieków w Gościeradowie Folwarku

Gmina w 2024 r. przeprowadziła przebudowę i modernizację oczyszczalni ścieków wydatkując 2 663 201,96 zł, w tym środki z dofinansowania z Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie w ramach operacji typu „Gospodarka wodno-ściekowa”, działanie „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem,

ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej architektury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Niniejsze dofinansowanie objęło również zadanie pn.: „Przebudowa sieci i ujęcia wody w Aleksandrowie” opisane w zadaniu 4.

Wykonawcą była firma EKOMEL z Janowa Lubelskiego. Zakres robót obejmował ogólną modernizację całego obiektu: zbiorników (komór fermentacyjnych), budynku dmuchaw oraz wymianę całej armatury, instalacji elektrycznych i technologicznych.

39. Modernizacja reaktorów biologicznych w zakresie aparatury kontrolno pomiarowej

KPWik Sp. z o.o. w Kraśniku wydatkowało ze środków własnych 74 517,00 zł na realizację zadania¹⁹.

40. Modernizacja pompowni głównej

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanym okresie.

41. Modernizacja ciągu technologicznego w części mechanicznej oczyszczalni ścieków

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanym okresie.

42. Modernizacja systemu dozowania do reaktora biologicznego związków chemicznych

W 2023 r. KPWiK Sp. z o.o. w Kraśniku przeznaczył ze środków własnych 20 148,00 zł na modernizację systemu dozowania do reaktora biologicznego związków chemicznych.

43. Modernizacja kotłowni ciepła technologicznego

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanym okresie.

44. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Urzędzie

Zadanie jest w trakcie realizacji. W 2023 r. gmina Urzędów wydatkowała na zadanie 971 821,48 zł ze środków własnych oraz 784 417,36 zł pochodziło z RFIL. W 2024 r. rozpoczęto etap II rozbudowy oczyszczalni ścieków, który planowo zostanie zakończony w II kwartale 2025 r. W ramach inwestycji w 2024 r. przeprowadzone zostały następujące roboty budowlane:

- wykonanie zbiornika retencyjnego;
- wykonanie wiaty, pomieszczenia agregatu i muru oporowego;
- remont istniejącego budynku oczyszczalni – dach, stolarka, elewacja;
- montaż zbiornika SBR 4 – roboty rozbiórkowe, konstrukcyjne, murowe;
- dostawa oraz montaż agregatu prądotwórczego;
- wyposażenie technologiczne oczyszczalni ścieków w tym dostawa i montaż zbiornika SBR o poj. 115 m³.

Wykonawcą robót budowlanych była firma: DTKS Budownictwo Sp. z o.o. z siedzibą ul. Drogowców 2, 28-200 Staszów.

W 2024 r. gmina wydatkowała ze środków własnych 2 316 630,50 zł.

¹⁹ Zgodnie z udostępnionymi danymi przez KPWiK Sp. z o.o. w Kraśniku

45. Budowa oczyszczalni przydomowych w zabudowie rozproszonej na terenie Gminy Wilkołaz-etap I

Zadanie nie było realizowane w latach 2023-2024.

46. Budowa oczyszczalni przydomowych w zabudowie rozproszonej na terenie Gminy Wilkołaz-etap II

Zadanie nie było realizowane w latach 2023-2024.

47. Kanalizacja deszczowa w ramach zadania "Rozbudowa drogi powiatowej nr AI. Tysiąclecia w Kraśniku na odcinku 0+026 do km 1+243"

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

48. Budowa zbiornik wód opadowych wraz z kanalizacją deszczową w ul. Kolejowej w Kraśniku

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanych latach przez ZDP w Kraśniku.

49. Modernizacja ujęcia wody w miejscowości Grabówka

Zadanie zostało zrealizowane w 2024 r. Opisane w zadaniu 12 niniejszego obszaru interwencji.

50. Ujęcie Gościeradów Ukazowy

Zadanie zostało zrealizowane w 2023 r. przez gminę Gościeradów. W ramach zadania wybudowana została również sieć wodociągowa. Poniesione koszty zostały przedstawione w zadaniu 3 niniejszego obszaru interwencji.

51. Modernizacja komór zasuw na SW Żwirki i Wigury

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanym okresie.

52. Modernizacja rozruchu i pracy agregatów głębinowych -Ujęcie Głęboka

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanym okresie.

53. Zakup agregatów głębinowych - Ujęcie Głęboka

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanym okresie.

54. Modernizacja węzła rurociągu tłocznego z magistralą wodociągową -Ujęcie Głęboka

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanym okresie.

55. Modernizacja sterowania agregatami głębinowymi -ujęcie Głęboka

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanym okresie.

56. Zakup agregatu głębinowego Ujęcie wody Żwirki i Wigury

KPWik Sp. z o.o. w Kraśniku w 2023 r. przeznaczył na zakup agregatu głębinowego Ujęcie wody Żwirki i Wigury kwotę w wysokości 41 491,00 zł²⁰.

²⁰ Zgodnie z udostępnionymi danymi przez KPWiK Sp. z o.o. w Kraśniku

57. Modernizacja sterowania agregatami głębinowymi Ujęcie wody Żwirki i Wigury

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanym okresie.

58. Budowa systemu pomiarowego sieci rozdzielczej Ujęcie wody 3 Maja

Zadanie nie zostało zrealizowane w raportowanym okresie.

59. Przebudowa ujęcia (Wojciechów)

Zadanie zostało zrealizowane przed raportowanym okresem.

4.2. Gospodarka odpadami

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji wyznaczonych 6 kierunków działań związanych z gospodarką odpadami. Ogólne kierunki działań na szczeblu kraju w zakresie gospodarki odpadami zostały wyznaczone w oparciu *Polityki ekologicznej państwa 2030* oraz *Krajowego planu gospodarki odpadami 2022*, na szczeblu województwa *Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022*.

Tabela 27. Kierunki działań w obszarze interwencji Gospodarka odpadami

Lp.	Nazwa kierunku działania	Stan realizacji
1.	Monitorowanie ilości odpadów na terenie powiatu, które zostają przekazane do składowania oraz podlegających recyklingowi	↑
2.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych	↑
3.	Identyfikacja i zwalczanie dzikich wysypisk śmieci	↔
4.	Realizacja programu usuwania azbestu	↑
5.	Osiągnięcie poziomu recyklingu odpadów komunalnych, co najmniej do 50% wagowo	↔
6.	Osiągnięcie poziomu recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych, co najmniej do 70% wagowo rocznie	—

źródło: opracowanie własne na podstawie *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2027*

1. Monitorowanie ilości odpadów na terenie powiatu, które zostają przekazane do składowania oraz podlegających recyklingowi

Gminy powiatu kraśnickiego na bieżąco monitorowały ilość odpadów poprzez m.in. współpracę z firmami odbierającymi odpady, podmiotami prowadzącymi punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zakładami zajmującymi się unieszkodliwianiem oraz składowaniem odpadów. Gminy prowadzą ewidencje gospodarki odpadami poprzez składanie sprawozdań za pośrednictwem systemu BDO oraz sporządzają coroczne Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi (do dnia 30 kwietnia za poprzedni rok kalendarzowy).

2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych

Na terenie powiatu funkcjonuje dziesięć Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK):

- Gmina Kraśnik: Kraśnik, ul. Obwodowa 7 (baza MPK);
- Miasto Kraśnik: ul. Obwodowa 7, 23-200 Kraśnik oraz ul. Graniczna 3, 23-210 Kraśnik;
- Gmina Gościeradów: Gościeradów, Ukazowy 61;
- Gmina Szastarka: Szastarka, ul. Lubelska 5;
- Gmina Urzędów: Urzędów, ul. Partyzantów 26;
- Gmina Wilkołaz: Wilkołaz, Zalesie 18A;
- Gmina Zakrzówek: Zakrzówek, ul. Żeromskiego (za Domem Handlowym);
- Gmina Annopol: Annopol, ul. Szkolna;
- Gmina Dzierzkowice: Dzierzkowice, ul. Terpentyna 1;
- Gmina Trzydnik Duży: na działce nr 593 w Trzydniku Dużym.

Gmina Gościeradów

W 2023 r. gmina przeznaczyła 49 577,17 zł na rozbudowę PSZOK²¹.

Gmina Wilkołaz

W 2023 r. na rozbudowę monitoringu na terenie PSZOK oraz wyrównania terenu na terenie PSZOK wydatkowano z budżetu gminy 11 783,40 zł.

W 2024 r. na wyrównanie terenu PSZOK wydatkowano 1 051,65 zł.

3. Identyfikacja i zwalczanie dzikich wysypisk śmieci

Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk odpadów była realizowana w ramach bieżącej działalności gmin, każdorazowo w odpowiedzi na zaistniałą potrzebę. Działania podejmowano niezwłocznie po stwierdzeniu nielegalnego gromadzenia odpadów, w celu przywrócenia ładui przestrzennego oraz ochrony środowiska.

Nadleśnictwo Kraśnik

W raportowanych latach Nadleśnictwo Kraśnik przeznaczyło 6 575,13 zł ze środków własnych na zlokalizowanie dzikich wysypisk na terenach leśnych, wyzbieranie pozostawionych odpadów oraz ich wywóz.

Nadleśnictwo Gościeradów

Pracownicy Nadleśnictwa Gościeradów na bieżąco sprzątaję odpady pozostawiane na terenach leśnych.

Gmina Kraśnik

W latach 2023-2024 likwidowano dzikie wysypiska na terenie gminy Kraśnik, przeznaczając ze środków własnych kwoty w wysokości:

- w 2023 – 520 zł;
- w 2024 – 3 700 zł.

W poniższej tabeli przedstawiono informacje dot. dzikich wysypisk odpadów na terenie powiatu kraśnickiego.

Tabela 28. Dzikie wysypiska odpadów na terenie powiatu kraśnickiego

	Jednostka	2022	2023	2024
powierzchnia istniejących - stan w dniu 31 grudnia	m ²	1 500	1 500	1 500
istniejące - stan w dniu 31 grudnia	szt.	2	2	2
zlikwidowane - w ciągu roku	szt.	3	0	0
odpady komunalne zebrane podczas likwidacji dzikich wysypisk - w ciągu roku	t	3,0	0,0	0,0
dzikie wysypiska na 100 km ² powierzchni ogółem	szt.	0,2	0,2	0,2
powierzchnia dzikich wysypisk na 100 km ² powierzchni ogółem	m ²	149	149	149

źródło: GUS, stan na dzień 31.12.2023 r. [data dostępu: 12.11.2025 r.]

²¹ Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Gminy Gościeradów

4. Realizacja programu usuwania azbestu

Gminy powiatu kraśnickiego od 2009 r. przystępowały do *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski* przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej 14 maja 2002 r. Program ten zakładał oczyszczanie do 2032 r. terytorium Polski z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, co spowoduje wyeliminowanie szkodliwego wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu.

W poniżej tabeli przedstawiono masę zinwentaryzowanych, unieszkodliwionych oraz pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest.

Tabela 29. Wyroby zawierające azbest na terenie powiatu kraśnickiego [kg]

POWIAT KRAŚNICKI	zinwentaryzowane	Razem	70 243 128
		Osoby fizyczne	67 689 408
		Osoby prawne	2 553 720
	unieszkodliwione	Razem	9 524 401
		Osoby fizyczne	9 507 185
		Osoby prawne	17 216
	pozostałe do unieszkodliwienia	Razem	60 718 728
		Osoby fizyczne	58 182 223
		Osoby prawne	2 536 504

źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl [stan na: 12.11.2025 r.]

Gmina Annopol

Na terenie gminy Annopol obowiązuje uchwała nr XIX/138/20 Rady Miejskiej Annopol z dnia 14 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Annopol na lata 2019-2032”.

W 2023 r. gmina złożyła wniosek o przyznanie dotacji w ramach „Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest Część 2) Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych”. W wyniku realizacji tego zadania usunięto 220 ton wyrobów zawierających azbest z 56 gospodarstw rolnych z terenu Gminy Annopol. Kwota dofinansowania z WFOŚiGW wyniosła 152 938,48 zł²².

Ponadto Lubelski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w raportowanych latach przyjmował wnioski w ramach działania KPO „Wymiana pokryć

²² Źródło: Raport o stanie gminy Annopol za rok 2024, Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Miejski w Annopolu

dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych”. W 2023 r. złożonych zostało 24 wniosków na wymianę pokrycia azbestowego na łączną powierzchnię 8 626 m². W 2024 r. ARiMR przyjął 189 wniosków na łączną powierzchnię 58 136 m². Powierzchnia zakwalifikowana do dofinansowania z KPO (max. 500 m²) – 57 397 m². Zawartych zostało 129 umów, na łączną powierzchnię 39 309 m².

Gmina Urzędów

W raportowanych latach w ramach programu priorytetowego pn.: „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest Przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest, zgodnie gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest” gmina Urzędów pozyskała środki finansowe z WFOŚiGW w Lublinie na odbiór, transport oraz unieszkodliwienie azbestu pochodzącego z gospodarstw domowych²³. W wyniku realizacji zadania na terenie gminy zutylizowano:

- w 2023 r. prawie 18 tys. m² azbestu pochodzącego ze 105 indywidualnych gospodarstw domowych. Kwota dofinansowania wyniosła 110 000 zł²⁴;
- w 2024 r. ponad 180 Mg azbestu pochodzącego z 42 indywidualnych gospodarstw rolnych. Kwota dofinansowania wyniosła 58 000,00 zł²⁵.

Gmina Gościeradów

W 2024 r. gmina uzyskała dofinansowanie w wysokości 72 317,12 zł z NFOŚiGW w wysokości w ramach programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest część 2) - Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych”.

Gmina Kraśnik

Co roku prowadzone były akcje usuwania azbestu w ramach realizacji gminnego programu usuwania wyrobów zawierających azbest. W 2023 roku zadanie usuwania azbestu z nieruchomości położonych na terenie gm. Kraśnik odbywało się w ramach współpracy z WFOŚiGW w Lublinie oraz NFOŚiGW w Warszawie. W ramach umowy oraz w ramach programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest zdemontowano, zapakowano oraz przekazano na składowisko odpadów azbestowych 46,26 Mg azbestu oraz odebrano i przekazano na składowisko odpadów azbestowych 95,33 Mg azbestu. W sumie azbest odebrano z 57 nieruchomości. Łączna kwota zadania wyniosła 68 933,00 zł z czego 17 233,25 zł pokryto ze środków WFOŚiGW w Lublinie, natomiast 51 699,75 zł pokryto ze środków NFOŚiGW w Warszawie.

W 2024 roku gmina Kraśnik realizowała 2 osobne zadania dotyczące usuwania azbestu, tj.:

- 1) Usuwanie azbestu z terenu Gminy Kraśnik, dotyczące mieszkańców usuwających azbest we własnym zakresie, zarówno z budynków mieszkalnych jak i gospodarczych - odebrano: 17,955 ton azbestu od 8 mieszkańców (z demontażem) oraz 50,95 ton azbestu od 26 mieszkańców (bez demontażu), na łączną kwotę 34 598,40 zł (sfinansowane z budżetu Gminy Kraśnik).
- 2) Usuwanie azbestu z terenu Gminy Kraśnik, realizowane w gospodarstwach rolnych, dotyczące beneficjentów działania A1.4.1 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności dofinansowanego przez ARiMR, oraz dofinansowane przez

²³ Źródło: Raport o stanie gminy Urzędów za rok 2023

²⁴ Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Miejski w Urzędzie

²⁵ Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Miejski w Urzędzie

WFOŚiGW w Lublinie w ramach Programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest Część 2) Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych”. W ramach tego zadania uzyskano dotację z WFOŚiGW w Lublinie na kwotę 23 090,05 zł na 54,51 ton azbestu od 15 mieszkańców oraz na kwotę 22 224,20 zł na 62,547 ton azbestu od 15 mieszkańców. Łącznie w 2024 roku z terenu Gminy Kraśnik odebrano 185,962 ton azbestu od 64 mieszkańców.

Gmina Szastarka

W 2024 r. w ramach programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest część 2) - Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych” gmina uzyskała 85 711,04 zł dofinansowania z WFOŚiGW w Lublinie. Środki gminy na realizację działań związanych z usuwaniem odpadów zawierających azbest wyniosły 1 463,15 zł.

Gmina Trzydnik Duży

Gmina uzyskała dotację z WFOŚiGW w Lublinie w wysokości 72 752,86 zł w ramach programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest część 2) - Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych”.

Gmina Wilkołaz

W 2024 r. w ramach „Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest Część 2) Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych” zrealizowano następujące prace: odbiór azbestu składowanego na działkach osób fizycznych w gospodarstwach rolnych uzyskano dotację z WFOŚiGW w wysokości 53 277,17 zł. Zgłoszenia dotyczyły przedsięwzięć realizowanych w ramach składanych wniosków do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na wymianę pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności. Odebrano eternit z 26 posesji.

Gmina Zakrzówek

W 2023 r. w ramach projektu „Usuwanie wyrobów zawierających azbest” dotowanego z WFOŚiGW w Lublinie odebrano wyroby zawierające azbest z 142 posesji w ilości 381,54 Mg.

5. Osiągnięcie poziomu recyklingu odpadów komunalnych, co najmniej do 50% wagowo

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2025 poz. 733 t.j.) gminy powiatu kraśnickiego były zobowiązane do osiągnięcia poziomów określonych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz.U. 2016 poz. 2167)²⁶. Zgodnie z ówczesnym rozporządzeniem, poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo. Zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości

²⁶ Rozporządzenie uchylone Ustawą z dnia 17 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 2361)

i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 r. poz. 1648 z późn. zm.) od roku 2021, gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej:

- 20% wagowo – za rok 2021;
- 25% wagowo – za rok 2022;
- 35% wagowo – za rok 2023;
- 45% wagowo – za rok 2024;
- 55% wagowo – za rok 2025;
- 56% wagowo – za rok 2026;
- 57% wagowo – za rok 2027;
- 58% wagowo – za rok 2028;
- 59% wagowo – za rok 2029;
- 60% wagowo – za rok 2030;
- 61% wagowo – za rok 2031;
- 62% wagowo – za rok 2032;
- 63% wagowo – za rok 2033;
- 64% wagowo – za rok 2034;
- 65% wagowo – za rok 2035 i za każdy kolejny rok.

Osiągnięte poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, przez gminy powiatu kraśnickiego, zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 30. Osiągnięcie poziomu recyklingu odpadów komunalnych przez gminy powiatu kraśnickiego

Gmina \ Rok	2023 [%]	2024 [%]
Miasto Kraśnik	39,33	45,07
Gmina Annopol	35,68	46,20
Gmina Urzędów	41,25	88,69
Gmina Dzierzkowice	37,86	51,48
Gmina Gościeradów	49,56	51,75
Gmina Kraśnik	51,48	53,35
Gmina Szastarka	59,91	46,48
Gmina Trzydnik Duży	63,55	61,5
Gmina Wilkołaz	45,38	46,50
Gmina Zakrzówek	44,70	55,39

źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi, Urzędy Gmin i Miast

6. Osiągnięcie poziomu recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych, co najmniej do 70% wagowo rocznie

Zadanie zrealizowane przed raportowanym okresem. W związku z art. 13 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2151 ze zm.) zmianie uległa definicja odpadów komunalnych, które nie obejmują odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Do ewidencji odpadów oraz sprawozdań składanych za pośrednictwem BDO za 2021 r. na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.) oraz ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733) stosowało się przepisy dotychczasowe, w tym stosowało się dotychczasową definicję odpadów komunalnych. Zmiany weszły w życie 1 stycznia 2022 r. i objęły sprawozdania złożone za 2022 r. i kolejne lata. Jednocześnie gminy miały obowiązek w dalszym ciągu przyjmować odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych, przy czym nie było obowiązku osiągania określonych poziomów ich recyklingu.

4.3. Ochrona gleb

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 6 kierunków działań w ramach obszaru interwencji Ochrona gleb. Celem strategicznym w tym zakresie jest racjonalne wykorzystanie gleb wraz z ich ochroną i rekultywacją.

Tabela 31. Kierunki działań w obszarze interwencji Ochrona gleb

Lp.	Nazwa kierunku działania	Stan realizacji
1.	Okresowe badania gleb	↑
2.	Zachowanie potencjału gleb użytkowanych rolniczo	↑
3.	Ograniczenie zanieczyszczenia gleb	↔
4.	Wdrażanie programów rolno-środowiskowych uwzględniających działania prewencyjne w zakresie ochrony gleb w tym erozji gleb	↔
5.	Rekultywacja terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb lub niekorzystne przekształcenie terenu (w tym wyłączonych z eksploatacji składowisk)	↑
6.	Poprawa odczynu gleb, spadek powierzchni gleb kwaśnych	↔

źródło: opracowanie własne na podstawie *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2027*

1. Okresowe badania gleb

2. Zachowanie potencjału gleb użytkowanych rolniczo

Okresowe badania gleb były wykonywane przez gminy oraz indywidualnie przez właścicieli gruntów, w zależności od potrzeb. Analiza stanu gleby umożliwia późniejszą ocenę jakości gleby oraz stopnia zanieczyszczenia.

Gmina Kraśnik

W Urzędzie Gminy Kraśnik odbywały się dyżury pracownika oddelegowanego z ODR. Podczas tych dyżurów wśród mieszkańców gminy upowszechniane były zasady Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, głównie w zakresie prawidłowego stosowania i przechowywania środków ochrony roślin, jak również zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami unijnymi. Ponadto, rolnicy z terenu gminy corocznie mogą skorzystać z bezpłatnego badania gleb. Są to podstawowe analizy glebowe (badanie chemiczne obejmujące pH gleby oraz zawartość składników: P, K, Mg). Próby glebowe pobierał specjalista terenowy Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Lublinie. W analizowanych latach gmina wydatkowała 3 000,00 zł na badanie gleb²⁷.

Gmina Wilkołaz

Corocznie prowadzone są miejscowe badania próbek gleb dla rolników. Gmina Wilkołaz zlecała Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Lublinie m.in. badanie odczynu; zasobności gleb w przyswajalny fosfor, potas i magnez; zasobność w mikroelementy, azot mineralny,

²⁷ Zgodnie z udostępnionymi danymi przez Urząd Gminy Kraśnik

Na terenach, na których występowały zanieczyszczenia środowiska przeprowadzany został zabieg remediacji polegającym na oczyszczeniu z zanieczyszczeń wprowadzonych w wyniku działalności człowieka.

Właściciele gruntów oraz rolnicy przeprowadzali w zależności od potrzeb zabiegi zapobiegawcze, wdrażali dobre praktyki rolnicze.

4. Wdrażanie programów rolno-środowiskowych uwzględniających działania prewencyjne w zakresie ochrony gleb w tym erozji gleb

W raportowanych latach ze środków PROW 2014-2020 oraz PS WPR 2023-2027 wypłacono kwotę w wysokości 1 589 619,05 zł (kwota przyznanych płatności w kampaniach 2023-2024, zgodnie z danymi wniosków złożonych w Biurze Powiatowym ARiMR w Kraśniku, wg. miejsca zamieszkania wnioskodawcy).

5. Rekultywacja terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb lub niekorzystne przekształcenie terenu (w tym wyłączonych z eksploatacji składowisk)

Na terenie powiatu kraśnickiego występują grunty zdewastowane, które zostały w raportowanych latach poddane procesowi rekultywacji:

- w 2023 r. - 71,94 ha gruntów zdewastowanych; 18,6 ha zostało zrekultywowane na cele rolne;
- w 2024 r. - 72,89 ha gruntów zdewastowanych; 18,6 ha zostało zrekultywowane na cele rolne.

6. Poprawa odczynu gleb, spadek powierzchni gleb kwaśnych

Właściciele gruntów oraz rolnicy przeprowadzali w zależności od potrzeb zabiegi wapnowania gleb oraz wdrażali dobre praktyki rolnicze.

4.4. Ochrona przyrody i krajobrazu oraz lasów

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 21 kierunków działań w ramach obszaru interwencji Ochrona przyrody i krajobrazu oraz lasów. Nadrzędnym celem jest trwały i równoważony rozwój Powiatu umożliwiający harmonijny rozwój gospodarczy i społeczny oraz wysoką jakość środowiska przyrodniczego.

Tabela 32. Kierunki działań w obszarze interwencji Ochrona przyrody i krajobrazu oraz lasów

Lp.	Nazwa kierunku działania	Stan realizacji
1.	Organizowanie konferencji, seminariów i warsztatów propagujących walory obszarów chronionych	↔
2.	Ochrona i pielęgnacja pomników przyrody	↑
3.	Obejmowanie ochroną nowych obiektów i obszarów	↔
4.	Zachowanie i ochrona istniejących zasobów przyrodniczych na terenach obszaru natura 2000, parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, poprzez ścisłe egzekwowanie ograniczeń działalności gospodarczej na tych terenach	↔
5.	Egzekwowanie wymogów ochrony przyrody w dokumentach planistycznych	↔
6.	Racjonalne wykonywanie w lasach zabiegów ochronnych zgodnych z planami urządzania lasu	↔
7.	Ochrona przeciwpożarowa lasów	↔
8.	Pełna inwentaryzacja różnorodności biologicznej: uzupełnianie wiedzy o rozmieszczeniu i zasobach składników różnorodności biologicznej	↑
9.	Utrzymanie różnorodności siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, w tym zapobieganie ich fragmentacji	↔
10.	Zalesianie nowych terenów, szczególnie terenów zdegradowanych oraz wyłączonych z użytkowania rolniczego	↑
11.	Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania zagrożeniom ze strony czynników abiotycznych i biotycznych	↔
12.	Przeciwdziałanie nadmiernej eksploatacji lasów	↔
13.	Współpraca organów samorządowych z pozarządowymi organizacjami proekologicznymi	↑
14.	Renowacja terenów zielonych	↔
15.	Utrzymanie terenów zieleni przy drogach gminnych i osiedlowych	↔
16.	Wspomaganie urządzania i utrzymania terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień oraz parków w tym wiejskich i miejskich	↑
17.	Utrzymanie naturalnej sukcesji roślinnej wzdłuż koryt rzek oraz na nieużytkach śródpolnych	↔
18.	Promowanie rekultywacji wyrobisk w kierunku leśnym lub wodnym	↓
19.	Wspieranie rozwoju agroturystyki i gospodarstw ekologicznych	↔
20.	Wytyczenie nowych ścieżek rowerowych i szlaków turystyki pieszej	↑
21.	Uwzględnianie zasad ochrony ustanowionych form przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania	↔

źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2027

1. Organizowanie konferencji, seminariów i warsztatów propagujących walory obszarów chronionych

Nadleśnictwo Gościeradów

Zadanie było realizowane przez Nadleśnictwo Gościeradów, w ramach działalności statutowej, podczas edukacji przyrodniczo-leśnej.

Urząd Marszałkowski w Lublinie

W 2023 r. prowadzono zajęcia dydaktyczne w formie prelekcji i warsztatów w placówce oświatowej przez Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych. Zadanie wykonane w ramach działalności statutowej Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych.

2. Ochrona i pielęgnacja pomników przyrody

Miasto Kraśnik

W 2023 r. miasto przeznaczyło ze środków własnych 9 471,00 zł na wykonanie ekspertyzy dendrologicznej zawierającej opis stanu zdrowotnego drzew (pomników przyrody) w mieście Kraśnik.

W 2024 r. miasto przeznaczyło środki własne na:

- badanie specjalistycznym sprzętem w postaci tomografu sonicznego 3 drzew, będących pomnikami przyrody na terenie miasta Kraśnik oraz ocenie ich stanu zdrowotnego - 4 500,00 zł;
- wykonanie oceny stanu fitosanitarnego 4 drzew pod kątem zasadności uznania ich za pomnik przyrody - 2 000 zł;
- wykonanie prac pielęgnacyjno-chirurgicznych przy drzewach stanowiących pomniki przyrody na terenie Miasta Kraśnik - 13 700 zł.

Gmina Gościeradów

W 2024 r. gmina wydatkowała 38 000,00 zł na zabiegi pielęgnacyjne pomników przyrody²⁸.

Gmina Wilkołaz

Na opinię dendrologiczną pomników przyrody wydatkowano z budżetu gminy 553,00 zł²⁹.

3. Obejmowanie ochroną nowych obiektów i obszarów

Rada Miasta Kraśnik w drodze uchwały nr III/28/2024 z dnia 27 czerwca 2024 r. ustanowił pomnik przyrody, obejmujący ochroną wiśnię ptasią (Wiśnia dzika, Czereśnia, Trześnia) *Prunus avium* (*Cerasus avium*). Ustanowiony pomnik przyrody znajduje się na terenie miasta Kraśnik, pomiędzy blokami mieszkalnymi nr 12 i 14 przy ul. Grunwaldzkiej w Kraśniku, na terenie działki nr ewid. 22/2, obręb geodezyjny Północ, należącej do Spółdzielni Mieszkaniowej "Metalowiec"³⁰.

²⁸ Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Gminy Gościeradów

²⁹ Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Gminy Wilkołaz

³⁰ Źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewpomnikprzyrody.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.PP.0607011.1940>
[data dostępu: 14.11.2025 r.]

4. Zachowanie i ochrona istniejących zasobów przyrodniczych na terenach obszaru natura 2000, parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, poprzez ścisłe egzekwowanie ograniczeń działalności gospodarczej na tych terenach

Gmina Kraśnik

Wójt Gminy Kraśnik prowadził postępowania administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia. Decyzja środowiskowa określa środowiskowe uwarunkowania realizacji inwestycji. W jej treści znajdują się warunki, jakie muszą być spełnione dla konkretnego przedsięwzięcia, w tym gospodarka odpadami, ochrona przed hałasem, emisja zanieczyszczeń do powietrza, gospodarka wodno-ściekowa i wiele innych. Na obszarach Natura 2000 nie wolno podejmować działań, które mogą w znaczący sposób negatywnie wpłynąć na cele ich ochrony, tj. na chronione siedliska i gatunki.

5. Egzekwowanie wymogów ochrony przyrody w dokumentach planistycznych

Gminy powiatu kraśnickiego egzekwują wymogi ochrony przyrody w dokumentach planistycznych, poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów wynikających z obowiązujących przepisów prawnych tj. Ustawa o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 147 ze zm.) oraz Ustawa Prawo Ochrony Sr Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.). Zadanie wykonywane w ramach działalności statutowej.

6. Racjonalne wykonywanie w lasach zabiegów ochronnych zgodnych z planami urządzania lasu

Nadleśnictwo Kraśnik

Nadleśnictwo Kraśnik usuwało gatunki niepożądane, wykonywało odnawianie gatunkami lasotwórczymi zgodnie z Planem Urządzania Lasu oraz Zadaniem Ochronnymi wydanymi przez RDOŚ w Lublinie. Zadanie wykonywane w ramach działalności statutowej.

Nadleśnictwo Gościeradów

Przeprowadzano zabiegi ochronne polegające na zabezpieczaniu produkcji szkółkarskiej, upraw oraz późniejszych faz rozwojowych drzewostanów, celem osiągnięcia celu hodowlanego.

7. Ochrona przeciwpożarowa lasów

Nadleśnictwo Kraśnik

Pracownicy Nadleśnictwa Kraśnik patrolowali tereny leśne w okresie trwania największego zagrożenia pożarowego (niska wilgotność ściółki - wysoki stopień zagrożenia pożarowego). Na zadanie wydatkowano w raportowanych latach kwotę 94 556,61 zł.

Nadleśnictwo Gościeradów

Pracownicy Nadleśnictwa Gościeradów prowadzili stały monitoring i reagowali względem zagrożenia pożarowego. Zadanie wykonywane w ramach działalności statutowej.

8. Pełna inwentaryzacja różnorodności biologicznej: uzupełnianie wiedzy o rozmieszczeniu i zasobach składników różnorodności biologicznej

W ramach działalności statutowej Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych przeprowadzona została w 2024 r. inwentaryzacja i monitoring gniazd bociana białego na terenie Kraśnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu³¹.

9. Utrzymanie różnorodności siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, w tym zapobieganie ich fragmentacji

Zadanie było realizowane poprzez tworzenie i utrzymanie form ochrony przyrody, zarówno obszarowych jak i indywidualnych. Przez obszar powiatu kraśnickiego przebiegają korytarze ekologiczne, które dają możliwość przemieszczania się między siedliskami.

Gmina Wilkołaz

W 2024 r. gmina przeprowadziła interwencje w sprawie dwóch zgłoszeń, dotyczących chorych ptaków – sokół postułka, bocian biały – transport do Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt (Stowarzyszenie Leśne Przytulisko). Zadanie wykonanie w ramach działalności statutowej.

10. Zalesianie nowych terenów, szczególnie terenów zdegradowanych oraz wyłączonych z użytkowania rolniczego

Zgodnie z danymi GUS, w analizowanych latach powierzchnia gruntów leśnych na terenie powiatu kraśnickiego wzrosła z 21 556,95 ha w 2022 r. do 21 614,32 ha w 2024 r.

Nadleśnictwo Gościeradów

Opracowano oraz wspierano merytorycznie plany zalesieniowe, realizowane w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej.

11. Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania zagrożeniom ze strony czynników abiotycznych i biotycznych

Nadleśnictwo Kraśnik

Pracownicy Nadleśnictwa Kraśnik prowadzili stały monitoring liczebności owadów powodujących szkody w drzewostanach. W analizowanych latach Nadleśnictwo wydatkowało ze środków własnych 6 453,44 zł.

Nadleśnictwo Gościeradów

Pracownicy Nadleśnictwa Gościeradów prowadzili stały monitoring środowiska leśnego wraz z prognozowaniem zagrożenia ze strony czynników biotycznych zgodnie z zapisami aktualnie obowiązujących aktów prawnych

12. Przeciwdziałanie nadmiernej eksploatacji lasów

Nadleśnictwo Gościeradów

W celu przeciwdziałania nadmiernej eksploatacji lasów zastosowano kanalizację ruchu turystycznego na obszarach najcenniejszych przyrodniczo – ścieżki edukacyjno-przyrodnicze w rezerwatach przyrody znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Gościeradów.

³¹ Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

13. Współpraca organów samorządowych z pozarządowymi organizacjami proekologicznymi

Miasto Kraśnik

Współpraca z Fundacją Odzyskaj Środowisko. W ramach współpracy, Fundacja rozstawiła na terenie miasta pojemniki na odpady elektryczne i elektroniczne. Pojemniki były sukcesywnie opróżniane przez ww. fundację.

Gmina Wilkołaz

Gmina Wilkołaz prowadziła współpracę z Fundacją Nasza Ziemia, która promuje ekologiczne praktyki i zrównoważony rozwój – prowadzenie cyklicznej akcji „Sprzątanie świata”.

14. Renowacja terenów zielonych

Gminy powiatu kraśnickiego wykonywały kompleksowe działania związane z przywróceniem, podniesieniem wartości użytkowej i estetycznej występujących terenów zieleni. Działanie było realizowane w zależności od potrzeb. Gminy wykonują m.in. prace porządkowe, nasadzają drzewa i krzewy, co wspiera rozwój bioróżnorodności oraz podnoszą walory estetyczne oraz przyrodnicze tych obszarów.

15. Utrzymanie terenów zieleni przy drogach gminnych i osiedlowych

Miasto Kraśnik

Miasto Kraśnik wykonuje w ramach działalności statutowej działania związane z utrzymywaniem zieleni przy drogach gminnych i osiedlowych będących własnością miasta. W ramach tego zadania wykonywane są następujące prace:

- wycinka drzew chorych, martwych, zagrażających życiu i mieni;
- prace pielęgnacyjne w obrębie koron drzew, usuwanie posuszu.

Gmina Kraśnik

Gmina w raportowanych latach wykonywała prace pielęgnacyjne drzewostanu rosnącego w pasie dróg gminnych, które polegały na ograniczeniu koron drzew, które nadmiernie wyrastały na drogę.

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Metalowiec” w Kraśniku

W analizowanych latach przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne drzew i krzewów oraz trawników.

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące terenów zielonych w powiecie kraśnickim w latach 2022-2024.

Tabela 33. Tereny zieleni na terenie powiatu kraśnickiego

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Rok		
		2022	2023	2024
powierzchnia zieleni ulicznej	ha	55,94	55,94	55,94
powierzchnia zieleni osiedlowej	ha	42,09	42,09	-*
udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem	%	0,1	0,1	0,1
udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem	%	0,28	0,29	0,29

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Rok		
		2022	2023	2024
powierzchnia terenów zieleni ogółem na 1 mieszkańca	m ²	31,8	32,4	32,7
powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej na 1 mieszkańca	m ²	11,4	11,5	11,7

*Znak '-' oznacza brak informacji z powodu: zmiany poziomu prezentacji, zmian wprowadzonych do wykazu jednostek terytorialnych lub modyfikacji listy cech w danym okresie sprawozdawczym

źródło: GUS, stan na dzień 31.12.2024 r. [data dostępu: 18.11.2025 r.]

16. Wspomaganie urządzania i utrzymania terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień oraz parków w tym wiejskich i miejskich

Miasto Kraśnik

W 2023 roku posadzono 125 drzew i 42 krzewy. Na miejskich rabatach i kwietnikach, pozostających pod opieką Kraśnickiego Przedsiębiorstwa Mieszkaniowego, pojawiły się sadzonki kwiatowe, rośliny jednorocznych i byliny.

Gmina Dzierzkowice

Gmina na zakup materiałów w celu utrzymania zieleni przeznaczyła³²:

- w 2023 r. - 11 237,13 zł;
- w 2024 r. – 13 722,93 zł.

Gmina Wilkołaz

Gmina Wilkołaz wydatkowała w raportowanych latach kwotę w wysokości 12 886,00 zł na zakup drzew i krzewów oraz ich nasadzenia oraz³³:

- w 2023 r. – wykonano dokumentację zagospodarowania terenu przy OSP Pułankowice;
- w 2024 r. – zakupiono tyczki bambusowe do stabilizacji nasadzeń.

Gmina Gościeradów

Gmina przeznaczyła w 2024 r. na zakup materiałów, w tym kwiatów - 208,80 zł.

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące nasadzeń drzew i krzewów w powiecie kraśnickim w latach 2022-2024.

Tabela 34. Nasadzenia drzew i krzewów na terenie powiatu kraśnickiego

	2022	2023	2024
Sadzenie drzew	716	462	307
Sadzanie krzewów	7 848	1 255	162

źródło: GUS, stan na 31.12.2024 r. [data dostępu: 18.11.2025 r.]

17. Utrzymanie naturalnej sukcesji roślinnej wzdłuż koryt rzek oraz na nieużytkach śródpolnych

Zadanie jest wykonywane w sposób ciągły. Naturalna sukcesja roślinna wzdłuż koryt rzek zachodzi samoistnie (naturalnie), bez ingerencji człowieka. Przebieg naturalnego koryta rzeki nie jest stały. Wskutek erozji bocznej rzeka zajmuje nowy teren, a wskutek akumulacji

³² Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Dzierzkowice za rok 2023, 2024

³³ Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Gminy Wilkołaz

rumowiska i sukcesji zbiorowisk roślinnych na odsypach, powstają nowe fragmenty łądu. Zachodzące procesy sukcesji i spontanicznej renaturyzacji niegdyś uregulowanych koryt rzecznych często prowadzą do polepszenia warunków hydromorfologicznych i stopniowego powrotu różnorodności biologicznej typowej dla naturalnego cieku, a co za tym idzie – poprawy wskaźników stanu/potencjału ekologicznego opartych na ocenie elementów biologicznych. Przywrócenie pasa roślinności szuwarowej oraz porostu krzewów i drzew wzdłuż koryt cieków w krajobrazie rolniczym przyczyni się do odtworzenia naturalnego charakteru rzek, zwiększenia zacienienia lustra wody i obniżenia jej temperatury oraz umocnienia skarp brzegowych przez systemy korzeniowe³⁴.

18. Promowanie rekultywacji wyrobisk w kierunku leśnym lub wodnym

Zadanie nie było realizowane w raportowanych latach.

19. Wspieranie rozwoju agroturystyki i gospodarstw ekologicznych

Pracownicy LODR w Końskowoli w zależności od potrzeb udzielali porad mieszkańcom powiatu kraśnickiego związanym z agroturystyką. Prowadzono szkolenia oraz doradztwo w zakresie rolnictwa ekologicznego i programów rolnośrodowiskowych.

20. Wytyczenie nowych ścieżek rowerowych i szlaków turystyki pieszej

W 2024 r. oficjalnie otwarto szlak rowerowy „Greenways”, który przebiega przez powiat kraśnicki. Zadanie zostało zrealizowane przez Lokalną Grupę Działania (LGD) Ziemi Kraśnickiej. W ramach projektu utworzono Punkty Aktywnego Wypoczynku. Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” w ramach działania 19.2 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Szlak ten o łącznej długości 180 km, jest oznaczony specjalnymi znakami i jest przeznaczony dla miłośników aktywnego wypoczynku, chcący poznać lokalne atrakcje i przyrodę³⁵.

Gmina Annopol

W 2023 r. w ramach inwestycji budowy Bulwaru Nadwiślańskiego, wybudowano ciągi pieszych oraz infrastrukturę towarzyszącą m.in. stojaki na rowery.

W 2024 r. w ramach przebudowy drogi wojewódzkiej nr 824 w miejscowości Świeciechów realizowanej przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie, wykonano odwodnienie, chodnik oraz ścieżkę dla rowerów.

Gmina Gościeradów

W 2023 r. przeznaczono 24 900,00 zł na wykonanie ciągów pieszych. Zadanie pokryte z budżetu obywatelskiego.

21. Uwzględnianie zasad ochrony ustanowionych form przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania

Gminy powiatu kraśnickiego wykonywały zadanie w ramach działalności statutowej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

³⁴ Źródło: https://kp.org.pl/pdf/2017-08-01_dobre_praktyki_utrzymania_rzek.pdf [data dostępu: 19.11.2025 r.]

³⁵ Źródło: <https://krasnik24.pl/artukul/nowy-szlak-rowerowy-rusza-n1369977> [data dostępu: 19.11.2025 r.]

4.5. Ochrona powietrza

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 7 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji Ochrona powietrza. Celem jest poprawa jakości powietrza atmosferycznego.

Tabela 35. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Ochrona powietrza

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Poprawa jakości powietrza			
Kierunek interwencji: Wzrost produkcji energii z OZE			
1.	Gminny Program "Eko Energia w Gminie Gościeradów" – 61 zestawów kolektorów słonecznych, 10 pieców na biomasę, 147 zestawów paneli fotowoltaicznych, 5 pomp ciepła	Gmina Gościeradów	↑
2.	Dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Miasta Kraśnik (25 szt.)	Miasto Kraśnik	—
3.	Nowa energia dla Kraśnika III (fotowoltaika - 209 szt., kolektory słoneczne - 51 szt. piece na biomasę - 6 szt.)	Miasto Kraśnik	—
4.	Odnawialne źródła energii - dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych oraz kotłów na biomasę w gminie Wilkołaz	Gmina Wilkołaz, Powiat Kraśnicki	—
5.	Zakup Niskoemisyjnego Taboru autobusowego dla MPK Sp. z o. o. w Kraśniku	MPK projekt planowany do realizacji w latach 2022-2024	↓
6.	Zakup zeroemisyjnego taboru autobusowego dla MPK Sp. z o. o. w Kraśniku „Poprawa jakości usług w komunikacji miejskiej i jakości powietrza w mieście Kraśnik poprzez wymianę taboru autobusowego MPK Sp. z o. o.”	MPK projekt planowany do realizacji w 2023 r.	↑
7.	Modernizacja oświetlenia II	Miasto Kraśnik	↑

źródło: opracowanie własne na podstawie *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2027*

1. Gminny Program "Eko Energia w Gminie Gościeradów" – 61 zestawów kolektorów słonecznych, 10 pieców na biomasę, 147 zestawów paneli fotowoltaicznych, 5 pomp ciepła

Zadanie zostało zrealizowane. W ramach projektu „Eko Energia w Gminie Gościeradów”. Łączna wartość tego zadania wyniosła 639 914,85 zł, w tym dofinansowane w ramach RPO WL na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa 4. Energia przyjazna środowisku, Działanie 4.1 Wsparcie wykorzystania OZE³⁶. W ramach projektu został przeprowadzony montaż instalacji solarnych w budynkach mieszkalnych zlokalizowanych na terenie Gminy Gościeradów – obejmujące montaż 47 instalacji:

- 27 kpl. instalacji 2 panelowych na b. mieszkalnych o łącznej mocy 0,0924 MW;
- 16 kpl. instalacji 3 panelowych na bud. mieszkalnych o łącznej mocy 0,0822 MW;

³⁶ Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Gościeradów za rok 2023, <https://goscieradow.pl/cms/8946/eko-energia-w-gminie-goscieradow> [data dostępu: 12.11.2025 r.]

- 4 kpl. instalacji 4 panelowej na bud. mieszkalnych o łącznej mocy 0,0274 MW.

Łączna moc zainstalowanych zestawów solarnych wynosi: 0,202 MW³⁷.

2. Dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Miasta Kraśnik (25 szt.)

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

3. Nowa energia dla Kraśnika III (fotowoltaika - 209 szt., kolektory słoneczne - 51 szt. piece na biomasę - 6 szt.)

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

4. Odnawialne źródła energii - dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych oraz kotłów na biomasę w gminie Wilkołaz

Zadanie zostało zrealizowane przed okresem raportowanym.

5. Zakup Niskoemisyjnego Taboru autobusowego dla MPK Sp. z o. o. w Kraśniku

Miasto Kraśnik złożyło wnioszek o dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach Programu „Rozwój Lokalny”. Jednakże, ze względu na brak otrzymania środków z funduszy norweskich, nie podjęto się realizacji zadania.

6. Zakup zeroemisyjnego taboru autobusowego dla MPK Sp. z o. o. w Kraśniku „Poprawa jakości usług w komunikacji miejskiej i jakości powietrza w mieście Kraśnik poprzez wymianę taboru autobusowego MPK Sp. z o. o.”

MPK Sp. z o.o. w Kraśniku w 2023 r. zawarło umowę o dofinansowanie z NFOŚiGW w ramach Programu Priorytetowego „Zielony Transport Publiczny 1.0” na kwotę 5 921 000,00 zł³⁸. W marcu 2024 r. zaprezentowano zakupione 4 miejskie autobusy elektryczne Lions City Electric 10,5 dostarczone przez firmę MAN Truck&Bus³⁹. Całkowita wartość inwestycji w latach 2021-2024 wyniosła 9 527 457,00 zł⁴⁰.

7. Modernizacja oświetlenia II

Zakończenie prac związanych z realizacją niniejszego zadania miało miejsce w 2023 r. Modernizacja oświetlenia w mieście Kraśnik II polegała na wymianie opraw oświetleniowych na oprawy LED oraz zmodernizowano szafy sterujące oświetleniem.

W 2023 roku wymieniono 901 szt. opraw oświetleniowych oraz zmodernizowano 48 punktów sterujących. Zadanie było realizowane w latach 2021-2023 oraz zostało dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej 5 Efektywność Energetyczna I Gospodarka Niskoemisyjna, Działanie 5.5 Promocja niskoemisyjności w wysokości 2 824 479,92 zł. Całkowita wartość projektu wyniosła 3 934 762,28 zł⁴¹.

³⁷ Źródło: <https://goscieradow.pl/cms/8946/eko-energia-w-gminie-goscieradow> [data dostępu: 12.11.2025 r.], Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Gościeradów

³⁸ Źródło <https://www.gov.pl/attachment/688166ad-e5a2-4ec9-9086-99b743ff3144> [data dostępu: 12.11.2025 r.]

³⁹ Źródło: <https://otoev.pl/pierwsze-elektryczne-autobusy-w-krasniku--projekt-pochlonal-az-9-mln-zl.html> [data dostępu: 12.11.2025 r.]

⁴⁰ Zgodnie z udostępnionymi danymi przez MPK Sp. z o.o. w Kraśniku

⁴¹ Źródło: Raport o stanie miasta Kraśnik za rok 2023

4.6. Ochrona przed hałasem

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 9 kierunków działań w ramach obszaru interwencji Ochrona przed hałasem.

Tabela 36. Kierunki działań w obszarze interwencji Ochrona przed hałasem

Lp.	Nazwa kierunku działania	Stan realizacji
1.	Modernizacja i bieżąca konserwacja nawierzchni dróg powiatowych	↑
2.	Prowadzenie nasadzeń zieleni ochronnej przy drogach powiatowych	↑
3.	Instalowanie ekranów w najbardziej newralgicznych strefach przy drogach powiatowych	↓
4.	Modernizacja i bieżąca konserwacja środków transportu zbiorowego na terenie powiatu	↑
5.	Wyznaczanie obszarów „cichych”	↓
6.	Modernizacja i bieżąca konserwacja nawierzchni dróg gminnych	↑
7.	Konserwacja i prowadzenie nasadzeń zieleni ochronnej przy drogach gminnych	↑
8.	Lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na hałas z dala od zabudowy mieszkalnej, lasów i obszarów chronionych (decyzje lokalizacyjne)	↔
9.	Informowanie właściwych organów o nowych, uciążliwych źródłach nadmiernego hałasu	↔

źródło: opracowanie własne na podstawie *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2027*

1. Modernizacja i bieżąca konserwacja nawierzchni dróg powiatowych

W 2023 r. Zarząd Dróg Powiatowych w Kraśniku zakończył realizację następujących inwestycji, których realizacja rozpoczęła się w 2022 r.⁴²:

- przebudowę drogi powiatowej nr 2725L Zdrapy- Pułankowice w gminie Wilkołaz – koszt 8 731 758,25 zł, w tym środki 95% stanowiły środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; pozostała część została pokryta ze środków ZDP w Kraśniku oraz gminy Wilkołaz;
- przebudowę drogi powiatowej 2701L – ul. Budzyńska w Kraśniku - 2 294 342,11 zł, w tym 652 963,90 zł pochodziło z RFRD; pozostała część została pokryta ze środków ZDP w Kraśniku oraz miasta Kraśnik⁴³;
- przebudowę drogi powiatowej nr 2639L Józefów – Dzierzkowice na odcinku Dzierzkowice Rynek – Dzierzkowice Wola - 12 075 465,28 zł, w tym 5 482 255,85 zł pochodziło z RFRD, pozostała część została pokryta ze środków ZDP w Kraśniku oraz gminy Dzierzkowice.

W raportowanych latach zrealizowano następujące inwestycje⁴⁴:

- przebudowę drogi powiatowej nr 2726L Wilkołaz - Zakrzówek” - inwestycja realizowana na terenie dwóch gmin - koszt 6 247 555,02 zł, w tym 1 351 613,57 zł środki gminy

⁴² Zgodnie z danymi udostępnionymi przez ZDP w Kraśniku

⁴³ Źródło: <https://samorząd.gov.pl/web/powiat-krasnicki/przebudowa-ul-budzynskiej-w-krasniku-zakonczona> [data dostępu: 17.11.2025 r.]

⁴⁴ Zgodnie z danymi udostępnionymi przez ZDP w Kraśniku

Zakrzówek⁴⁵ oraz 991 866,01 zł gminy Wilkołaz⁴⁶; pozostałą część stanowiły środki ZDP w Kraśniku oraz RFRD;

- remont drogi powiatowej nr 2743L od km 0+400 do km 0+845 oraz od km 1+289 do km 1+846 w Gminie Szastarka – koszt 1 243 204,09 zł, w tym 408 555,85 zł ze środków gminy Szastarka oraz 613 046,19 zł z RFRD; pozostałą część stanowiły środki ZDP w Kraśniku;
- remont drogi powiatowej nr 2712L od km 0+000 do km 1+111 oraz od km 5+060 do km 5+291 w Gminie Gościeradów – koszt 1 075 567,40 zł, w tym 392 996,89 zł ze środków gminy Gościeradów, pozostała część środków ZDP w Kraśniku oraz RFRD;
- remont drogi powiatowej nr 2717L od km 0+808 do km 1+369 w Gminie Kraśnik – koszt 605 338,96 zł, w tym 383 648,20 zł z RFRD; pozostałą część stanowiły środki gminy Kraśnik oraz ZDP w Kraśniku;
- przebudowę drogi 2250 Majdan Radliński – Popkowice – koszt 3 325 964,83 zł, w tym 490 000,00 zł środki gminy Urzędów, pozostałą część stanowiły środki z RFRD i ZDP w Kraśniku;
- remont drogi powiatowej nr 2730L w gm. Szastarka – koszt 715 491,21 zł, w tym 357 745,60 zł z budżetu gminy Szastarka; pozostałą część stanowiły środki ZDP w Kraśniku;
- remont drogi powiatowej nr 2721L Kraśnik - Mikulin w gm. Kraśnik – koszt 165 518,18 zł ze środków własnych budżetu gminy Kraśnik oraz ZDP z Kraśniku;
- rozbudowę drogi powiatowej nr 2745L, Al. Tysiąclecia w Kraśniku na odc. od km 0+026 do km 1+243 – koszt 6 463 386,74 zł, w tym środki w wysokości 3 630 065,00 zł z RFRD; pozostała część z budżetu miasta Kraśnik oraz ZDP w Kraśniku.

W ramach projektu pn.: „Poprawa infrastruktury drogowej w powiecie kraśnickim” wykonano następujące zadania:

- Zadanie nr 1 - Przebudowa dróg powiatowych nr 2740L i 2738L w gminie Szastarka odcinek od km 0+000,00 do km 1+755,00;
- Zadanie nr 2 - Przebudowa drogi powiatowej nr 2715L Budki – Salomin - Zdziechowice odcinek od km 2+848,50 do km 4+388,40;
- Zadanie nr 3 - Przebudowa drogi powiatowej nr 2715L Budki – Salomin - Zdziechowice odcinek od km 5+358,50 do km 5+883,50.

Inwestycja wyniosła 8 054 244,59 zł, w tym środki z budżetów gmin: Szastarka, Gościeradów, Trzydnik Duży oraz ZDP w Kraśniku.

2. Prowadzenie nasadzeń zieleni ochronnej przy drogach powiatowych

ZDP w Kraśniku prowadził w raportowanych latach nasadzenia zieleni ochronnej przy drogach powiatowych. W 2023 r. wykonano nasadzenia:

- 7 szt. gat. liściastych na terenie gminy Urzędów DP 2701L;
- 4 szt. gat. liściastych na terenie gm. Wilkołaz DP 2722L;
- 4 szt. gat. liściastych na terenie gm. Gościeradów DP 2711L;
- 1 szt. gat. liściastych na terenie gm. Gościeradów DP 2716L;
- 97 szt. gat. liściastych na terenie gm. Wilkołaz DP 2726L;
- 23 szt. gat. liściastych na terenie gm. Wilkołaz DP 2725L.

⁴⁵ Źródło: Raport o stanie gminy Zakrzówek za rok 2023, 2024

⁴⁶ Źródło: Raport o stanie gminy Wilkołaz za rok 2023, 2024

W 2024 r. ZDP wydatkowało 9 889,80 zł zakupując:

- 17 szt. gat. liściastych na terenie gminy Dzierzkowice DP 2639L;
- 1 szt. gat. liściastych na terenie gminy Gościeradów DP 2711L;
- 1 szt. gat. liściastych na terenie gminy Gościeradów DP 2716L;
- 25 szt. gat. liściastych na terenie gminy Gościeradów DP 2714L, 2706L, 2701L, 2716L, 2721L;
- 1 szt. gat. liściastych ul. Lubelska w Kraśniku;
- 1 szt. gat. liściastych ul. Urzędowska w Kraśniku;
- 6 szt. gat. liściastych ul. 1000-lecia w Kraśniku;
- 1 szt. gat. liściastych ul. Niepodległości w Kraśniku;
- 10 szt. gat. liściastych ul. Słowackiego w Kraśniku.

3. Instalowanie ekranów w najbardziej newralgicznych strefach przy drogach powiatowych

Zadanie nie zostało zrealizowane przez ZDP w Kraśniku w raportowanych latach.

4. Modernizacja i bieżąca konserwacja środków transportu zbiorowego na terenie powiatu

Na terenie powiatu kraśnickiego funkcjonuje Powiatowo - Gminny Związek Komunikacyjny Ziemi Kraśnickiej, do którego należą: powiat kraśnicki, miasto Kraśnik oraz gminy: Kraśnik, Dzierzkowice i Urzędów. Do zadań Związku należy: planowanie rozwoju transportu, organizowanie publicznego transportu zbiorowego, zarządzanie publicznym transportem zbiorowym, w zakresie powiatowo-gminnych przewozów pasażerskich, niestanowiących komunikacji miejskiej. Związek realizuje na bieżąco inwestycje związane z modernizacją środków transportu zbiorowego.

Miasto Kraśnik

Zakupiono 4 zeroemisyjne autobusy o napędzie elektrycznym. Inwestycja opisana w zadaniu 6 w obszarze interwencji *Ochrona powietrza*.

5. Wyznaczanie obszarów „cichych”

Zgodnie z art. 118b ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.), Rada powiatu może, w drodze uchwały, wyznaczyć obszary ciche w aglomeracji lub obszary ciche poza aglomeracją, uwzględniając szczególne potrzeby ochrony przed hałasem tych obszarów i podając wymagania zapewniające utrzymanie poziomu hałasu co najmniej na istniejącym poziomie. Projekt takiej uchwały podlega uzgodnieniu z właściwym miejscowo wójtem/burmistrzem.

W raportowanych latach, nie podjęto uchwały dotyczącej wyznaczenia obszarów cichych na terenie powiatu kraśnickiego.

6. Modernizacja i bieżąca konserwacja nawierzchni dróg gminnych

Miasto Kraśnik

W 2023 r. zrealizowano projekt pn.: Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej w mieście Kraśnik”, w ramach którego w zakresie modernizacji i przebudowy dróg wykonano

przebudowę wraz z rozbudową drogi nr 108510L kategorii KDDG ul. Żytniej na długości 975,96 m”. Zadanie współfinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład⁴⁷.

Wydatkowano 48 264,54 zł na opracowanie dokumentacji technicznej remontu ul. Zielonej wraz z oświetleniem”.

Miasto Kraśnik w 2023 r. udzieliło pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Powiatu Kraśnickiego na następujące inwestycje drogowe:

- „Rozbudowa drogi powiatowej nr 2745L Al. Tysiąclecia w Kraśniku na odcinku od km 0+026 do km 1+ 243”.

Wartość całkowita dofinansowania: 1 300 000,00 zł.

- „Przebudowa drogi powiatowej nr 2701L ul. Budzyńska w m. Kraśnik”.

Wartość całkowita dofinansowania: 700 000,00 zł.

Na remonty cząstkowe dróg o nawierzchni bitumicznej, tłuczniowej i gruntowej miasto wydatkowało w raportowanych latach z własnych środków 678 828,07 zł⁴⁸.

Gmina Annopol

W 2023 r. przeprowadzono:

- przebudowę drogi gminnej w Annopolu, działka nr 296, 295/1 (wjazd do CK i OSP) za kwotę 239 171,22 zł, w tym środki z funduszy zewnętrznych;
- przebudowę drogi gminnej w Annopolu – ul. Świeciechowska od km 0+004 do km 0+410 za kwotę 1 598 085,20 zł. W ramach prac na odcinku blisko 406 m powstała kanalizacja deszczowa, kanał technologiczny, chodnik oraz droga z nową nawierzchnią poszerzona na całym odcinku;

Gmina Annopol uzyskała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację projektu pn.: „Modernizacja – przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Annopol”. Wartość inwestycji wyniosła 1 720 854,46 zł, w tym 95% stanowiły środki z Polskiego Ładu. Wykonawcą prac była firma Przedsiębiorstwo Robót Drogowych „DROKAM” z Piaseczna k. Łoniowa⁴⁹. W ramach zadania wykonano modernizację następujących dróg:

- Annopol, ul. Świeciechowska, działki nr 98/2, 156/6, 996/24, 259/1; roboty na długości 380 m;
- Opoczka Mała, działka nr 3/4; długość odcinka 420 m;
- Jakubowice, działka nr 3; długość odcinka 400 m;
- Dąbrowa, działka nr 403; długość odcinka 350 m;
- Józefin, działka nr 2904 Opoka; długość odcinka 200 m;
- Borów, działka nr 5194; długość odcinka 300 m;
- Kosin, działka nr 1374; długość odcinka 300 m.

Przebudowano również ul. Szkolną w Annopolu od km 0+003,65 do km 0+996,35 – koszt 1 695 659,80 zł, w tym 896 348,95 zł stanowiły środki z dofinansowania z RFRD. W wyniku realizacji projektu została poszerzona jezdnia, położono nową nawierzchnię na odcinku 993 mb, został wybudowany nowy chodnik na długości 243 m oraz miejsca parkingowe obok szkoły i cmentarza, przebrukowane zostały zniszczone odcinki istniejącego chodnika.

⁴⁷ Źródło: Raport o stanie miasta Kraśnik za 2023

⁴⁸ Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Miasta Kraśnik

⁴⁹ Źródło: <https://www.annopol.info/aktualnosci/n,372736,zakonczenie-realizacji-projektu.html> [data dostępu: 17.11.2025 r.]

Wybudowano również oświetlenie drogowe na długości 850 m (do drugiego zjazdu na cmentarz)⁵⁰. Modernizacja drogi gminnej ul. Leśna działka nr 991 w Annopolu (200 mb) wyniosła 236 832,72 zł, w tym 100 000,00 zł stanowiły środki PGL LP⁵¹.

W 2024 r. odebrano odcinek drogi w miejscowości Janiszów – działka nr 478. Łączny koszt wykonania całości zadania wyniósł 298 032,71 zł, w tym 175 835,29 zł w ramach Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych z Samorządu Województwa Lubelskiego.

Gmina Urzędów⁵²

W 2023 r. zrealizowano zadania na łączną kwotę 10 505 714,83 zł, w dofinansowanie w kwocie 9,5 mln zł z Programu Fundusz Polski Ład. Program Inwestycji Strategicznych. Zadania objęte promesą to:

- 1) Rozbudowa drogi gminnej nr 108320L położonej na działce nr ewidencyjny 1044 obręb geodezyjny Skorczyce;
- 2) Remont drogi gminnej nr 108322L w m. Skorczyce;
- 3) Modernizacja drogi gminnej nr 108304L na odcinku Natalin Moniaki od km 0+500 do km 2+742;
- 4) Modernizacja ulic i przestrzeni publicznej w Urzędowie;
- 5) Odwodnienie dróg gminnych nr 107060L i 108312L w m. Rankowskie;
- 6) Przebudowa drogi gminnej nr 108307L w m. Moniaki od km 0+000 do km 0+946.

W 2023 r. przeprowadzono remonty dróg gminnych na terenie gminy Urzędów na które otrzymano dofinansowanie z Programu Fundusz Polski Ład. Zrealizowano następujące zadania:

- remont drogi gminnej nr 108301L w m. Boby Wieś;
- remont drogi gminnej nr 108328L w m. Boby Wieś;
- remont drogi gminnej nr 108300L w m. Boby Kolonia i Boby Księżę;
- remont drogi gminnej nr 108301L w m. Kozarów i Moniaki Kolonia;
- remont drogi gminnej nr 108308L w m. Wierzbica Kolonia

W 2024 r. zrealizowano następujące fundusze sołeckie dotyczące przebudowy i remontów dróg gminnych oraz prac towarzyszących tj.:

- Poprawa przejezdności dróg gminnych położonych na dz. nr ew. 59 oraz na dz. nr ew. 541. Kwota 9 081,72 zł, zadanie realizowane w ramach f. sołeckiego sołectwa Boby-Wieś;
- Poprawa przejezdności drogi gminnej położonej na działce nr ewid. 201 obręb geodezyjny Góry poprzez zakup kruszywa. Kwota 26 276,48 zł, zadanie realizowane w ramach f. sołeckiego sołectwa Góry;
- Poprawa przejezdności dróg gminnych w Metelinie – nr ew. 311 oraz w Kozarowie przy dz. Nr 153, 196, 335 poprzez zakup i wbudowanie tłucznia (kamienia). Kwota 19 466,78 zł, zadanie realizowane w ramach f. sołeckiego sołectwa Kozarów;
- Poprawa przejezdności drogi gminnej znajdującej się na działce nr 104 obr. geod. Majdan Bobowski poprzez zakup, wbudowanie i zawałowanie kruszywa dolomitowego.

⁵⁰ Źródło: Raport o stanie gminy Annopol za rok 2024, <https://www.annopol.info/aktualnosci/n,362280,zakonczenie-realizacji-projektu-wspolfinansowanego-z-rzadowego-funduszu-rozwoju-drog-przebudowa-ul-szkolnej-w-annopolu.html> [data dostępu: 17.11.2025 r.]

⁵¹ Źródło: Raport o stanie gminy Annopol za rok 2024 r.; <https://www.annopol.info/aktualnosci/n,374850,podsumowanie-inwestycji-w-2024r-przebudowa-ul-lesnej-w-annopolu.html> [data dostępu: 17.11.2025 r.]

⁵² Źródło: Raport o stanie gminy Urzędów za rok 2023, 2024

Kwota 19 408,67 zł, zadanie realizowane w ramach f. sołectkiego sołectwa Majdan Bobowski;

- Przebudowa drogi gminnej położonej na dz. nr ewid. 15, obr. geod. Majdan Moniacki poprzez zakup i wbudowanie płyt YOMB. Kwota 15 922,09 zł, zadanie realizowane w ramach f. sołectkiego sołectwa Majdan Moniacki;
- Zakup i wbudowanie kruszywa na drogach wymagających uzupełnienia ubytków w miejscowości Mikołajówka. Kwota 15 470,00 zł, zadanie realizowane w ramach f. sołectkiego sołectwa Mikołajówka;
- Poprawa przejezdności dróg gminnych poprzez zakup kruszywa (dz. Nr ewid. 1100 i 645). Kwota 35 805,21 zł, zadanie realizowane w ramach f. sołectkiego sołectwa Mikuszewskie;
- Poprawa przejezdności drogi gminnej położonej na wysokości działki nr 83 i 84 – obręb geodezyjny Popkowice Księżę w stronę cmentarza, droga dz. Nr 234/1 - zakup tłucznia. Kwota 8 000,00 zł, zadanie realizowane w ramach f. sołectkiego sołectwa Popkowice Księżę;
- Poprawa przejezdności drogi gminnej położonej na działce nr ewid. 233/1 – zakup tłucznia. Kwota 3 583,00 zł, zadanie realizowane w ramach f. sołectkiego sołectwa Popkowice Księżę;
- Zakup i wbudowanie kruszywa w celu poprawy przejezdności dróg na terenie sołectwa Skorczyce. Kwota 8 000,00 zł, zadanie realizowane w ramach f. sołectkiego sołectwa Skorczyce;
- Wykonanie dokumentacji projektowej remontu drogi gminnej położonej na działkach nr 477, 479, 497, 1033. Kwota 12 000,00 zł, zadanie realizowane w ramach f. sołectkiego sołectwa Skorczyce;
- Poprawa przejezdności dróg gminnych w sołectwie Wierzbica poprzez zakup i wbudowanie kruszywa na działkach nr 364, 135, 12, 435 obr. geod. Wierzbica. Kwota 21 252,84 zł, zadanie realizowane w ramach f. sołectkiego sołectwa Wierzbica;
- Poprawa przejezdności dróg gminnych położonych na: dz. nr ewid. 70 obręb Zakościelne, dz. nr ewid. 137 obręb Zakościelne, dz. nr ewid. 241 obręb Zakościelne poprzez zakup i wbudowanie kruszywa. Kwota 22 132,95 zł, zadanie realizowane w ramach f. sołectkiego sołectwa Zakościelne;
- Poprawa przejezdności dróg gminnych położonych na: dz. nr ewid. 70; 394;240;279;280; 299; 514 obręb Zakościelne w miejscowości Zakościelne. Kwota 24 413,00 zł, zadanie realizowane w ramach f. sołectkiego sołectwa Zakościelne.

W ramach dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg wykonano 2 inwestycje:

- przebudowę drogi gminnej nr 108327L w m. Bęczyn. Wykonano 471 m drogi o nawierzchni asfaltowej. Kwota zadania 921 927,44 zł w tym 553 156,46 zł - dofinansowanie z Urzędu Wojewódzkiego, 368 770,98 zł – środki własne gminy Urzędów;
- przebudowę drogi gminnej nr 108304L w m. Moniaki. Przebudowano 1028 m drogi o nawierzchni asfaltowej. Kwota zadania 1 527 292,57 zł w tym 916 375,54 zł - dofinansowanie z Urzędu Wojewódzkiego, 610 917,03 zł – środki własne gminy Urzędów.

Gmina Dzierzkowice⁵³

W analizowanych latach wykonano przebudowę drogi gminnej nr 108524L w m. Ludmiłówka gm. Dzierzkowice – koszt 635 589,71 zł w 2023 r. oraz 1 842 476,04 zł w 2024 r., w tym środki z Rządowego Funduszu Polski Ład.

W 2024 r. przeprowadzono przebudowę drogi gminnej nr 108533L na odcinku 1,676 km w m. Wyżnica Kolonia gm. Dzierzkowice – koszt 836 359,18 zł, w tym środki z Rządowego Funduszu Polski Ład.

Ponadto, wykonano roboty remontowe polegające na wymianie nawierzchni bitumicznej:

- drogi gminnej nr 108681L na odcinku długości 90 mb, na działce o nr ew.1982 – 32 794,88 zł;
- na zjeździe z drogi gminnej nr 108681L na drogę powiatową w m. Dzierzkowice Wola – koszt 18 450,00 zł;

W 2023 r. wykonano profilowanie nawierzchni gruntowych dróg gminnych i wewnętrznych – koszt 14 984,47 zł z budżetu gminy Dzierzkowice oraz zakupiono kruszywo drogowe w celu utwardzenia odcinków drogi - 64 375,00 zł.

Gmina Gościeradów

Gmina w 2023 r. na zakup usług remontowanych dróg gminnych publicznych wydatkowano - 35 432,15 zł, natomiast w 2024 r. - 27 637,97 zł.

Z funduszu sołeckiego przeznaczono 29 108,85 zł na zakup kruszywa do utwardzenia i wyrównania dróg, natomiast w 2024 r. - 30 689,14 zł.

W raportowanych latach wykonano:

- przebudowę drogi gminnej nr 108575L Szczecyn - Baraki Stare - 334 478,82 zł, w tym środki z Funduszu Leśnego – 267 800,00 zł;
- przebudowę drogi gminnej nr 108576L Szczecyn - Wólka Szczeka - 748 560,78 zł, w tym środki z RFRD – 374 604,89 zł.
- przebudowę drogi gminnej nr 108577L Gościeradów - Zaborze - Mniszek od km 2+120,00 do km 3+116,00 - 758 243,26 zł, w tym 389 613,31 zł z RFRD;
- przebudowę dróg na terenie gminy Gościeradów - 3 477 763,65 zł, w tym 95% pochodziło z Rządowego Funduszu: Polski Ład.

Gmina Kraśnik

Gmina Kraśnik w podanym okresie sprawozdawczym przeprowadziła następujące inwestycje dot. modernizacji nawierzchni dróg gminnych⁵⁴:

- remont drogi gminnej nr 108377L w miejscowości w Stróża – Kolonia ul. Słoneczna na odcinku 999 m – koszt 810 959,14 zł, w tym 393 860,27 zł z RFRD oraz 417 098,87 zł środki własne;
- przebudowę drogi wewnętrznej ulica Ostrowiecka w Spławach Pierwszych na odcinku 0,998km – 957 502,95 zł, w tym 574 501,77 zł z RFRD oraz 383 001,18 zł środki własne;
- przebudowę drogi wewnętrznej na działce nr 1645, obręb Podlesie ul. Głęboka gm. Kraśnik - 59 999,67 zł ze środków własnych;
- przebudowę odcinka drogi gminnej dz. 167. Spławy – Niziny w miejscowości Spławy Drugie - 115 973,03 zł ze środków własnych;

⁵³ Źródło: Raport o stanie gminy Dzierzkowice za rok 2023, 2024

⁵⁴ Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Gminy Kraśnik

- przebudowę drogi gminnej dz. 412 w miejscowości Sławy Pierwsze ul. Poleśna - 80 267,60 zł ze środków własnych;
- przebudowę drogi gminnej dz. 635 w miejscowości Pasieka - 80 952,71 zł ze środków własnych;
- przebudowę odcinka drogi gminnej dz. 186/2 w miejscowości Mikulin - 147 507,04 zł ze środków własnych;
- przebudowę drogi gminnej nr 108382L w miejscowości Słodków Trzeci – koszt 4 295 718,94 zł, w tym 4 080 932,99 zł ze środków Polskiego Ładu oraz 214 785,95 zł stanowiły środki własne;
- przebudowę drogi gminnej dz. 1636 w miejscowości Podlesie ul. Głęboka – koszt 129 752,97 zł ze środków własnych;
- przebudowę odcinka drogi gminnej dz. 778/2 w miejscowości Pasieka – koszt 306 006,23 zł ze środków własnych

Gmina Szastarka

Gmina Szastarka uzyskała dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład i Program Inwestycji Strategicznych na realizację:

- projektu pn.: „Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Szastarka” w kwocie 4 987 500,00 zł (całkowity koszt 5 872 064,25 zł). Prace polegały na wykonaniu nowej nawierzchni asfaltowej na 15 odcinkach dróg gminnych – łącznie 10 km. Roboty zostały wykonane w miejscowościach: Polichna Druga, Polichna Czwarta, Szastarka, Brzozówka, Brzozówka-Kolonia, Majdan-Obleszcze, Blinów Drugi, Huta Józefów, Rzeczyca-Kolonia, Wojciechów-Kolonia, Wojciechów;
- projektu pn.: „Przebudowa dróg gminnych poprzez utwardzenie płytami Yomba na terenie Gminy Szastarka” w kwocie 3 990 000,00 zł (całkowity koszt 4 586 059,99 zł). W ramach zadania utwardzono 12 odcinków dróg płytami typu „YOMB” wraz z podbudową z gruntu stabilizowanego cementem. Łączna długość to blisko 9 km. Prace zostały wykonane w miejscowościach: Polichna Pierwsza, Polichna Druga, Polichna Czwarta, Szastarka, Brzozówka, Brzozówka-Kolonia, Majdan-Obleszcze, Blinów Pierwszy, Blinów Drugi.

Z funduszu sołeckiego przeznaczono:

- 25 723,52 zł na przebudowę dróg gminnych w miejscowości Stare Moczydła;
- 202 371,25 zł na remonty dróg gminnych na terenie Gminy Szastarka.

Z budżetu gminy w 2024 r. przeznaczono dotację w wysokości 23 444,89 zł na przebudowę drogi powiatowej nr 2289L Strzyżewice-Zakrzówek-Sulów-Blinów-Polichna.

Gmina Trzydnik Duży

Gmina w raportowanych latach przeprowadziła następujące inwestycje drogowe:

- remont nawierzchni drogi gminnej nr 108592L ok. 250 m w miejscowości Agatówka – koszt 226 812,33 zł ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład;
- przebudowę drogi gminnej nr 108583L „Parama Górna” Olbincin – koszt 863 564,04 zł ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład;
- przebudowę drogi gminnej 108583L „Parama Dolna” Olbincin – koszt 3 656 518,19 zł, w tym 2 850 000,00 zł ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład; pozostała część wkład własny gminy;
- remont drogi gminnej 108614 odcinek do Kościoła w Rzeczycy Księżej – koszt 343 209,68 zł ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład;

- przebudowę drogi gminnej nr 108598L Trzydnik Mały – Baranów – koszt 1 544 510,95 zł ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład;

Przeznaczono 20 000,00 zł z budżetu gminy na dokumentację przebudowy drogi powiatowej 2715 Budki – Salomin Zdziechowice.

W 2024 r. na modernizację dróg gminnych i dróg transportu rolnego w gminie Trzydnik wydatkowano 7 498 827,00 zł, w tym 5 985 000,00 zł ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład.

W 2024 r. z funduszu sołeckiego na wykonanie dokumentacji projektowej wydatkowano:

- „Przebudowa drogi gminnej Owczarnia-Rzeczyca-Księża” - 32 800,00 zł;
- „Przebudowa drogi gminnej m. Wółka Olbięcka” – 10 000,00 zł;
- „Przebudowa drogi gminnej za mostem w m. Łychów Gościeradowski” – 5 000,00 zł.

Gmina Wilkołaz

W raportowanych latach wykonano:

- przebudowę drogi gminnej Nr 108337L od km 0+000 do km +481 w m. Zalesie – koszt 2 276 033,81 zł, w tym 1 125 851,00 zł z RFRD; w ramach zadania przebudowano odcinek 2,481 km w m. Zalesie;
- przebudowę drogi gminnej nr 118089L od km 0+006 do 0, 276,60 w m. Zdrapy – koszt 394 272,37 zł w tym 232 349,62 zł z RFRD;
- przebudowę drogi gminnej nr 118089L od km 0+006 do km 0+276,60 w m. Zdrapy – dokumentację projektową za kwotę 25 000,00 zł;
- modernizację drogi gminnej nr 108338L od km 0+000 do km+363 (odc.2) i od km 0+000 do km 0+068 (odc. 3) w m. Zalesie i Wilkołaz Trzeci – koszt 476 303,22 zł, w tym środki z budżetu Województwa Lubelskiego wyniosły 280 439,86 zł.
- dokumentację na przebudowę drogi nr 108342L w m. Pułankowice – 3 629,00 zł;
- przebudowę drogi gminnej nr 108345L od km 0+000 do km 1+870 w m. Ostrów gm. Wilkołaz – koszt 1 946 954,38 zł, w tym 865 842,82 zł z RFRD.

Gmina Zakrzówek

W raportowanych latach gmina przeprowadziła⁵⁵:

- przebudowę drogi gminnej w miejscowości Sulów wraz z budową mostu na rzece Bystrzyca – koszt 3 892 819,76 zł, w tym 1 639 491,15 zł z RFRD;
- przebudowę drogi gminnej Bystrzyca - Rudnik Pierwszy – koszt 1 088 566,71 zł, w tym 531 208,35 zł z RFRD;
- przebudowę drogi gminnej w miejscowości Bystrzyca – koszt 922 880,00 zł, w tym 534 276,00 zł z RFRD;
- przebudowę drogi gminnej w miejscowości Rudnik Drugi – dofinansowanie z RFIL w wysokości 975 817,50 zł.

Zrealizowano również projekt pn.: „Przebudowa dróg w gminie Zakrzówek etap I” – koszt 5 160 010,90 zł, w tym 4 902 010,35 zł pochodziło z dofinansowania Polski Ład. W ramach projektu wykonano:

⁵⁵ Źródło: Raport o stanie gminy Zakrzówek za rok 2023, 2024

- przebudowę dróg wewnętrznych na działkach 962, 951/2, 950/2, 965, 957/1, 949/2 obręb Zakrzówek (dojazd do cmentarza) wraz z budową miejsc postojowych (parkingu) i placu manewrowego;
- przebudowę odcinka drogi gminnej wewnętrznej na działce 716 obręb Zakrzówek;
- przebudowę drogi gminnej wewnętrznej na działce 1212 obręb w Studziankach;
- przebudowę drogi gminnej wewnętrznej na działkach 200 i 577 obręb Studzianki;
- przebudowę drogi gminnej wewnętrznej na działce 910 obręb Majdan – Grabina;
- przebudowę drogi gminnej wewnętrznej na działkach 340/2 obręb Zakrzówek i 319 obręb Rudki Kolonia.

Zrealizowano również inwestycje pn.: „Przebudowa dróg w gminie Zakrzówek etap II”. W ramach inwestycji wykonano:

- przebudowę drogi gminnej wewnętrznej na działce nr 789/1 w miejscowości Zakrzówek-Wieś wraz z włączeniem do drogi powiatowej 2289 L;
- przebudowę drogi wewnętrznej, placu manewrowego i wykonanie miejsc parkingowych na działce nr 762/8 obręb Zakrzówek;
- przebudowę drogi gminnej – działka 468/2 obręb Zakrzówek (ulica Strażacka) na długości 105 mb od granicy pasa drogi wojewódzkiej 842;
- przebudowę placu targowego w zakresie wykonania nawierzchni z kostki brukowej i odwodnienia;
- przebudowę chodnika o długości 47 m na działce nr 855/4 w miejscowości Zakrzówek.

7. Konserwacja i prowadzenie nasadzeń zieleni ochronnej przy drogach gminnych

Zgodnie z ustawą o drogach publicznych (Dz. U. z 2205 r. poz. 889) zieleń przydrożna to roślinność umieszczona w pasie drogowym, mająca na celu w szczególności ochronę użytkowników drogi przed oślepianiem przez pojazdy nadjeżdżające z kierunku przeciwnego, ochronę drogi przed zawiewaniem i zaśniewaniem, ochronę przyległego terenu przed nadmiernym hałasem, zanieczyszczeniem powietrza, wody i gleby. Utrzymywanie zieleni przydrożnej, w tym sadzenie i usuwanie drzew oraz krzewów; stanowi obowiązek zarządów dróg.

Gminy powiatu kraśnickiego wykonywały działania związane z utrzymaniem zieleni na przedmiotowym terenie polegające m.in. na koszeniu poboczy dróg gminnych, koszeniu placów i działek będących własnością gminy, wycinka zakrzaczeń w ciągu dróg gminnych, sadzenie drzew i krzewów. Zadanie wykonywane w ramach działalności statutowej.

Gmina Trzydnik Duży

Wykonano nasadzenia związane z rekompensacją przyrodniczą za wycięte drzewa – 1 061,00 zł⁵⁶.

8. Lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na hałas z dala od zabudowy mieszkalnej, lasów i obszarów chronionych (decyzje lokalizacyjne)

Decyzja o ustaleniu lokalizacji celu publicznego (tzw. decyzja lokalizacyjna) wydawana jest przez właściwy organ administracji. Decyzja jest wydawana na wniosek inwestora, który odpowiada za realizację celu publicznego.

⁵⁶ Zgodnie zdanymi udostępnionymi przez Urząd Gminy Trzydnik Duży

W raportowanych latach nie wydawano decyzji lokalizacyjnych dotyczących zakładów uciążliwych ze względu na hałas. Jednakże, jeśli zaistniałaby taka potrzeba, właściwy organ administracji – wójt, burmistrz, prezydent miasta, wojewoda – w ramach zadań statutowych, realizowałby niniejsze zadanie.

9. Informowanie właściwych organów o nowych, uciążliwych źródłach nadmiernego hałasu

Zadanie jest wykonywane przez mieszkańców, właścicieli i zarządców nieruchomości, w przypadku zaistniałej potrzeby.

Marszałek Województwa Lubelskiego i Starosta Kraśnicki nie wydali decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu na terenie powiatu kraśnickiego w raportowanych latach.

4.7. Promieniowanie elektromagnetyczne

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 5 kierunków działań w ramach obszaru interwencji Promieniowanie elektromagnetyczne. Celem jest ochrona przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

Tabela 37. Kierunki działań w obszarze interwencji Promieniowanie elektromagnetyczne

Lp.	Nazwa kierunku działania	Stan realizacji
1.	Współpraca ze służbami kontrolno-pomiarowymi obiektów emitujących pola elektromagnetyczne	↔
2.	Modernizacja i bieżąca konserwacja istniejących sieci elektroenergetycznych oraz stacji transformatorowych	↔
3.	Rozwój systemu monitoringu pól elektromagnetycznych oraz prowadzenie i aktualizacja bazy danych	↔
4.	Wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego zagadnień dotyczących pól elektromagnetycznych	↔
5.	Preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych	↔

źródło: opracowanie własne na podstawie *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2027*

1. Współpraca ze służbami kontrolno-pomiarowymi obiektów emitujących pola elektromagnetyczne

Pomiary i kontrole w zakresie promieniowania elektromagnetycznego wykonuje na bieżąco WIOŚ w Lublinie. W raportowanych latach zostały opracowane oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w województwie lubelskim. Zostały one opracowane na podstawie pomiarów wykonanych przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ w ramach PMŚ. W publikacji wykorzystano informacje w zakresie kontroli uzyskane z WIOŚ w Lublinie.

Wyniki przeprowadzonego monitoringu zostały przedstawione w zadaniu 3 niniejszego obszaru interwencji.

2. Modernizacja i bieżąca konserwacja istniejących sieci elektroenergetycznych oraz stacji transformatorowych

Operatorem systemu elektroenergetycznego dystrybucyjnego na powiatu kraśnickiego jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział Lublin. Operator sieci elektroenergetycznych w ramach bieżącego utrzymania infrastruktury elektroenergetycznej w odpowiednim stanie technicznym, przeprowadzają modernizację i bieżącą konserwację sieci elektroenergetycznych oraz stacji transformatorowych.

3. Rozwój systemu monitoringu pól elektromagnetycznych oraz prowadzenie i aktualizacja bazy danych

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ), a okresowe badania poziomów tych pól prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska (GIOŚ). Podstawą prawną prowadzenia monitoringu pól elektromagnetycznych jest art. 123 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz art. 23 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. 2024 poz. 425).

W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców – 1 punkt pomiarowy;
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców – 2 punkty pomiarowe;
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców – 3 punkty pomiarowe;
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe;
- powyżej 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe (dodatkowo 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców).

W ramach monitoringu badawczego wyznacza się jeden punkt pomiarowy w każdej gminie wiejskiej.

Badania w zakresie monitoringu pól elektromagnetycznych (PEM) na terenie powiatu kraśnickiego realizowane były w 2024 r. w 4 punktach pomiarowych w ramach stałej sieci monitoringu. Lokalizację punktów pomiarowych oraz wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 38. Lokalizacja punktów pomiarowych monitoringu pól elektromagnetycznych na rok 2024 na terenie powiatu kraśnickiego

Adres	Współrzędne geograficzne punktu pomiarowego		Nazwa punktu pomiarowego	Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]
Kraśnik, ul. Urzędowska 44 E	50.932194	22.221694	L_2022_D_1	<0,5
Kraśnik, Plac Wolności	50.921722	22.220861	L_2022_D_2	0,7
Urzędów, ul. Rynek 28	50.993962	22.144524	L_2022_E_10	0,5
Annopol, ul. Kościuszki 17	50.884217	21.858339	L_2022_E_9	<0,5

źródło: Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2024 w województwie lubelskim

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448), pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego wykonane w 2024 roku na terenie powiatu kraśnickiego nie wykazały przekroczeń poziomu dopuszczalnego.

4. Wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego zagadnień dotyczących pól elektromagnetycznych

Gminy powiatu kraśnickiego wprowadzały zapisy do MPZP mające na celu ochronę przed polami elektromagnetycznymi, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Gmina Wilkołaz

Wprowadzono zapisy w zmianie MPZP o strefach ochronnych wokół urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW.

5. Preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych

Gminy i przedsiębiorstwa leżące na terenie powiatu kraśnickiego lokalizują instalacje emitujące PEM we właściwych lokalizacjach, zgodnie z zapisami planów zagospodarowania

przestrzennego. Starosta Kraśnicki na bieżąco przyjmował zgłoszenia dot. instalacji wytwarzających pole elektromagnetyczne.



Rysunek 30. Położenie stacji bazowych telefonii komórkowej i nadajników DVB-T na terenie powiatu kraśnickiego

źródło: <https://si2pem.gov.pl/> [data dostępu: 17.11.2025 r.]

4.8. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 20 kierunków działań w ramach obszaru interwencji Nadzwyczajne zagrożenia środowiska.

Tabela 39. Kierunki działania w obszarze interwencji Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Lp.	Nazwa kierunku działania	Stan realizacji
1.	Ograniczenie ryzyka wystąpienia zagrożeń związanych z transportem materiałów niebezpiecznych	↔
2.	Wzmocnienie instytucjonalne służb inspekcji ochrony środowiska, inspekcji sanitarnej i straży pożarnej	↑
3.	Prowadzenie baz danych dotyczących zakładów, które mogą być potencjalnymi sprawcami poważnych awarii	↔
4.	Ograniczenie ryzyka wystąpienia zagrożeń przez zakłady, które mogą być potencjalnymi sprawcami poważnych awarii	↔
5.	Przygotowywanie oraz aktualizacja dokumentów planistycznych i map w zakresie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego	↔
6.	Przygotowanie i modernizacja technicznego zaplecza w zakresie ochrony przed powodzią i suszą	↔
7.	Ochrona przed pożarami	↑
8.	Sporządzanie powiatowych planów zarządzania kryzysowego	↓
9.	Opracowanie procedur określania bezpiecznych tras przewozu substancji niebezpiecznych na terenie miejscowości	↑
10.	Kontrola przestrzegania europejskiej umowy „adr” o przewozie substancji i materiałów niebezpiecznych	↑
11.	Podejmowanie przedsięwzięć w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa	↑
12.	Upowszechnianie kodeksu dobrej praktyki rolniczej w zakresie prawidłowego stosowania nawozów i środków ochrony roślin	↑
13.	Wprowadzanie w planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących obszarów osuwiskowych	↔
14.	Modernizacja i bieżąca konserwacja wałów przeciwpowodziowych	↔
15.	Modernizacja zbiorników wodnych stanowiących obiekty małej retencji oraz bieżąca konserwacja urządzeń wodnych (śluz, jazów, progów)	↑
16.	Bieżąca modernizacja i doposażanie w sprzęt remiz osp	↑
17.	Tworzenie systemu sprawnego informowania lokalnych społeczności o możliwości wystąpienia zagrożenia	↔
18.	Uwzględnienie zasad bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych w projektach organizacji ruchu na drogach gminnych oraz utrzymywanie ich nawierzchni w dobrym stanie	↑
19.	Budowa, modernizacja i bieżąca konserwacja obiektów małej retencji i urządzeń wodnych	↑
20.	Konserwacja i racjonalna eksploatacja sieci melioracyjnej	↔

źródło: opracowanie własne na podstawie *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2027*

1. Ograniczenie ryzyka wystąpienia zagrożeń związanych z transportem materiałów niebezpiecznych

W celu ograniczenia ryzyka wystąpienia zagrożeń związanych z transportem materiałów niebezpiecznych, przeprowadzano kontrole i inspekcje przez odpowiednie służby.

2. Wzmocnienie instytucjonalne służb inspekcji ochrony środowiska, inspekcji sanitarnej i straży pożarnej

Zadanie było realizowane przez władze powiatu kraśnickiego oraz gminy w zakresie współfinansowania sprzętu ratowniczego (opisane w zadaniu 11) oraz organizowania kampanii edukacyjnych (opisane w obszarze interwencji Edukacja ekologiczna). Działające jednostki straży pożarnej na terenie powiatu kraśnickiego nawiązywały międzygminną współpracę.

3. Prowadzenie baz danych dotyczących zakładów, które mogą być potencjalnymi sprawcami poważnych awarii

WIOŚ w Lublinie prowadzi Bazę „Poważne Awarie” dotyczących ZDR, ZZR i PSPAP (Potencjalny Sprawca Poważnej Awarii Przemysłowej).

Zgodnie z bazą prowadzoną przez WIOŚ w Lublinie, na terenie powiatu kraśnickiego występuje 1 zakład będący PSPAP i jest nim Fabryka Łóżek Tocznych S.A. w Kraśniku.

4. Ograniczenie ryzyka wystąpienia zagrożeń przez zakłady, które mogą być potencjalnymi sprawcami poważnych awarii

Ograniczanie ryzyka wystąpienia zagrożeń jest realizowane przez WIOŚ w Lublinie poprzez okresowe kontrole.

W raportowanych latach, WIOŚ w Lublinie przeprowadzał kontrole dokumentacyjne oraz terenowe Potencjalnego Sprawcy Poważnej Awarii Przemysłowej, występującego na terenie powiatu kraśnickiego. Nie wystąpiły żadne nieprawidłowości oraz nie podjęto żadnych decyzji administracyjnych. Na terenie powiatu kraśnickiego w analizowanych latach nie wystąpiła żadna awaria przemysłowa oraz zdarzenie o znamionach poważnej awarii przemysłowej.

5. Przygotowywanie oraz aktualizacja dokumentów planistycznych i map w zakresie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego

PGW WP w ramach działalności statutowej, realizowało prace obejmujące sporządzenie map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego dla obszarów i typów powodzi wskazanych w wyniku przeglądu i aktualizacji Wstępnej Oceny Ryzyka Powodziowego (WORP).

Główne cele planów zarządzania ryzykiem powodziowym obejmują:

- ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej poprzez rekomendowane do realizacji działania służące minimalizacji zidentyfikowanych ryzyk i obniżaniu strat powodziowych;
- zapewnienie warunków redukujących możliwość występowania powodzi;
- redukcja obszaru zagrożonego powodzią oraz zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami zagrożenia powodziowego;
- redukcja wrażliwości społeczności i obiektów na obszarze zagrożenia powodzią;

- przeprowadzenie analiz, w tym: analizy rozkładu ryzyka powodziowego w celu identyfikacji miejsc problemowych, modelowanie hydrauliczne w celu określenia skuteczności i efektywności proponowanych działań, analizę kosztów i korzyści, analizę i ocenę zgodności przyjętych ostatecznych wariantów działań z wymogami prawnymi i środowiskowymi, a także analizę wielokryterialną (z doбором szeregu obiektywnych kryteriów powodziowych, środowiskowych czy ekonomicznych).

Okres realizacji zadania przypada na III cykl planistyczny obejmujący lata 2022-2027.

Powiatowy Plan Przeciwpowodziowy jest aktualizowany na bieżąco.

6. Przygotowanie i modernizacja technicznego zaplecza w zakresie ochrony przed powodzią i suszą

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego realizuje Powiatowy Plan Przeciwpowodziowy. Monitorowana jest sytuacja na rzece Wiśle oraz ćwiczenia przeciwpowodziowe organizowane są wspólnie z KP PSP w Kraśniku.

Zadanie wykonywane w sposób ciągły przez PGW WP w ramach działań związanych z modernizacją zbiorników wodnych stanowiących obiekty małej retencji, bieżącą konserwacją urządzeń wodnych oraz konserwacji wałów przeciwpowodziowych.

7. Ochrona przed pożarami

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 188), ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- zapewnianie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia oraz na rzecz ochrony ludności;
- prowadzenie działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej.

Zadanie realizowane przez gminy i powiat poprzez wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt i umundurowanie oraz zapewnienie gotowości bojowej (opisane w zadaniu 11 niniejszego obszaru interwencji).

Gmina Wilkołaz

W celu popularyzacji wśród społeczeństwa zagadnień dotyczących ochrony przeciwpożarowej:

- organizowano Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze dla dorosłych i dla Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych;
- organizowano eliminacje gminne i środowiskowe Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „MŁODZIEŻ ZAPOBIEGA POŻAROM” i Konkursów Plastycznych o tematyce p. poż;
- prowadzono pogadanki w środowisku o tematyce przestrzegania przepisów przeciwpożarowych;
- organizowano pokazy o tematyce ratowniczo-gaśniczej dla dzieci w szkołach podstawowych z terenu gminy Wilkołaz.

8. Sporządzanie powiatowych planów zarządzania kryzysowego

W raportowanych latach nie sporządzano powiatowego planu zarządzania kryzysowego.

9. Opracowanie procedur określania bezpiecznych tras przewozu substancji niebezpiecznych na terenie miejscowości

Gmina Kraśnik

Transport materiałów uznanych za niebezpieczne podlega rygorystycznym przepisom międzynarodowej umowy ADR. Transport musi być planowany tak, aby omijać zabudowane obszary i zapewniać bezpieczeństwo. Przez teren gminy Kraśnik przebiega nowo wybudowana droga ekspresowa S-19, obwodnica południowa miasta Kraśnik DK74, droga wojewódzka KDW 848, oraz linia kolejowa relacji Lublin – Przeworsk.

Gmina Wilkołaz

Wprowadzono odpowiednie zapisy dotyczące procedur określania bezpiecznych tras przewozu substancji niebezpiecznych na terenie gminy:

- odbiór azbestu tylko przez specjalistyczne firmy, działające zgodnie z przepisami;
- zapisy w zezwoleniach dla firm na odbiór ścieków z terenu gminy - wymagania w zakresie jakości usług - prawidłowe transportowanie nieczystości, nie zakłócając ruchu na drogach publicznych oraz w sposób niepowodujący zanieczyszczenia terenu i trasy wywozu.

10. Kontrola przestrzegania europejskiej umowy „adr” o przewozie substancji i materiałów niebezpiecznych

Funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego KPP w Kraśniku w ramach realizacji zadań doraźnych przeprowadzili 21 kontroli w latach 2023-2024. ITD w ramach działalności statutowej przeprowadzono kontrole drogowe.

11. Podejmowanie przedsięwzięć w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa

Gminy powiatu kraśnickiego realizowały zadania poprzez współfinansowanie niezbędnego sprzętu i umundurowania, w celu zapewniania gotowości bojowej jednostek OSP. Zapewniano urządzenia przeciwpożarowe w celu możliwości przeprowadzenia ewakuacji oraz prowadzenie akcji ratowniczych.

Gmina Annopol

Wykonano karosaż samochodu OSP Annopol (wyposażenie i dostosowanie zakupionego busa do warunków pojazdu uprzywilejowanego OSP) za kwotę 37 998,98 zł.

W 2023 r. z funduszu sołeckiego przeznaczono 16 747,00 zł na doposażenie wozu bojowego OSP Borów; zakupiono wyposażenie do PSP w Grabówce – koszt 3 000,00 zł, zakupiono wyposażenie do PSP w Dąbrowie – 10 000,00 zł; zakupiono wyposażenia do PSP w Świeciechowie – 3 000,00 zł; zakupiono wyposażenia do PSP w Świeciechowie – 7 000,00 zł.

Gmina Gościeradów

W 2023 r. wydatkowano 48 000,00 zł na zakup samochodu lekkiego dla OSP Aleksandrów. W 2023 r. z funduszu sołeckiego przeznaczono środki w wysokości 26 936,52 zł na wyposażenie jednostek OSP, natomiast w 2024 r. przeznaczono 15 360,34 zł.

Gmina Urzędów⁵⁷

W 2023 r. jednostkom OSP Leszczyna i OSP Popkowice udało się pozyskać dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. Jednostki otrzymały środki w wysokości 15 000,00 zł na jednostkę. Zostało przyznane również dofinansowanie z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji jednostce OSP Bęczyn w wysokości 5 000,00 zł. W ramach dofinansowania zewnętrznego z tytułu dotacji od KSRG jednostka OSP Urzędów uzyskała dofinansowanie w kwocie 4 700,00 zł, natomiast jednostka OSP Boby 9 500,00 zł.

Dodatkowe wyposażenie zakupione zostało w ramach dofinansowania ze Starostwa Powiatowego w Kraśniku. Wszystkie jednostki otrzymały dofinansowanie w kwocie 2 000,00 zł (3 jednostki), natomiast jednostki będące w Krajowym Systemie Ratowniczo Gaśniczym tj. OSP Urzędów i OSP Boby otrzymały środki w kwocie 3 100,00 zł. Ponadto ze środków Komendy Głównej PSP Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze otrzymały środki finansowe MDP Urzędów w kwocie 4 300,00 zł, MDP Bęczyn 3 000,00 zł. Jednostka OSP w Bobach otrzymała nowy sprzęt tj. quad pożarniczy. Pojazd zakupiony w ramach projektu „Dostosowanie Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego na terenie województwa lubelskiego do zmian klimatycznych, zmian w środowisku naturalnym oraz zagrożeń cywilizacyjnych”, dofinansowanego z programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

Gmina Kraśnik⁵⁸

W 2023 r. wydatkowano 108 300,00 zł na zakup wentylator, maski, zakupiono regał półkowy, wyremontowano pomieszczenia, zakupiono hydronetki metalowe. W 2024 r. zakupiono hełmy GALLET, zakupiono pompę elektryczną, zakupiono klimatyzator – koszt 30 050,00 zł. Środki pochodziły z budżetu gminy oraz z funduszu zewnętrznego.

Gmina Szastarka

W 2023 r. zakupiono średni samochód ratowniczy dla OSP Polichna – środki zewnętrzne w ramach dotacji w wysokości 300 000,00 zł oraz 104 637,72 zł z funduszu sołeckiego.

Gmina Wilkołaz

W 2023 r. na zakup ubrań bojowych dla OSP Wólka Rudnicka wydatkowano 12 499,92 zł. Udzielono dotacji na zakup samochodu dla OSP Pułankowice w wysokości 10 000,00 zł. Otrzymano również środki z Funduszu Sprawiedliwości w wysokości 13 900,00 zł.

Gmina Trzydnik Duży

Z funduszu sołeckiego w 2023 r. przeznaczono 15 500,00 zł na zapewnienie gotowości bojowej. Na zakup wyposażenia i mundurów przeznaczono 5 000,00 zł z funduszu sołeckiego.

Gmina Zakrzówek

W 2024 r. przeznaczono dotację na zakup samochodu dla Komendy Powiatowej Policji w wysokości 40 000 zł oraz w 2023 r. – 10 000,00 zł.

⁵⁷ Źródło: Raport o stanie gminy Urzędów za rok 2023

⁵⁸ Zgodnie z udostępnionymi danymi przez Urząd Gminy Kraśnik

12. Upowszechnianie kodeksu dobrej praktyki rolniczej w zakresie prawidłowego stosowania nawozów i środków ochrony roślin

W raportowanych latach ze środków PROW 2014-2020 oraz PS WPR 2023-2027 wypłacono na realizację działania „Rolnictwo ekologiczne” kwotę w wysokości 609 859,43 zł (kwota przyznanych płatności w kampaniach 2023-2024, zgodnie z danymi wniosków złożonych w Biurze Powiatowym ARiMR w Kraśniku, wg. miejsca zamieszkania wnioskodawcy).

ARiMR w Lublinie przyjmował również wnioski o płatności dotyczące Wsparcia inwestycji w gospodarstwach rolnych, Działanie 4.1.1: Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000 oraz Działanie 4.1.2: Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

13. Wprowadzanie w planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących obszarów osuwiskowych

Na terenie powiatu na działkach nr 541, 539/2 obręb ewid.: 0011 (Ośrodek), miasto Kraśnik, pow. kraśnicki, woj. lubelskie, ze względu na przejawy spelzływania (zwłaszcza w północnej części) w rejonie skarpy wyznaczony został Teren Zagrożony Ruchami Masowymi. Karta Rejestracyjna Terenu Zagrożonego została wykonana i sfinansowana w ramach Projektu SOPO oraz została wprowadzona do bazy SOPO pod nr ID 24398.

Gminy wprowadzają zapisy dotyczące obszarów osuwiskowych w razie wystąpienia takiej potrzeby, w ramach działalności statutowej.

14. Modernizacja i bieżąca konserwacja wałów przeciwpowodziowych

RZGW w Warszawie

W raportowanych latach wykonano mechaniczne i ręczne wykaszanie skarp i korony wałów wraz z wygrabieniem porostów, ręczne ścinanie krzewów, usuwanie wiatrołomów z korony wału, uzupełnianie ubytków (dziur i wyrw) w skarpach, na koronie wałów i na przejazdach wałowych, oczyszczenie schodów i przejazdów wałowych, usuwanie uszkodzeń w korpusie wału, zbieranie i utylizacja odpadów komunalnych, naprawa i konserwacja szlabanów na przejazdach, bieżąca obsługa pompowni. Na zadanie uzyskano środki zewnętrzne w wysokości 1 122 202,90 zł⁵⁹.

RZGW w Krakowie

W 2023 r. wykonano:

- dwukrotne koszenia wałów przeciwpowodziowych - prawy wał rzeki Wisły w km 0+000 - 5+200 – koszt 30 530,24 zł ze środków własnych i zewnętrznych;
- utrzymanie wałów przeciwpowodziowych wraz z urządzeniami towarzyszącymi – prawy wał rzeki Wisły w km 0+000 - 5+200;

W 2024 r. zrealizowano:

- dwukrotne koszenia wałów przeciwpowodziowych - prawy wał rzeki Wisły w km 0+000 - 5+200 – koszt 30 530,24 zł ze środków zewnętrznych;
- utrzymanie wałów przeciwpowodziowych wraz z urządzeniami towarzyszącymi – prawy wał rzeki Wisły w km 0+000 - 5+200;

⁵⁹ Zgodnie z udostępnionymi danymi przez RZGW w Warszawie

15. Modernizacja zbiorników wodnych stanowiących obiekty małej retencji oraz bieżąca konserwacja urządzeń wodnych (śluz, jazów, progów)

Miasto Kraśnik

Działania ciągle wykonywane każdego roku: Przeprowadzanie okresowej kontroli rocznej stanu technicznego i przydatności do użytkowania zbiornika „Zalew Kraśnicki”. W ramach przeglądu wykonano:

- koszenie skarpy odpowietrznej, odwodnej grobli;
- obkoszanie i czyszczenie terenu wokół zbiornika;
- oczyszczenie schodów skarpowych;
- uzupełnienie smarowania w urządzeniach wyciągowych jazu i zasuw;
- zabezpieczenie antykorozyjne wszystkich elementów metalowych na budowlach hydrotechnicznych;
- oczyszczenie z roślinności i osadu rowów opaskowych;
- zabudowa wyrw obustronnych w skarpach rzeki poniżej jazu piętrzącego;
- oczyszczenie powierzchni betonowych wszystkich budowli z mchów i porostów.

RZWG w Krakowie

W 2024 r. na zabudowanie nor, likwidację tam i zatorów punktowych oraz liniowych na ciekach i wałach zlokalizowanych na terenie NW Sandomierz wydatkowano ze środków zewnętrznych kwotę 99 075,00 zł.

16. Bieżąca modernizacja i doposażanie w sprzęt remiz osp

Gminy powiatu kraśnickiego realizowały zadania poprzez wyposażenie i modernizację remiz OSP.

Gmina Annopol

Gmina przeznaczyła środki na odbudowanie remizy OSP w Suchoj Wólce, uszkodzonej w wyniku pożaru, w wysokości 33 541,13 zł w 2023 r. oraz 117 872,82 zł w 2024 r. W 2024 r. na remont remizy OSP w m. Bliskowice przeznaczono 10 000,00 zł oraz montaż balustrady w budynku OSP w Popowie za kwotę 12 800,00 zł (fundusz sołecki). Wykonano montaż garażu blaszanego dla potrzeb OSP w Świeciechowie Dużym za kwotę 5 000,00 zł. Z funduszu sołeckiego na doposażenie wozu bojowego OSP Borów przeznaczono 20 000,00 zł. Na zakup oświetlenia do OSP Janiszów wydatkowano z funduszu sołeckiego 2 979,68 zł.

Gmina Gościeradów

W 2024 r. przeznaczono z funduszu sołeckiego 101 428,95 zł m.in. na rozbudowę garaży OSP, rozbudowy budynku OSP, doposażenie budynków remiz.

Gmina Trzydnik Duży

W 2023 r. wykonano dokumentację modernizacji budynku OSP – koszt 18 690,57 zł.

Gmina Szastarka

W 2023 r. zakupiono wyposażenie dla jednostek OSP z terenu Gminy Szastarka – koszt 607 725,00 zł. W 2024 r. z funduszu sołeckiego zmodernizowano remizę OSP Blinów – koszt 46 559,57 zł, do budynku OSP Brzozówka – 12 987,00 zł, do OSP Huta Józefów – koszt 34 523,83 zł, do OSP Podlesie - 25 852,14 zł.

Gmina Wilkołaz

W 2023 r. wydatkowano 3 995,37 zł na zakup wyposażenia budynku OSP Pułankowice. Zamontowano klimatyzację w remizie OSP Pułankowice w kwocie 19 697,99 zł. Zadania zrealizowane z funduszu sołeckiego. Na zakup wyposażenia remizy OSP w Zalesiu wydatkowano z funduszu sołeckiego 10 999,95 zł. W 2023 r. wykonano dokumentację oraz zakupiono mapę do celów projektowych termomodernizacji OSP w Zalesiu, wydatkując 69 880,00 zł.

W 2024 r. zakupiono wyposażenie budynku remizy OSP Pułankowice w kwocie 1 996,30 zł z funduszu sołeckiego. Wykonano termomodernizację OSP w Zalesiu, w ramach Programu Funduszu Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027. Koszt całkowity wyniósł 530 477,72 zł. Przekazano dotację celową dla OSP w Ewuninie w wysokości 4 465,00 zł na wykonanie dokumentacji technicznej na termomodernizację budynku remizy.

17. Tworzenie systemu sprawnego informowania lokalnych społeczności o możliwości wystąpienia zagrożenia

Gmina Wilkołaz

Udostępnianie na stronie internetowej gminy ostrzeżeń meteorologicznych, dotyczących burz, wichur, gradu czy suszy.

Gmina Kraśnik

Gmina Kraśnik posiada system informowania mieszkańców SMS. Mieszkańcy chcący otrzymywać powiadomienia, składają w Urzędzie Gminy deklarację. Jest to usługa polegająca na wysyłaniu automatycznych wiadomości tekstowych do mieszkańców w celu powiadamiania ich o ważnych sprawach lokalnych, takich jak awarie, zagrożenia, wydarzenia kulturalne, czy też inne istotne informacje. Stosowne komunikaty udostępniane są również w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej gminy.

Gmina Zakrzówek

W 2024 r. uruchomiono bezpłatny system powiadamiania SMS. Chętni mieszkańcy, którzy chcieli otrzymywać powiadomienia, składali w Urzędzie Gminy formularz w celu przesyłania w formie wiadomości SMS powiadomień o zagrożeniach, awariach i remontach, które mogą wystąpić w gminie Zakrzówek, imprezach oraz innych wydarzeniach organizowanych na terenie gminy Zakrzówek, a także powiadomień podatników m. in. o zbliżającym się terminie płatności podatków oraz należności za wywóz odpadów.

Gmina Gościeradów

Na terenie gminy działania bezpłatny Samorządowy Informator SMS, który pozwala na informowanie mieszkańców o zagrożeniach atmosferycznych, zebraniach sołeckich, awariach np. (wodociągu, linii energetycznej itp.), imprezach kulturalnych, sportowych oraz innych ważnych wydarzeniach na terenie gminy Gościeradów⁶⁰.

Gmina Trzydnik Duży

Gmina publikuje na swojej stronie internetowej informacje dot. ostrzeżeń meteorologicznych oraz hydrologicznych, obejmujących teren gminy Trzydnik Duży.

⁶⁰ Źródło: https://goscieradow.pl/cms/2081/system_powiadamiania_sms [data dostępu: 28.11.2025 r.]

18. Uwzględnienie zasad bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych w projektach organizacji ruchu na drogach gminnych oraz utrzymywanie ich nawierzchni w dobrym stanie

Gminy wykonywały remont nawierzchni dróg gminnych przebiegających przez ich teren (opisane w zadaniu 1 w obszarze interwencji Ochrona przed hałasem). Zasady bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych w projektach organizacji ruchu na drogach gminnych były wprowadzane m.in. zgodnie z Ustawą o przewozie towarów niebezpiecznych.

19. Budowa, modernizacja i bieżąca konserwacja obiektów małej retencji i urządzeń wodnych

RZGW w Krakowie

W raportowanych latach RZGW w Krakowie zrealizowało:

- naprawę układu sterowania pompy nr 1 na pompowni w Janiszowie – koszt 42 890,10 zł ze środków własnych;
- usługę przeglądu pomp oraz zasuw z ustaleniem przyczyn ewentualnych niesprawności wraz z późniejszym remontem – na przepompowniach Grabina, Kępa Chwałowska, Janiszów;
- prace remontowe na przepompowni Janiszów - 421 521,68 zł ze środków zewnętrznych;
- remont pomp i zasuw odcinających na przepompowniach Janiszów i Kępa Chwałowska;
- dostosowano układ pomiarowy do wymagań TPA na przepompowni Janiszów - 29 889,00 zł ze środków zewnętrznych;
- naprawę (wymianę) układu sterowania pompy nr 2 przepompowni Janiszów – koszt 44 599,80 zł ze środków zewnętrznych;
- instalację alarmową w przepompowni Janiszów – koszt 3 892,00 zł ze środków zewnętrznych;
- awaryjne sprawdzenie układu pomiarowego na przepompowni Janiszów po modernizacji - dostosowania do wymogów TPA – koszt 701,31 zł ze środków własnych;

20. Konserwacja i racjonalna eksploatacja sieci melioracyjnej

Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy – do tej spółki lub tego związku spółek wodnych⁶¹. Konserwacja i racjonalna eksploatacja sieci melioracyjnej była wykonywana na bieżąco przez właścicieli gruntów.

Gmina Kraśnik

Zadanie realizowane poprzez zapewnienie prawidłowego funkcjonowania urządzeń melioracyjnych (np. rowów) poprzez regularne i systematyczne utrzymanie ich w dobrym stanie tj. wykaszanie roślinności, odmulanie dna rowów, usuwanie przeszkód (gałęzi, kamieni), a także naprawę skarp. Odpowiedzialność za te prace ponoszą właściciele gruntów.

⁶¹ Źródło: <https://www.gov.pl/web/wody-polskie/stan-rowow-melioracyjnych-moze-przyczyniac-sie-do-bilansu-powodziowego> [data dostępu: 28.11.2025 r.]

4.9. Ochrona zasobów kopalin

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 4 kierunki działań w ramach obszaru interwencji Ochrona zasobów kopalin.

Tabela 40. Kierunki działań w obszarze interwencji Ochrona zasobów kopalin

Lp.	Nazwa kierunku działania	Stan realizacji
1.	Racjonalne udzielanie koncesji na eksploatację złóż z uwzględnieniem uwarunkowań środowiska (złoża o pow. do 2 ha)	↔
2.	Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych zgodnie z kierunkami optymalnymi dla każdego wyrobiska	↔
3.	Ewidencjonowanie i ograniczanie nielegalnej eksploatacji kopalin	↔
4.	Racjonalizacja wydobywania kopalin w lokalnych planach zagospodarowania przestrzennego	↔

źródło: opracowanie własne na podstawie *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2027*

1. Racjonalne udzielanie koncesji na eksploatację złóż z uwzględnieniem uwarunkowań środowiska (złoża o pow. do 2 ha)

Eksploatacja kopalin ze złóż wymaga uzyskania koncesji, która uprawnia do wykonywania działalności gospodarczej w oznaczonej przestrzeni.

Zgodnie z ustawą Prawo górnicze i geologiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290 ze zm.), koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, jeżeli jednocześnie są spełnione następujące wymagania, udziela starosta:

- obszar udokumentowanego złoża nieobjętego własnością górnictwem nie przekracza 2 ha;
- wydobywanie kopalin ze złoża w roku kalendarzowym nie przekroczy 20 000 m³,
- działalność będzie prowadzona metodą odkrywkową oraz bez użycia środków strzałowych.

Organ koncesyjny, w celu realizacji zasady racjonalnego udzielania koncesji na eksploatację złóż, dokonuje analizy i oceny planowanej działalności z przepisami prawa oraz uwarunkowaniami środowiskowym.

2. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych zgodnie z kierunkami optymalnymi dla każdego wyrobiska

Zgodnie z ustawą Prawo górnicze i geologiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290 ze zm.), podmiot, który uzyskał koncesję na eksploatację złoża, ma obowiązek przeprowadzenia rekultywacji po zakończeniu wydobywania. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych może być prowadzona w kierunku rolnych, leśnym, rekreacyjnym.

Proces rekultywacji ma na celu przywrócenie wartości użytkowych oraz przyrodniczych terenu, na którym były eksploatowane złoża. Zadanie jest realizowane na bieżąco przez podmioty prowadzące działalność wydobywczą, po zakończonym wydobywaniu.

3. Ewidencjonowanie i ograniczanie nielegalnej eksploatacji kopalin

Ewidencjonowanie i ograniczanie nielegalnej eksploatacji kopalin odbywa się poprzez monitorowanie wydobywania kopalin, kontrole oraz podejmowanie działań zapobiegających

nielegalnym pracom wydobywczym. Organy koncesyjne odpowiadają za prowadzenie ewidencji wydobywania kopalin, kontrolę legalności eksploatacji oraz nakładanie opłat podwyższonych za nielegalne pozyskiwanie kopalin. Okręgowy Urząd Górniczy odpowiada za bieżący nadzór nad ruchem zakładów górniczych.

4. Racjonalizacja wydobywania kopalin w lokalnych planach zagospodarowania przestrzennego

Gminy powiatu kraśnickiego na bieżąco wprowadzały zapisy do MPZP, mające na celu racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami kopalin. Wprowadzanie odpowiednich zapisów do MPZP ma na celu ochronę złóż, unikania kolizji z zabudową oraz racjonalne wydobywanie.

4.10. Edukacja ekologiczna

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 8 kierunków działań w ramach obszaru interwencji Edukacja ekologiczna.

Tabela 41. Kierunki działania w obszarze interwencji Edukacja ekologiczna

Lp.	Nazwa kierunku działania	Stan realizacji
1.	Kontynuowanie dotychczasowych akcji dotyczących popularyzacji w zakresie ekologii, ochrony środowiska i gospodarki odpadami	↑
2.	Współdziałanie powiatu z lokalnymi mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i działań podejmowanych w sprawie jego ochrony	↓
3.	Wzmoczona współpraca starostwa ze szkołami, przedstawicielami środowiska naukowego i pozarządowymi organizacjami	↑
4.	Informowanie społeczeństwa o możliwościach ich udziału w działaniach na rzecz ochrony środowiska	↑
5.	Dofinansowanie i finansowanie przedsięwzięć mających na celu propagowanie zagadnień związanych z ochroną środowiska	↑
6.	Prowadzenie akcji informacyjnych i szkoleniowych dotyczących zachowań proekologicznych	↑
7.	Zaangażowanie w sprawy edukacji ekologicznej grup dorosłych społeczeństwa	↑
8.	Prowadzenie edukacji ekologicznej w szkołach oraz kształtowanie postaw dorosłych	↑

źródło: opracowanie własne na podstawie *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2027*

Poniżej wyszczególniono również 3 zadania przypisane do konkretnych podmiotów.

Tabela 42. Zadania w obszarze interwencji Edukacja ekologiczna

Lp.	Nazwa zadania	Realizator	Stan realizacji
1.	Warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu gospodarki niskoemisyjnej	Gmina Wilkołaz	↓
2.	Działania edukacyjne skierowane do mieszkańców Gminy- Dzień Gospodarki Niskoemisyjnej	Gmina Wilkołaz	↓
3.	Promocja proekologicznych zachowań	Gmina Wilkołaz	↑

źródło: opracowanie własne na podstawie *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2027*

1. Kontynuowanie dotychczasowych akcji dotyczących popularyzacji w zakresie ekologii, ochrony środowiska i gospodarki odpadami

Miasto Kraśnik

Miasto Kraśnik uczestniczyło w projekcie „Zasadźmy 550 drzew!” organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie w kilku miastach regionu. Organizatorem

tej edukacyjno- ekologicznej akcji było Miasto Kraśnik wraz z Fundacją Odzyskaj Środowisko. Projekt obejmował 3 etapy. Przeprowadzono warsztaty edukacyjne w Szkole Podstawowej nr 3 im. Adama Mickiewicza dla klas I-III. Podczas zajęć uczniowie mogli wykonać własne kompozycje z elektrycznych śmieci. Każdy mógł także poznać zasady selektywnej zbiórki elektroodpadów. Nasadzono 200 gatunków miododajnych nad zalewem przy ulicy Nadstawnej w Kraśniku⁶². W Centrum Kultury i Promocji przeprowadzono warsztaty pn.: „Lasy w szkole” oraz EKO sztafety. Uczestnikami spotkania byli uczniowie szkół nr 5 i 6. Ostatnim etapem była organizacja konferencji podsumowującej. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, pszczelarzy, wędkarzy oraz rodzinnych ogródków działkowych⁶³.

Miasto Kraśnik w sposób ciągły przeprowadza akcje ekologiczne, do których udziału zachęca mieszkańców miasta z każdej grupy wiekowej. Zadanie wykonywane ze środków własnych.

Do działań tych należą:

1. Akcja sprzątanie lasu. W ramach akcji mieszkańcy mogą zrobić coś dobrego dla ekologii i swojej małej ojczyzny. Dzięki akcji las zostaje posprzątany z zalegających śmieci, a przy okazji jest to bardzo dobra lekcja ekologii.
2. Operacja Czysta rzeka. W ramach akcji zachęcamy mieszkańców do udziału w sprzątaniu terenów nad rzeką Wyżnicą. W ramach akcji mieszkańcy mogą pomóc środowisku i oczyścić naszą lokalną rzekę, poprzez wyzbieranie śmieci zarówno z brzegów rzeki, jak z jej nurtu.

Gmina Annopol

W ramach akcji edukacyjnych firma Remondis, działając na podstawie umowy podwykonawstwa z EKO-KRAS, przeprowadziła pogadankę w Szkole Podstawowej w Annopolu na temat segregacji odpadów, ponadto wspólnie z pracownikiem Urzędu Miejskiego, odbywały się spotkania w sołectwach z mieszkańcami Gminy Annopol, mające na celu podniesienie świadomości na temat właściwego postępowania z odpadami, rozprowadzone zostały broszury informacyjne – ulotki do wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych, w trakcie wywozów realizowanych w 2024 r. Wzór stanowiły ulotki, które uprzednio zostały zaakceptowane przez gminę⁶⁴.

Gmina Dzierzkowice

W celu promocji zeroemisyjnego transportu rowerowego w analizowanych latach. zorganizowano „Bicykliada”, która z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem. W kolejnych rajdach startuje coraz większa liczba rowerzystów. Do wyboru były trzy opcje tras. Dla najmłodszych organizatorzy przygotowali trasę "Family" o długości 10 kilometrów. Rowerzyści, którzy pojechali trasą "Fun", pokonali dwa razy dłuższy dystans, a na szlaku "Mega" do przejechania było 48 kilometrów.

W dniach 20-22 października 2023 r. odbył się I Fotograficzny plener przyrodniczy w gminie Dzierzkowice. Fotografowie Przyrody ze Związku Polskich Fotografów Przyrody z Okręgu Lubelskiego zwiedzili malownicze miejsca naszej gminy. Uczestnicy pleneru byli bardzo

⁶² Źródło: <https://odzyskajsirodowisko.pl/zasadzimy-przyszlosc-krasnik-w-zieleni-200-drzew-z-okazji-jubileuszu-województwa-lubelskiego-2> [data dostępu: 19.11.2025 r.]

⁶³ Źródło: Raport o stanie miasta Kraśnik za rok 2024

⁶⁴ Źródło: Raport o stanie gminy Annopol za rok 2024

zadowoleni z warunków pracy i podkreślali, że Dzierzkowice i okolice są dla nich bardzo atrakcyjnym obiektem do fotografowania⁶⁵.

Gmina Gościeradów

W analizowanych latach zorganizowana została akcja „Sprzątania Świata”, w której udział wzięli uczniowie, nauczyciele oraz pracownicy szkół podstawowych z terenu gminy Gościeradów, Koła Gospodyń Wiejskich z terenu gminy, Ochotnicze Straże Pożarne, pracownicy i mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Gościeradowie, pracownicy oraz podopieczni Warsztatów Terapii Zajęciowej, Nadleśnictwo Gościeradów, Stowarzyszenie Przyjaciół Gościeradowa, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Szczecyn, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Księżomierz, pracownicy Gminnego Ośrodka Kultury, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej i Urzędu Gminy. Posprzątane zostały m.in. przydrożne rowy, jak również tereny publiczne, z których na co dzień korzystają wszyscy mieszkańcy gminy oraz osoby zwiedzające nasze piękne tereny, do których należą m.in. pomnik przyrody nieożywionej „Źródlika” w miejscowości Łany, który z uwagi na swój wyjątkowy charakter, powinien być bezwzględnie chroniony przez zanieczyszczeniem⁶⁶.

Gmina Kraśnik

Na stronie internetowej gminy Kraśnik, jak również w lokalnej prasie, publikowane były artykuły na temat organizowanych akcji ekologicznych. Mieszkańców gminy Kraśnik informowano o tym, jakie rodzaje odpadów można wrzucać do poszczególnych pojemników (np. papier, szkło, tworzywa sztuczne, bioodpady). Ponadto na terenie gminy promowane były zasady segregacji i korzyści dla środowiska. Zapewniono łatwy dostęp do informacji o zasadach segregacji odpadów, tj. na stronie internetowej urzędu oraz w formie ulotek dystrybuowanych przez firmę odbierającą odpady na terenie gminy wraz z rocznym harmonogramem odbioru.

Placówki edukacyjne z terenu gminy Kraśnik w latach 2023-2024 również organizowały akcje ekologiczne w tym zakresie, niektóre z nich to: "Zbiórka makulatury", "Sprzątanie Świata", "Zbiórka Zużytego Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego", "Zbieraj baterie", "Zakręcona akcja" - zbiórka nakrętek, Projekt edukacyjny "W tekturowym świecie dobrze bawić się będziecie" - kształtowanie świadomości ekologicznej, Zajęcia dydaktyczne o tematyce proekologicznej - segregowanie śmieci, udział w konkursie ekologicznym "Každy Chwał sprząta świat", Zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w ramach akcji "Wszystkie dzieci zbierają elektrośmieci".

Gmina Trzydnik Duży

W analizowanych latach przeprowadzono Rodzinny Konkurs Ekologiczny pn.: „Ze starego coś nowego” z udziałem mieszkańców gminy Trzydnik Duży. W 2024 r. rodzinne zespoły z niepotrzebnych materiałów i tworzyw, które znaleźli w domach, wykonywali eko-pojazdy. Tworzyli je m.in. z butelek PET, guzików, tekturowych rolek po papierze toaletowym, nakrętek czy nawet plastikowych doniczek⁶⁷. Ponadto, organizowano coroczne konkursy z okazji „Dnia Ziemi” oraz akcje sprzątania świata.

⁶⁵ Źródło: Raport o stanie gminy Dzierzkowice za rok 2023, 2024

⁶⁶ Źródło: <https://goscieradow.pl/wiadomosci/67651/akcja-sprzatania-w-gminie-goscieradow> [data dostępu: 28.11.2025 r.]

⁶⁷ Źródło: <https://www.trzydnikduzy.pl/aktualnosci/n,355991,konkurs-ekologiczny-na-finiszu.html> [data dostępu: 28.11.2025 r.]

2. Współdziałanie powiatu z lokalnymi mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i działań podejmowanych w sprawie jego ochrony

Zadanie nie było realizowane w raportowanych latach.

3. Wzmocniona współpraca starostwa ze szkołami, przedstawicielami środowiska naukowego i pozarządowymi organizacjami

Powiat kraśnicki w analizowanych latach zorganizował i przeprowadził szereg konkursów dotyczących tematyki ochrony środowiska (wymienione w zadaniu 8 niniejszego obszaru interwencji).

W 2023 r. w ramach „Europejskiego Tygodnia Mobilności” przeprowadzono następujące akcje:

- podsumowanie konkursu plastycznego pod nazwą: „Gdzie poniosą mnie moje nogi” dla przedszkoli oraz uczniów szkół podstawowych;
- III Powiatowy Rajd Rowerowy „Rowerem po zdrowie” dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Wydatkowało z budżetu powiatu 3 999,99 zł.

W 2024 r. zorganizowano IV Powiatowy Rajd Rowerowy „Rowerem po zdrowie” dla uczniów szkół ponadpodstawowych, przeznaczając z budżetu powiatu 2 200,00 zł.

4. Informowanie społeczeństwa o możliwościach ich udziału w działaniach na rzecz ochrony środowiska

Powiat kraśnicki oraz gminy powiatu kraśnickiego publikowały informacje na swoich stronach internetowych, mediach społecznościowych nt. wydarzeń i organizowanych akcji na rzecz ochrony środowiska, zachęcając mieszkańców do aktywnego udziału.

5. Dofinansowanie i finansowanie przedsięwzięć mających na celu propagowanie zagadnień związanych z ochroną środowiska

Na terenie powiatu kraśnickiego został utworzony system doradztwa, który opiera się na propagowaniu i edukacji w zakresie racjonalnego korzystania z zasobów środowiskowych, ochrony i przeciwdziałania skutkom występujących zmian klimatycznych i ekstremalnych zjawisk pogodowych, w tym doradztwa dotyczącym racjonalnego gospodarowania wodą i podnoszenia świadomości dotyczącej potrzeby ograniczenia odpływu wody opadowej oraz jej magazynowania oraz wdrożenia gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ), a nawet w przygotowaniu dokumentów planistycznych dotyczących neutralności klimatycznej. Grupę docelową przedmiotowego projektu tworzą mieszkańcy powiatu kraśnickiego. Zadanie jest w trakcie realizacji. Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Działania 3.2. Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy (typ projektu 5), Priorytetu III Ochrona zasobów środowiska i klimatu.

Gminy powiatu kraśnickiego przygotowywały m.in. ulotki i plakaty promujące akcje edukacyjno-informacyjne. Prowadzono również gminne punkty konsultacyjno-informacyjne Programu „Czyste Powietrze”.

6. Prowadzenie akcji informacyjnych i szkoleniowych dotyczących zachowań proekologicznych

Gmina Urzędów

Ze środków własnych prowadzono m.in. akcję pn.: „Wiosenne porządki w gminie Urzędów” Sprzątanie terenów gminy przez pracowników UM w Urzędowie oraz OSP i KGW działających na terenie gminy.

Gmina Wilkołaz

W analizowanych latach wydatkowało 1 393,95 zł na prowadzenie kampanii „Sprzątania świata”.

Gmina Dzierzkowice

W 2024 r. zrealizowano projekt pn.: „Ekologiczna Niepodległa”, który miał za zadanie przybliżyć tematykę odnawialnych źródeł energii oraz promowanie postaw ekologicznych. Zorganizowano konkurs plastyczny, który był skierowany do uczniów szkół podstawowych oraz konkurs fotograficzny dla dorosłych. Odbyły się również warsztaty promujące OZE. Podczas finału projektu, w dniu 11 listopada odbyły się Uroczyste Obchody w Dzierzkowicach upamiętniające Żołnierzy Poległych w Obronie Ojczyzny, ogłoszono wyniki konkursu oraz loteria dla uczestników (do wygrania była hulajnoga elektryczna, 2 rowery)⁶⁸.

7. Zaangażowanie w sprawy edukacji ekologicznej grup dorosłych społeczeństwa

Gmina Gościeradów

W analizowanych latach gmina wydatkowała 3 619,84 zł na organizację akcji sprzątania gminy oraz zakupienia i udostępnienia mieszkańcom aplikację „Moje odpady”, która zawiera m.in. zasady selektywnej zbiórki odpadów.

Gmina Zakrzówek

W 2024 r. w ramach zorganizowanego Rajdu Rowerowego, promowano styl życia w zgodzie z naturą, ze szczególnym uwzględnieniem segregacji odpadów i świadomego recyklingu.

Konkurs obejmował następującą tematykę:

- Segregacja odpadów: Jak poprawnie segregować śmieci i dlaczego to takie ważne?;
- Zero waste na co dzień: Pomysły na ograniczenie odpadów w codziennym życiu
- Ekologiczny styl życia: Inspiracje, jak żyć bardziej ekologicznie i przyjaźnie dla środowiska.

Konkurs był skierowany dla wszystkich uczestników Rajdu Rowerowego, zarówno dzieci, jak i dorosłych. Konkurs polegał na wykonaniu: pracy plastycznej - plakaty promujące segregację odpadów lub ekologiczny styl życia; pracy literackiej - eseje, wiersze lub krótkie historie o tematyce ekologicznej; kreatywne recyklingowe - przedmioty wykonane z surowców wtórnych⁶⁹.

Gmina Urzędów

Z okazji Międzynarodowego Dnia Krajobrazu, przypadającego 20 października, w Gminie Urzędów zorganizowano działania edukacyjne mające na celu promowanie świadomości

⁶⁸ Źródło: <https://dzierzkowice.pl/article/narodowe-swieto-niepodleglosci-z-ekologia?l=2> [data dostępu: 28.11.2025 r.]

⁶⁹ Źródło: <https://ckib.zakrzowek.pl/aktualnosci/oglaszamy-konkurs-ekologiczny/> [data dostępu: 28.11.2025 r.]

ekologicznej, dbałości o otaczającą przyrodę oraz zrozumienia znaczenia krajobrazu w życiu człowieka. Wydarzenia towarzyszące obchodom odbywały się przez cały październik.

W ramach działań edukacyjnych prowadzono również kampanię informacyjną „Jestem EKO – Bądź i TY”, mającą na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania codziennych działań na rzecz ochrony środowiska, takich jak segregacja odpadów, oszczędzanie wody i energii oraz ograniczanie zużycia plastiku.

8. Prowadzenie edukacji ekologicznej w szkołach oraz kształtowanie postaw dorosłych

Powiat Kraśnicki

W raportowanych latach na organizowanie konkursów z zakresu edukacji ekologicznej przeznaczono ze środków powiatowych 84 882,22 zł.

Konkursy 2023 r.

1. II Powiatowy Tydzień dla Ziemi":
 - 17 kwietnia – przeprowadzenie akcji sadzenia lasu wraz z uczniami Zespołu Szkół nr 3 w Kraśniku przy udziale Starosty i pracowników Starostwa Powiatowego w Kraśniku;
 - 18 kwietnia – przeprowadzenie akcji rozdawania sadzonek drzewek mieszkańcom powiatu kraśnickiego;
 - 21 kwietnia – przeprowadzenie akcji sprzątanie lasu na terenie Nadleśnictwa „Rudki”;
2. Konkurs dotyczący ukazania proekologicznych działań i zalet Rodzinnych Ogrodów Działkowych.

Uczestnicy konkursu: Rodzinne Ogrody Działkowe wraz z działkowcami z terenu powiatu kraśnickiego oraz młodzież ze szkół średnich.

PRZEDMIOT KONKURSU:

- Wizytacja w Rodzinnych Ogrodach Działkowych i ich ocena;
- Wybór działek z Rodzinnych Ogrodach Działkowych posiadających najwięcej ekologicznych rozwiązań;
- Przygotowanie lekcji historii o Rodzinnych Ogrodach Działkowych dla młodzieży ze szkół średnich przez Rodzinne Ogrody Działkowe dotyczącej ukazania proekologicznych działań i zalet Rodzinnych Ogródów Działkowych;
- Zadaniem młodzieży było przeprowadzenie wywiadu z Prezesem, Członkiem Zarządu lub Działkowcami ROD jednocześnie ukazującego proekologiczne działania i zalety Rodzinnych Ogródów Działkowych oraz przygotowanie nagrania z zebranego materiału trwającego od 3 do 5 minut.
- Konkurs ekologiczny „Od nasionka do roślinki”

Zadaniem konkursu była samodzielna uprawa 3 różnych gatunków roślin: rozpoczynająca się od zasiania nasion, poprzez pielęgnację do wyhodowania rośliny.

3. Konkurs XII Powiatowa edycja Alertu ekologiczno-zdrowotnego.

Alert 2022/2023 XII Powiatowa Edycja Alertu Ekologiczno-Zdrowotnego promującego zdrowy styl życia oraz poznawanie i uświadamianie głównych zagrożeń środowiska naturalnego.

4. „Pierwsze oznaki wiosny na terenie Powiatu Kraśnickiego”

Z okazji pierwszego dnia wiosny obchodzonego 21 marca - ekologiczny konkurs fotograficzny dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z Powiatu Kraśnickiego. Tematem konkursu było uchwycenie na fotografii pierwszych oznak wiosny na terenie Powiatu Kraśnickiego wraz z ich opisem.

5. Konkurs ekologiczny pod hasłem „Ekologiczna Palma Wielkanocna”

Przedmiotem konkursu było zaprojektowanie i wykonanie tradycyjnej palmy wielkanocnej z materiałów pochodzenia naturalnego, bądź z materiałów ekologicznych, np. żarnowiec, bukszpan, baze, suche kwiaty, piórka, resztki włóczki, ziarna, przyprawy, trawy, liście itp. Konkurs skierowany był dla uczniów z powiatu kraśnickiego.

6. Konkurs ekologiczny pod hasłem „EKO -PSZCZOŁA” dla klas I-III Szkoły Podstawowej

Konkurs skierowany był do uczniów klas I-III szkoły podstawowej. Przedmiotem konkursu była zbiorowa praca ekologiczno-plastyczna przedstawiająca Eko-pszczołę wykonaną przez grupę uczniów. Praca miała być wykonana z zebranych surowców wtórnych tj.: torebek foliowych, makulatury, puszek, kapsli, zakrętek, plastikowych butelek, kartonów po mleku, soku oraz elementów drewnianych i innych odpadów. Konkurs ekologiczno-plastyczny dla dzieci z placówek przedszkolnych

7. „EKO-MODA” – pokaz stroju pszczoły wykonanego z materiałów recyklingowych

Konkurs adresowany był do dzieci w wieku 3-6 lat z placówek przedszkolnych na terenie Powiatu Kraśnickiego - pokaz stroju pszczoły wykonanego z materiałów recyklingowych.

8. Powiatowy Konkurs Każdy Chwat Sprząta Świat pod hasłem „Sprzątanie świata łączy ludzi”

Każdy Chwat sprząta Świat - udział w akcji „Sprzątanie świata – Polska 2023” oraz udokumentowanie działań w formie do 8 zdjęć ukazujących liczbę uczestników, opisy miejsc zbiórek, ilość zebranych odpadów (liczbę worków) i ich przesłaniu w formie elektronicznej. W konkursie wzięły udział szkoły podstawowe i szkoły ponadpodstawowe.

9. Spotkanie z „leśnikami”

Tematyka spotkania obejmowała zagadnienia z zakresu ochrony przyrody i ekologii, nawiązywała do konkursów organizowanych przez Wydział Rolnictwa i Ochrony Środowiska oraz była dobrana do wieku słuchaczy. Podczas rozmowy dzieci poznały również specyfikę pracy urzędnika zajmującego się lasami niepaństwowymi. W sumie w spotkaniach uczestniczyło ok. 150 osób.

Konkursy 2024 r.

1. Konkurs XIV Powiatowa edycja Alertu ekologiczno-zdrowotnego

Alert 2023/2024 XIII Powiatowa Edycja Alertu Ekologiczno-Zdrowotnego promującego zdrowy styl życia oraz poznawanie i uświadamianie głównych zagrożeń środowiska naturalnego.

2. Ekologiczne Powitanie wiosny połączone ze Światowym Dniem Wody.

Organizatorem imprezy był Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Jerzego Rudlickiego w Olbierzynie, współorganizatorem Starostwo Powiatowe w Kraśniku – finansując

wydarzenie. Przedsięwzięcie miało charakter oddziałowych i między zespołowych rozgrywek. Zadaniem drużyny było przygotowanie ekologicznego wiosennego okrycia głowy, wykonanego z materiałów ekologicznych oraz przygotowanie hasła ekologicznego o tematyce związanej z ochroną środowiska lub zasobami wodnymi w formie ustnej lub pisemnej – plakat.

3. Eko-Challenge z okazji Dnia Ziemi

Sprzątanie lasu – udział w wydarzeniu wzięły udział trzy szkoły ponadpodstawowe.

4. Konkurs Ekologiczna bombka na choinkę

Przedmiotem konkursu jest wykonanie „ekologicznej” bombki na choinkę z możliwością zawieszenia na choinkę.

Gmina Gościeradów

Przeprowadzono akcje edukacyjne - 70 akcji szkolnych - w 4 placówkach oświatowych.

9. Warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu gospodarki niskoemisyjnej

Zadanie nie było realizowane w podanym okresie sprawozdawczym.

10. Działania edukacyjne skierowane do mieszkańców Gminy-Dzień Gospodarki Niskoemisyjnej

Zadanie nie było realizowane w podanym okresie sprawozdawczym.

11. Promocja proekologicznych zachowań

Gmina Wilkołaz

Zadanie było realizowane poprzez:

- umieszczanie informacji na stronie internetowej gminy na temat prawidłowego gospodarowania odpadami;
- promowanie kampanii „Sprzątania świata”, czyli przesyłanie pism wraz z informatorem dla uczestników, plakatem tegorocznej Akcji oraz informacją o zasadach segregacji odpadów komunalnych do placówek oświatowych na terenie gminy. Urząd Gminy Wilkołaz zapewnia worki do zbiórki odpadów i rękawice (5 placówek ok. 500 osób objęte działaniami informacyjnymi);
- ogłoszenia na tablicach sołeckich, na stronie internetowej urzędu o kontrolach i o prawidłowej eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych;
- udostępnianie ulotek, dot. uchwały antysmogowej;
- zachęcenie Dyrektorów Szkół Podstawowych do przystąpienia do programu Aktywni Błękitni koordynowanego przez Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej PGW Wody Polskie oraz udostępnienie linku z bezpłatnymi materiałami;
- rajdy rowerowe - promujące „ekologiczny” środek transportu;
- różne akcje i konkursy prowadzone przez szkoły podstawowe na terenie gminy Wilkołaz

Na realizację zadania gmina Wilkołaz przeznaczyła w analizowanych latach 1 393,95 zł, które pochodzi ze środków Urzędu Marszałkowskiego, GOK-u i z budżetu gminy.

5. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kraśnickiego wyznaczył 148 zadań w 10 obszarach interwencji. W okresie sprawozdawczym w ocenie ujęto 127 zadań, ponieważ 21 zadania zostały zrealizowane w poprzednich latach, są to:

- Projekt i budowa sieci wodociągowej w ul. Widok;
- Projekt i budowa sieci wodociągowej w ul. Armii Krajowej;
- Rozwiązanie gospodarki wodnej Gminy Wilkołaz etap II -budowa sieci wodociągowej z przyłączami we wsiach Marianówka i Obroki;
- Budowa wodociągu III etap w miejscowościach Rudnik Szlachecki, cz. Rudnik-Kolonia, cz. Wilkołaz Trzeci i cz. Pułankowice;
- Wymiana pompy głębinowej wraz z wymianą głowicy pompy głębinowej oraz rur wraz z osprzętem na ujęciu wody w Zakrzówku Wsi;
- Przebudowa wodociągu Wojciechów gm. Szastarka;
- Budowa kanalizacji na ul. Lubelskiej w miejscowości Annopol;
- Budowa kanalizacji na ul. Polnej w miejscowości Annopol;
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Chopina 5, DN 200;
- Sieć kanalizacji sanitarnej w rejonie Al. Tysiąclecia (Starej Baśni, Willowej, Ostrowieckiej);
- Sieć kanalizacji sanitarnej w rejonie zalewu;
- Projekt i budowa sieci kanalizacji Sanitarnej w ul. Zachodniej;
- Projekt i budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Aglomeracji Kraśnik;
- Budowa kanalizacji deszczowej w ramach zadania „Budowa drogi kategorii KDDG ul. Willowej w Kraśniku”;
- Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej z przebudową przepompowni sanitarnych na tłocznie w miejscowości Zakrzówek;
- Kanalizacja deszczowa w ramach zadania „Rozbudowa drogi powiatowej nr Al. Tysiąclecia w Kraśniku na odcinku 0+026 do km 1+243”;
- Przebudowa ujęcia (Wojciechów);
- Osiągnięcie poziomu recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych, co najmniej do 70% wagowo rocznie;
- Dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Miasta Kraśnik (25 szt.);
- Nowa energia dla Kraśnika III (fotowoltaika - 209 szt., kolektory słoneczne - 51 szt. piece na biomasę - 6 szt.);
- Odnawialne źródła energii - dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych oraz kotłów na biomasę w gminie Wilkołaz.

Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego. Znaczna część zadań ma charakter ciągły.

Stopień realizacji zadań dla powiatu kraśnickiego wynosi 76,38%.

Poniżej zestawiono ilość zadań wyznaczonych i zrealizowanych w poszczególnych obszarach interwencji. Część zadań posiada charakter administracyjny i jest realizowana w ramach bieżącej działalności podmiotów.

Tabela 43. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Lp.	Obszar interwencji	Liczba wszystkich wyznaczonych zadań	Liczba zadań zrealizowanych/realizowanych w latach 2023-2024	Liczba zadań niezrealizowanych w latach 2023-2024	Liczba zadań nie ujętych w ocenie*	% realizacji POŚ
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	59	20	22	17	47,62
2.	Gospodarka odpadami	6	5	0	1	100
3.	Ochrona gleb	6	6	0	0	100
4.	Ochrona przyrody i krajobrazu oraz lasów	21	20	1	0	95,24
5.	Ochrona powietrza	7	3	1	3	75
6.	Ochrona przed hałasem	9	7	2	0	77,78
7.	Promieniowanie elektromagnetyczne	5	5	0	0	100
8.	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	20	19	1	0	95
9.	Ochrona zasobów i kopalin	4	4	0	0	100
10.	Edukacja ekologiczna	11	8	3	0	72,73
RAZEM		148	97	30	21	76,38

*- zadania nie ujęte w ocenie, realizowane poza raportowanym okresem

5.1. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2023-2024

W poniższej tabeli zestawiono łączne koszty poniesione na zadania, które opisano we wcześniejszych rozdziałach.

Tabela 44. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2023-2024

Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe
		RAZEM [zł]
Gospodarka wodno-ściekowa	Gminy	4 747 947,10
	Polski Ład	13 519 382,00
	KPWI	136 156,00
	RFIL	784 417,36
	Inne	2 663 201,96
	RAZEM	21 851 104,42
Gospodarka odpadami	Gminy	102 693,77
	Nadleśnictwo	6 575,13
	WFOŚiGW	552 137,00
	NFOŚiGW	124 016,87
	RAZEM	785 422,77
Ochrona gleb	Gminy	2 374,72
	PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027	1 589 619,05
	RAZEM	1 591 993,77
Ochrona przyrody i krajobrazu oraz lasów	Gminy	106 278,86
	Nadleśnictwo	101 010,05
	Budżet obywatelski	24 900,00
	RAZEM	232 188,91
Ochrona powietrza	Gminy	1 110 282,36
	RPO WL	2 824 479,92
	Inne	639 914,85
	RAZEM	4 574 677,13
Ochrona przed hałasem	Powiat	231 491,85
	Gminy	21 615 096,37
	Polski Ład	37 022 397,88
	RFRD	18 619 633,27
	RFIL	975 817,50
	Fundusz sołecki	576 505,50
	Budżet województwa	1 749 971,86
	PGL LP	100 000,00
	Fundusz leśny	267 800,00

Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe
		RAZEM [zł]
	Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych	175 835,29
	Inne	30 979 900,36
	RAZEM	112 314 449,88
Promieniowanie elektromagnetyczne	Brak możliwości oszacowania kosztów.	
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Powiat	12 200,00
	Gminy	1 560 146,51
	KSRG	14 200,00
	Fundusz sołecki	497 007,99
	RZGW	43 591,41
	Fundusz Sprawiedliwości	13 900,00
	PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027	609 859,43
	Komenda Głównej PSP	7 300,00
	MSWIA	5 000,00
	WFOŚiGW	30 000,00
	Inne	2 220 590,86
	RAZEM	5 013 796,20
Ochrona zasobów i kopalin	Brak możliwości oszacowania kosztów.	
Edukacja ekologiczna	Powiat	91 082,21
	Gminy	5 013,79
	RAZEM	96 096,00
SUMA		146 459 729,08

źródło: opracowanie własne

6. Ocena systemu monitoringu

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie powiatu kraśnickiego zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan w latach 2023-2024.

Tabela 45. Wskaźniki monitoringu

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Źródło danych	2022 (wartość bazowa)	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
Gospodarka wodno-ściekowa							
1.	Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	km	GUS	958,1	964,1	1 007,1	
2.	Poziom zwodociągowania	%	GUS	86,7	86,7	86,7	
3.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	GUS	287,5	301,9	306,7	
4.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	GUS	363	528	804	
5.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	GUS	44,8	45,2	45,8	
6.	Zużycie wody na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych	szt.	GUS	30,1	29,0	30,5	
7.	JCWP o złym stanie ogólnym	szt.	RWMŚ w Lublinie	12	12	12	
8.	Udział JCWPd o dobrym stanie chemicznym i ilościowym	%	RWMŚ w Lublinie	100	100	100	
Gospodarka odpadami							
9.	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	%	GUS	38,1	39,2	40,3	
10.	Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca	szt.	GUS	185	187	198	
11.	Istniejące dzikie wysypiska	szt.	GUS	2	2	2	
Ochrona gleb							
12.	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych w ciągu roku ogółem	ha	Starostwo Powiatowe w Kraśniku	15,55	18,6	18,6	

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Źródło danych	2022 (wartość bazowa)	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
Ochrona przyrody i krajobrazu oraz lasów							
13.	Powierzchnia lasów	ha	GUS	21 180,57	21 061,09	21 236,64	
14.	Lesistość	%	GUS	21,1	21,0	21,1	
15.	Zieleń uliczna	ha	GUS	55,94	55,94	55,94	
Ochrona powietrza							
16.	Zanieczyszczenia, dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie lubelskiej	-	RWMŚ w Lublinie	B(a)P, PM2,5 ozon ¹⁾	ozon ¹⁾	B(a)P, ozon ¹⁾	
17.	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem	[t/r]	GUS	38 874	31 698	33 603	
18.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem	[t/r]	GUS	15	13	12	
19.	Długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej	km	GUS	22,2	25,2	25,2	
20.	Długość czynnej sieci gazowej ogółem	m	GUS	712 551	713 132	729 048	
21.	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	GUS	62,3	62,6	64,9	
22.	Długość ścieżek rowerowych	km	GUS	15,7	15,7	23,6	
23.	Liczba przystanków autobusowych	szt.	GUS	689	699	714	

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Źródło danych	2022 (wartość bazowa)	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
Ochrona przed hałasem							
24.	Drogi powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej	km	GUS	387,9	381,7	382,5	
25.	Drogi gminne w powiecie o nawierzchni twardej ulepszonej	km	GUS	427,5	453,8	462,1	
Promieniowanie elektromagnetyczne							
26.	Liczba punktów pomiarowych, w których zanotowano przekroczenia	szt.	RWMŚ w Lublinie	0	0	0	
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska							
27.	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii	szt.	WIOŚ	0	0	0	
Ochrona zasobów kopalin							
28.	Wydobycie surowców mineralnych	tys. t	PIG-PIB	98,59	195,28	265,27	

¹⁾Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

*Gdzie:

kolor zielony – poprawa lub brak zmian przy pozytywnej wartości wskaźnika,

kolor czerwony – pogorszenie lub negatywna wartość wskaźnika,

kolor szary – brak możliwości porównania.

źródło: GUS, Starostwo Powiatowe w Kraśniku, RWMŚ, WIOŚ, PIG-PIB, Baza azbestowa

7. Podsumowanie lat 2023-2024

Analizie poddano 127 zadań, które zostały wyznaczone w ramach 10 obszarów interwencji. Podjęto się realizacji 97 zadań. Realizacja Programu kształtuje się na poziomie **76,38%**, co jest dobrym wynikiem.

Zadaniami niezrealizowanymi były:

- 1) Modernizacja węzłów i komór wodociągowych;
- 2) Modernizacja sieci wodociągowej w Majdanie-Grabinie, Studziankach i Studziankach Kolonii;
- 3) Legalizacja urządzeń pomiarowych;
- 4) Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Stróża, ul. Malinowa;
- 5) Budowa kanalizacji ściekowej w miejscowości Wilkołaz Trzeci;
- 6) Budowa kanalizacji sanitarnej dla sołectwa Majdan- Grabina;
- 7) Budowa kanalizacji sanitarnej Rudnik Pierwszy, Rudnik Drugi, Zakrzówek Nowy;
- 8) Budowa kanalizacji sanitarnej Studzianki, Studzianki-Kolonia;
- 9) Modernizacja kanalizacji sanitarnej w ul. Leśnej;
- 10) Modernizacja pompowni głównej;
- 11) Modernizacja ciągu technologicznego w części mechanicznej oczyszczalni ścieków;
- 12) Modernizacja kotłowni ciepła technologicznego;
- 13) Budowa oczyszczalni przydomowych w zabudowie rozproszonej na terenie Gminy Wilkołaz - etap I;
- 14) Budowa oczyszczalni przydomowych w zabudowie rozproszonej na terenie Gminy Wilkołaz - etap II;
- 15) Budowa zbiornik wód opadowych wraz z kanalizacją deszczową w ul. Kolejowej w Kraśniku;
- 16) Modernizacja komór zasuw na SW Żwirki i Wigury;
- 17) Modernizacja rozruchu i pracy agregatów głębinowych - Ujęcie Głęboka;
- 18) Zakup agregatów głębinowych -Ujęcie Głęboka;
- 19) Modernizacja węzła rurociągu tłoczego z magistralą wodociagową -Ujęcie Głęboka;
- 20) Modernizacja sterowania agregatami głębinowymi -ujęcie Głęboka;
- 21) Modernizacja sterowania agregatami głębinowymi Ujęcie wody Żwirki i Wigury;
- 22) Budowa systemu pomiarowego sieci rozdzielczej Ujęcie wody 3 Maja;
- 23) Promowanie rekultywacji wyrobisk w kierunku leśnym lub wodnym;
- 24) Zakup Niskoemisyjnego Taboru autobusowego dla MPK Sp. z o. o. w Kraśniku;
- 25) Instalowanie ekranów w najbardziej newralgicznych strefach przy drogach powiatowych;
- 26) Wyznaczanie obszarów „cichych”;
- 27) Sporządzanie powiatowych planów zarządzania kryzysowego;
- 28) Współdziałanie powiatu z lokalnymi mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i działań podejmowanych w sprawie jego ochrony;
- 29) Warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu gospodarki niskoemisyjnej;
- 30) Działania edukacyjne skierowane do mieszkańców Gminy-Dzień Gospodarki Niskoemisyjnej.

Sporo zrealizowanych zadań jest długofalowa, to znaczy, że przedsięwzięcia są działaniami ciągłymi (wykonywanymi na bieżąco w ramach potrzeb i dostępnych środków finansowych) i cyklicznymi (corocznymi).

Program Ochrony Środowiska, z którego wykonywany jest niniejszy raport, został uchwalony w 2021 r., stąd 22 zadania wyznaczone w POŚ zostały zakończone w latach wcześniejszych niż rok 2023 i 2024.

Nakłady poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2023-2024 wyniosły ponad 146,4 mln zł.

W ramach obszaru interwencji *Gospodarka wodno-ściekowa* do głównych zadań należała budowa, rozbudowa oraz modernizacja sieci wodociągowych i kanalizacyjnych. Prowadzono działania związane z modernizacją oczyszczalni ścieków. W analizowanych latach w trakcie realizacji była rozbudowa oczyszczalni ścieków w Urzędowie. KPWiK Sp. z o.o. w Kraśniku przeprowadziło m.in. modernizację reaktorów biologicznych w zakresie aparatury kontrolno pomiarowej oraz systemu dozowania do reaktora biologicznego związków chemicznych. Zakończono modernizację ujęcia Gościeradów Ukazowy oraz ujęcia wody w miejscowości Grabówka.

W obszarze *Gospodarka odpadami*, gminy na bieżąco monitorowały ilości odpadów, które były przekazywane do recyklingu oraz składowania. Gminy likwidowały wyroby zawierające azbest, przy wsparciu środków pochodzących z WFOŚiGW w Lublinie. Identyfikowano i likwidowano dzikie wysypiska odpadów w ramach bieżącej działalności gmin, każdorazowo w odpowiedzi na zaistniałą potrzebę. Przeprowadzono inwestycje związane z modernizacją infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych

W obszarze *Ochrona gleb* przeprowadzano okresowe badania gleb. Gmina Wilkołaz corocznie prowadziła miejscowe badania próbek gleb dla rolników, w celu zachowania potencjału gleb użytkowanych rolniczo. LODR w Końskowoli prowadził, w zależności od potrzeb, szkolenia oraz udzielał porady w zakresie rolnictwa, programów rolno-środowiskowych.

W obszarze *Ochrona przyrody i krajobrazu oraz lasów* przeznaczano środki na utrzymanie terenów zieleni przy drogach gminnych i osiedlowych. Przeprowadzano nasadzenia drzew i krzewów. W ramach ochrony przeciwpożarowej lasów, Nadleśnictwo Gościeradów oraz Nadleśnictwo Kraśnik prowadziło monitoring i reagowało względem zagrożenia pożarowego. Prowadzono stały monitoring środowiska leśnego wraz z prognozowaniem zagrożenia ze strony czynników biotycznych, zgodnie z zapisami aktualnie obowiązujących aktów prawnych. Gminy wprowadzały w dokumentach planistycznych odpowiednie zapisy dotyczące ochrony przyrody.

W obszarze *Ochrona powietrza* gminy zrealizowały inwestycje mające na celu rozwój OZE. Gmina Gościeradów w 2023 r. zainstalowała panele fotowoltaiczne i kolektory solarne w ramach projektu pn.: „Eko Energia”. Tabór autobusowy w Kraśniku został wyposażony w 4 zeroemisyjne autobusy dzięki uzyskanym środkom z NFOŚiGW w ramach Programu Priorytetowego „Zielony Transport Publiczny 1.0”. Przeprowadzono modernizację oświetlenia w mieście Kraśnik, polegającą na wymianie opraw oświetleniowych na oprawy LED oraz zmodernizowano szafy sterujące oświetleniem. Zadanie zrealizowane zostało przy udziale środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

W obszarze *Ochrona przed hałasem* zostały modernizowane nawierzchnie dróg, kształtowano zielenią osłonową i izolacyjną oraz przeprowadzono inwestycje związane modernizacją transportu publicznego.

W obszarze interwencji *Nadzwyczajne zagrożenia środowiska* doposażano jednostki Straży Pożarnej. WIOŚ w Lublinie prowadzi na bieżąco Bazę „Poważne Awarie” dotyczących ZDR, ZZR i PSPAP. Funkcjonariusze WRD KPP w Kraśniku w ramach realizacji zadań doraźnych przeprowadzili 21 kontroli w latach 2023-2024. Realizowano działania związane z konserwacją i racjonalną eksploatacją sieci melioracyjnej oraz wałów przeciwpowodziowych.

W obszarze *Ochrona zasobów kopalin*, zadania były ukierunkowane na racjonalne wydobywanie kopalin ze złóż oraz rekultywację terenów po zakończeniu eksploatacji.

Edukacja ekologiczna była skierowana dla wszystkich grup wiekowych z zakresu ochrony środowiska.

Podmioty wyznaczone do realizacji zadań zawartych w *Programie* pozyskiwały środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, m.in. takich jak: Narodowy oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Rządowy Fundusz Polski Ład, Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji *Programu* na terenie powiatu wskazuje m.in. na wzrost długości eksploatowanej sieci wodociągowej oraz wzrost liczby przystanków autobusowych. Odnotowano także spadek zanieczyszczeń powietrza.

W dalszym ciągu konieczne jest inwestowanie w działania z zakresu ochrony środowiska. Opracowując nowy Program zaleca się wyznaczenie celów i zadań, które będą przyczyniać się do dalszej ochrony i sukcesywnej poprawy jakości środowiska, uwzględniając możliwości finansowe i organizacyjne poszczególnych jednostek.

Biorąc pod uwagę zawarte w opracowaniu informacje, wskazujące na liczne podejmowane działania oraz wynikająca z nich pozytywne aspekty, realizację Programu Ochrony Środowiska dla powiatu kraśnickiego za lata 2023-2024 ocenia się pozytywnie.

Spis tabel

Tabela 1. Złoża kopalin występujące na terenie powiatu kraśnickiego	11
Tabela 2. Złoża znajdujące się na terenie powiatu kraśnickiego, na których terenie w 2024 roku prowadzono eksploatację kopalin.....	19
Tabela 3. Zestawienie wydanych koncesji przez Marszałka Województwa dotyczących złóż z terenu powiatu kraśnickiego	20
Tabela 4. Długość dróg dla rowerów [km] na terenie powiatu kraśnickiego	28
Tabela 5. Dane demograficzne powiatu kraśnickiego.....	28
Tabela 6. Liczba ludności powiatu kraśnickiego w latach 2015-2024.....	29
Tabela 7. Podstawowe dane dotyczące sieci ciepłowniczej na terenie powiatu kraśnickiego	30
Tabela 8. Poziom zgazyfikowania gmin w powiecie kraśnickim	31
Tabela 9. Podstawowe dane techniczne dotyczące sieci gazowej na terenie powiatu kraśnickiego ...	32
Tabela 10. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu kraśnickiego	34
Tabela 11. Ujęcia wód wykorzystywane do zaopatrywania mieszkańców w wodę na terenie powiatu kraśnickiego.....	36
Tabela 12. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu kraśnickiego	40
Tabela 13. Charakterystyka aglomeracji na terenie powiatu kraśnickiego	45
Tabela 14. Wykaz JCWP, na obszarze których leży powiat kraśnicki	46
Tabela 15. Charakterystyka JCWPd na terenie powiatu kraśnickiego.....	48
Tabela 16. Charakterystyka GZWP na terenie powiatu kraśnickiego	50
Tabela 17. Powierzchnia obszarów chronionych na terenie powiatu kraśnickiego	53
Tabela 18. Charakterystyka obszarów Natura 2000 na terenie powiatu kraśnickiego	54
Tabela 19. Charakterystyka obszarów chronionego krajobrazu znajdujących się na terenie powiatu kraśnicki.....	67
Tabela 20. Charakterystyka rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie powiatu kraśnickiego .	69
Tabela 21. Charakterystyka użytków ekologicznych znajdujących się na terenie powiatu kraśnickiego	70
Tabela 22. Struktura gruntów leśnych na terenie powiatu kraśnickiego	73
Tabela 23. Tereny zieleni w powiecie kraśnickim	74
Tabela 24. Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie powiatu kraśnickiego	77
Tabela 25. Tereny zrekultywowane i wymagające rekultywacji na terenie powiatu kraśnickiego	78
Tabela 26. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Gospodarka wodno-ściekowa .	79
Tabela 27. Kierunki działań w obszarze interwencji Gospodarka odpadami	90
Tabela 28. Dzikie wysypiska odpadów na terenie powiatu kraśnickiego	91
Tabela 29. Wyroby zawierające azbest na terenie powiatu kraśnickiego [kg]	92
Tabela 30. Osiągnięcie poziomu recyklingu odpadów komunalnych przez gminy powiatu kraśnickiego	95
Tabela 31. Kierunki działań w obszarze interwencji Ochrona gleb	96
Tabela 32. Kierunki działań w obszarze interwencji Ochrona przyrody i krajobrazu oraz lasów	99
Tabela 33. Tereny zieleni na terenie powiatu kraśnickiego	103
Tabela 34. Nasadzenia drzew i krzewów na terenie powiatu kraśnickiego	104
Tabela 35. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji Ochrona powietrza	106
Tabela 36. Kierunki działań w obszarze interwencji Ochrona przed hałasem	108
Tabela 37. Kierunki działań w obszarze interwencji Promieniowanie elektromagnetyczne	119
Tabela 38. Lokalizacja punktów pomiarowych monitoringu pól elektromagnetycznych na rok 2024 na terenie powiatu kraśnickiego	120
Tabela 39. Kierunki działania w obszarze interwencji Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	122
Tabela 40. Kierunki działań w obszarze interwencji Ochrona zasobów kopalin	131
Tabela 41. Kierunki działania w obszarze interwencji Edukacja ekologiczna	133
Tabela 42. Zadania w obszarze interwencji Edukacja ekologiczna	133
Tabela 43. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska.....	142
Tabela 44. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2023-2024	143
Tabela 45. Wskaźniki monitoringu	145

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie powiatu na tle województw	8
Rysunek 2. Powiat kraśnicki w podziale na gminy	9
Rysunek 3. Położenie powiatu kraśnickiego na tle mezoregionów	11
Rysunek 4. Lokalizacja złóż kopalin na terenie powiatu kraśnickiego	19
Rysunek 5. Średnie temperatury, opady oraz prędkość wiatru występujące na terenie powiatu kraśnickiego	21
Rysunek 6. Róża wiatrów powiatu kraśnickiego	21
Rysunek 7. Roczna zmiana temperatury na terenie powiatu kraśnickiego	22
Rysunek 8. Roczna zmiana opadów na terenie powiatu kraśnickiego	23
Rysunek 9. Scenariusze zmian klimatu w powiecie kraśnickim	24
Rysunek 10. Układ dróg na terenie powiatu kraśnickiego	26
Rysunek 11. Układ linii kolejowych przebiegających przez teren powiatu kraśnickiego	27
Rysunek 12. Udział ludności w poszczególnych gminach powiatu kraśnickiego	29
Rysunek 13. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem	30
Rysunek 14. Napowietrzne linie elektroenergetyczne na tle powiatu kraśnickiego	33
Rysunek 15. Obiekty hydrogeologiczne na tle powiatu kraśnickiego	39
Rysunek 16. Liczba zbiorników bezodpływowych w poszczególnych gminach w latach 2021-2024 na terenie powiatu kraśnickiego	43
Rysunek 17. Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków w poszczególnych gminach w latach 2021-2023 na terenie powiatu kraśnickiego	43
Rysunek 18. Wody powierzchniowe na tle powiatu kraśnickiego	46
Rysunek 19. JCWP wraz z zlewniami w zasięgu których znajduje się powiat kraśnicki	47
Rysunek 20. Lokalizacja JCWPd w zasięgu których leży powiat kraśnicki	49
Rysunek 21. Lokalizacja GZWP w zasięgu których leży powiat kraśnicki	52
Rysunek 22. Obszary Natura 2000 na tle powiatu kraśnickiego	61
Rysunek 23. Obszary chronionego krajobrazu na tle powiatu kraśnickiego	68
Rysunek 24. Pozostałe obszary chronione na tle powiatu kraśnickiego	73
Rysunek 25. Odczyn gleb w Powiecie Kraśnickim	75
Rysunek 26. Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości fosforu	76
Rysunek 27. Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości potasu	76
Rysunek 28. Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości magnezu	77
Rysunek 29. Szkody w środowisku i zanieczyszczenia powierzchni w ziemi na tle powiatu kraśnickiego	97
Rysunek 30. Położenie stacji bazowych telefonii komórkowej i nadajników DVB-T na terenie powiatu kraśnickiego	121